DATAHELM 8120

Asennus- ja käyttöohje

diaman's

TÄRKEITÄ TURVALLISUUSTIETOJA Lue tämä osa huolellisesti ennen laitteen asennusta ja käyt- tämistä.			
DANGER	Tämä on turvallisuudesta huomauttava symboli. Sen avulla ilmoitetaan mahdollisista henkilövahinkojen vaaroista. Noudata kaikkia tämän symbolin jälkeen olevia turvallisuusohjeita mahdollisten loukkaantumisten tai hengenvaaran välttämiseksi.		
	VAROITUS ilmaisee mahdollisesti vaarallisen tilanteen, joka saattaa aiheuttaa hengenvaaran tai vakavan loukkaantumisen, jos varoitusta ei noudateta.		
	HUOMAUTUS ilmaisee vaarallisen tilanteen, joka saattaa aiheuttaa lievemmän loukkaantumisen, jos sitä ei noudateta.		
CAUTION	HUOMAUTUS ilman turvallisuudesta huomauttavaa symbolia ilmaisee mahdollisesti vaarallisen tilanteen, joka saattaa aiheuttaa omaisuuden vahingoittumisen, jos sitä ei noudateta.		

Koska Navman parantaa tätä tuotetta jatkuvasti, varaamme itsellemme oikeuden tehdä tuotteeseen milloin tahansa muutoksia, jotka eivät ilmene käyttöohjeen tästä versiosta. Jos tarvitset lisäohjeita, ota yhteys lähimpään Navmanin toimipisteeseen.

Kieltä koskevia sääntöjä: Tämä lausunto, kaikki käyttöohjeet ja muut tuotetta koskevat ohjeet (dokumentaatio) on saatettu kääntää toisesta kielestä tai voidaan kääntää toiselle kielelle (käännös). Jos dokumentaation eri kieliversioiden välillä on ristiriitaisuuksia, dokumentaation englanninkielinen versio on määräävä.

Copyright © 2005 Navman NZ Limited, Uusi-Seelanti. Kaikki oikeudet pidätetään. Navman on Navman NZ Limitedin rekisteröity tavaramerkki.

8120-laitteessa käytetään tehdasasetuksina seuraavia mittayksiköitä: jalka, °F (Fahrenheit), US-gallona ja solmu. Jos haluat muuttaa yksiköitä, katso osa 17-9.

Sisältö

1 Johdanto	7
1-1 Yleistä	8
1-2 Puhdistaminen ja ylläpito	8
1-3 Laajennuskortit.	9
1-4 Näyttöyksikön irrottaminen ja kiinnittäminen	
2 Perustoiminnot	11
2-1 Näppäinten käyttäminen	
2-2 Laitteen käynnistäminen ja sammuttaminen sekä Autopower	13
2-3 Taustavalo ja yötila	13
2-4 Mies yli laidan (MOB, man overboard)	14
2-5 Hälytykset	14
2-6 Simulaatiotila.	14
2-7 Pääikkunat	15
3 Navigointi: Kartta	
3-1 Yleistä navigoinnista	20
3-7 Karttaikkuna	20 22
3-3 Matka- ia suuntimalaskuri	22
3-4 Suunniteltu kurssi	
3-5 Ajohistoriat ja niiden tallentaminen	
4 Videoikkuna	26
4 VICEOIRKUIId	
5 Navigointi: Maantieikkuna	27
6 Navigointi: Reittipisteet	
6-1 Reittipisteet-ikkuna.	
6-2 Reittipisteiden käsittely	
7 Navigointi: Reitit	
7-1 Reitit-ikkuna	30
7-2 Reittien käsittely.	
8 Satalliitit	22
8-1 Satalliitti-ikkuna	2/
9 Kalojen etsiminen kaikuluotaimella: Johdanto	
9-1 Laitteen käyttäminen.	34
9-2 Näytön tulkitseminen	35
9-3 Yksi- ja kaksitaajuuksinen kalojen etsiminen.	
9-4 Kalojen etsiminen ja näyttö	40
9-5 Alue	
9-6 Herkkyys ja kynnys	
10 Kalojen etsiminen kaikuluotaimella: Ikkunat	43
10-1 Kaikuluotainnäkymä - ei jakoa	43
10-2 Sonar Zoom -ikkuna	44
10.2 Construction illulura	45

10-4 Sonar 50/200 -ikkuna 10-5 Sonar A-Scope -ikkuna	45 46
11 Mittari-ikkuna	
12 Dataikkuna	47
13 Polttoainetoiminnot ja -näkymä	48
13-1 Kun polttoainetta lisätään tai vähennetään	
13-2 Polttoaineikkuna	
13-3 Polttoaineen kulutuskäyrät	
14 Vuorovesi-ikkuna	52
15 Käyttäjän kortti -ikkuna	
16 DSC/Kaverin seuranta -ikkunat	
16.1. Ikkupat	55
16-2 Ikkunaidan käyttäminan	
17 8120-laitteen asetusten määrittäminen	57
17-1 Asetukset > Järjestelmä	
17-2 Asetukset > Kartta	60
17-3 Asetukset > Sonar	63
17-4 Asetukset > GPS	64
17-5 Asetukset > Polttoaine	65
17-6 Asetukset > Ajohistoria	67
17-7 Asetukset > Lokit	67
17-8 Asetukset > Hälytykset	68
17-9 Asetukset > Yksiköt	69
17-10 Asetukset > Kommunikointi	70
17-11 Asetukset > Kalibrointi	71
17-12 Asetukset > Aika	73
17-13 Asetukset > Suosikit	73
17-14 Asetukset > Simulaatio	73
18 Asennus	
18-1 Asennus: 8120-laitteen mukana toimitettavat osat	75
18-2 Asennus: Lisävarusteet ja tarvikkeet	76
18-3 Asennus: Näyttöyksikkö	77
18-4 Asennus: Virta/datakaapeli	79
18-5 Asennus: GPS-antenni	80
18-6 Asennus: Kaikuluotausanturi	80
18-7 Asennus: NAVMAN-bensiinianturit	
18-8 Asennus: Navmanin dieselanturit	
18-9 Asennus: DSC VHF -radio	82
18-10 Asennus: SmartCraft	
18-11 Asennus: Muut NavBus-laitteet	
18-12 Asennus: Muut NMEA-laitteet	
18-13 Asennus: Asetusten määrittäminen ja testaus	

Liite A - tekniset tiedot	
Liite B - Vianetsintä	
B-1 Yleiset ongelmat	
B-2 GPS-navigoinnin ongelmat	
B-3 Polttoaineen kulutukseen liittyvät ongelmat	
B-4 Kalojen etsimiseen kaikuluotaimella liittyvät ongelmat	
Liite C - Sanasto ja navigointitiedot	
Liite D Vaatimustenmukaisuusilmoitukset	

Varoitus

On omistajan vastuulla varmistaa, että laite ja siihen liittyvät anturit asennetaan ja niitä käytetään tavalla, joka ei aiheuta onnettomuuksia, loukkaantumisia tai omaisuusvahinkoja. Noudata aina turvallisia veneilytapoja.

Anturien ja muiden komponenttien valinta, sijainti, kulma ja asennus ovat erittäin tärkeitä järjestelmän aiotun suorituskyvyn kannalta. Jos sinulla on tämän käyttöohjeen lukemisen jälkeen kysyttävää, ota yhteys Navman-jälleenmyyjään.

Laitteen väärinkäytön ja väärin ymmärtämisen vähentämiseksi tämä asennus- ja käyttöohje on luettava ja ymmärrettävä kokonaisuudessaan. Suosittelemme myös kaikkien toimintojen harjoittelemista laitteen sisäisen simulaattorin avulla ennen laitteen käyttämistä merellä.

Global Positioning System: Global Positioning System (GPS) on Yhdysvaltain hallituksen ylläpitämä järjestelmä, jonka toiminta, tarkkuus ja ylläpito on yksinomaan Yhdysvaltain hallituksen vastuulla. GPS-järjestelmään saatetaan tehdä muutoksia, jotka voivat vaikuttaa kaikkien GPS-laitteiden tarkkuuteen ja toimintaan kaikkialla maailmassa.

Elektroninen kartta: Laitteessa käytettävät elektroniset kartat on tarkoitettu helpottamaan navigointia ja niitä tulee käyttää virallisten merikorttien lisäksi, ei niiden sijasta. Vain virallisissa merikorteissa on merenkulkijoille tarkoitettuja lisätietoja ja huomautuksia, joita tarvitaan tarkkaan ja turvalliseen navigointiin. Laitteen tuottamia elektronisia tietoja on aina täydennettävä muilla tietolähteillä, kuten havainnoilla, syvyysmittauksilla, tutkalla ja käsikompassin suuntimilla. Jos tiedot eivät vastaa toisiaan, ristiriitaisuudet on selvitettävä ennen jatkamista.

Kaikuluotaimen tehokkuus: Useat eri tekijät voivat vaikuttaa kaikuluotaimen syvyysnäyttöön, esimerkiksi anturin tyyppi ja sijainti sekä vedessä vallitsevat olosuhteet. Laitetta ei saa käyttää syvyyden tai muiden olosuhteiden mittaamiseen uimista tai sukeltamista varten.

Polttoainetiedot: Älä käytä laitetta ainoana veneessä käytettävissä olevan polttoaineen määrän tiedon lähteenä. Laitteen antamia polttoainetietoja on täydennettävä käytettävissä olevan polttoaineen visuaalisilla tarkistuksilla tai muilla tarkistuksilla. Näin voi välttää laitteen epätarkkuudet, joiden syynä on inhimillinen erehdys, esimerkiksi käytetyn polttoainemäärän nollauksen unohtaminen tankkauksen yhteydessä tai moottorin käyttäminen laitteen ollessa pois käytöstä. Polttoaineen kulutus voi vaihdella huomattavasti veneen kuormauksen ja merenkäynnin mukaan. Varmista aina, että mukana on tarpeeksi polttoainetta suunniteltua matkaa varten ja varalla odottamattomia tilanteita varten.

Simulaatiotila: Älä käytä simulaatiotilaa, kun laitetta käytetään navigoimiseen vesillä.

Näiden ohjeiden noudattamatta jättäminen saattaa aiheuttaa kuoleman, vakavan loukkaantumisen tai omaisuusvahinkoja. Navman ei vastaa mistään tuotteen asennuksesta tai käytöstä, joka saattaa aiheuttaa kuoleman, loukkaantumisen tai omaisuusvahinkoja tai myötävaikuttaa näiden syntymiseen tai joka ei ole lakien mukaista.

1 Johdanto

Pikaohje laitteen vakio- ja lisäominaisuuksista:

Toiminto	Тууррі	Katso	Tarvitaan
Yleistä	Näppäimien ja ikkunoiden käytt	2	
	Vianetsintä	Liite B	
	Simulaatiotila	2-6	
	Erityistermien sanasto	Liite C	
	Tekniset tiedot	Liite A	
МОВ	Mies yli laidan -näppäin	2-4	
Navigointi	Yleistä navigoinnista	3-1	GPS-paikannus
	Veneen sijainnin etsiminen kartasta	3-2	
	Navigointi tiettyyn pisteeseen tai reittipis- teeseen	3-1	
	Navigointi tiettyä reittiä pitkin	3-1	
	Suunniteltu kurssi: arvio veneen etenemisestä	3-4	
	Ajohistoria: veneen entisten sijaintien tallen- taminen	3-5	
	GPS-vastaanottimen tila	8	
	Tietojen tallentaminen ja lataaminen käyttäjän kortin avulla	15	käyttäjän kortti
Karttatiedot	kartalla näkyvät tiedot (maailmankartasta)	3-2	
	Kartan lisätiedot	3-2-4 & 5	Karttakortti
	Sataman vuorovedet	14	Karttakortti
Hälytykset	Valmiit hälytykset	2-5	
	SmartCraft-moottorihälytykset	1-1	SmartCraft
Veneen tiedot	Päänäkymien yläreunan datanäytöt	2-7-3	
	Päänäkymien yläreunan kompassi	2-7-4	
	Datanäkymä	12	
Polttoaine	Polttoainetietokone, laitteet bensiinimoottori	13	Polttoaineanturit
	Polttoainetietokone, laitteet dieselmoottori	13	Diesel-anturit
	Polttoainetietokone, SmartCraft-moottorit	13	SmartCraft
	Mitä tehdä, kun polttoainetta lisätään tai vähen- netään	13-1	
Kaikuluotain	Yleistä kaikuluotaimesta	9	Kaikuluotain
	Syvyys, pohjanmuodot, veden ominaisuudet	9	Kaikuluotain
	Kalastuskaikuluotain	9	Kaikuluotain
Muut veneet	Kaverin seuranta, muiden veneiden etsintä	16	DSC VHF
	Hätäkutsut	16	DSC VHF

1-1 Yleistä

NAVMAN 8120 vankkarakenteinen, integroitu merikäyttöön tarkoitettu karttaplotteri ja kalakaiku. Laite on helppokäyttöinen ja siinä on suuri, helppokäyttöinen ja selkeä värinäyttö. Veneilyä helpottavia monipuolisia toimintoja voi käyttää vaivattomasti muutamalla näppäimen painalluksella. Käytettävissä olevat vaihtoehdot vaihtelevat sen mukaan, mitä lisävarusteena saatavia antureita ja laitteita on asennettu:

- Videoikkunan käyttö edellyttää videosignaalin vastaanottamista yhteensopivasta lähteestä, esimerkiksi kamerasta.
- Tutkaikkunan käyttö edellyttää, että 8120 vastaanottaa tutkatietoja yhteensopivasta tutkasta.
- Polttoainetoimintojen käyttäminen edellyttää, että veneeseen on asennettu ainakin yksi bensiini- tai dieselpolttoaineanturi.

- SmartCraft-moottorinvalvontatoimintojen käyttäminen edellyttää, että veneeseen on asennettu SmartCraft-järjestelmä. Lisätietoja SmartCraft-toimintojen käyttämisestä on SmartCraft Gatewayn asennus- ja käyttöohjeissa.
- DSC- ja Kaverin seuranta -toiminnot edellyttävät, että veneessä on sopiva Navman DSC VHF -radio.
- 8120 voi lähettää tietoja toisille laitteille, esimerkiksi automaattiohjauslaitteelle, ja vastaanottaa tietoja muilta laitteilta.

Jos haluat tietoja lisävarusteiden asentamisesta, katso osa 18-2.

Tässä käyttöohjeessa esitellään 8120-laitteen asentaminen ja käyttö. Erityisterminologia on selitetty liitteessä C. Lisätietoja tästä laitteesta ja muista Navman-tuotteista on Web-sivustossamme osoitteessa www.navman.com.

1-2 Puhdistaminen ja ylläpito

Laitteen näyttöruutu on suojattu valmistajan kehittämällä heijastusta estävällä pinnoitteella. Vaurioiden välttämiseksi käytä näytön puhdistamiseen vain kosteaa kangasta, johon voi lisätä mietoa puhdistusainetta, jos näyttö on hyvin likainen tai meriveden suolan tahrima. Vältä hankausaineiden sekä bensiinin tai muiden liuottimien käyttöä. Jos laajennuskortti likaantuu tai kastuu, sen voi puhdistaa kostealla kankaalla tai miedolla puhdistusaineella.

Jos kaikuluotaimen anturi on asennettu perälautaan, se on suojattava, jos veneen

runko maalataan. Jos runkoon asennettu anturi on käsiteltävä myrkkyvärillä, maalaa se vain yhdellä maalikerroksella. Poista edellinen myrkkyvärikerros hiomalla varovasti hiekkapaperilla.

Vältä johtojen ja liittimien päälle astumista sekä niiden joutumista puristuksiin. Pidä anturi puhtaana kasvustosta, maalista ja liasta. Älä puhdista siipipyöränopeusanturia painepesurilla, sillä se saattaa vaurioittaa anturin laakereita.

Aseta suojakansi paikalleen, kun laite sammutetaan.

1-3 Laajennuskortit

8120-laite voi käyttää kahdenlaisia C-MAP™ SD-Card laajennuskortteja:

- Karttakorteilla on karttojen lisätietoja, joita tarvitaan tietyllä alueella navigointiin. Kun asetat karttakortin laitteeseen, lisätiedot tulevat automaattisesti näkyviin Kartta-ikkunaan. Voit liittää enintään kaksi korttia samanaikaisesti. Jos karttakortti ei kata kartalla näkyvää aluetta, laite tuo näkyviin yksinkertaistetun sisäisen maailmankartan.
- Navigointitiedot tallennetaan käyttäjän korteille. Käyttäjän kortin avulla voi navigointitiedot siirtää toiseen yhteensopivaan laitteeseen (katso osa 15).

CAUTION

Käsittele laajennuskortteja varoen. Säilytä korttia säilytyskotelossa aina, kun se ei ole liitettynä laitteeseen.

Pidä 8120-laitteen korttipaikan kansi aina suljettuna, jotta korttipaikkaan ei pääse kosteutta.

Laajennuskortin poistaminen

Sammuta 8120 (katso osa 2-2). Avaa näytön oikealla puolella oleva korttipaikan kansi.

Työnnä korttia alaspäin, kunnes se vapautuu ja ponnahtaa ylös.

Nosta kortti pois. Aseta kortti säilytyskoteloonsa.

Laajennuskortin asettaminen

Pidä uutta korttia siten, että sen kullanväriset liittimet ovat sinusta poispäin.

Työnnä kortti tyhjään korttipaikkaan niin pitkälle, että se napsahtaa.

Sulje korttipaikan kansi. Käynnistä 8120 (katso osa 2-2).

1-4 Näyttöyksikön irrottaminen ja kiinnittäminen

Jos 8120 on asennettu telineeseen, sen irrottaminen turvallista säilytystä varten on helppoa.

Näyttöyksikön irrottaminen:

- 1 Sammuta 8120 (katso osa 2-2) ja aseta suojakansi paikalleen.
- 2 Kierrä asennustelineen nupit auki ja nosta laite pois telineestä.
- 3 Irrota liittimet 8120-laitteesta kiertämällä kunkin liittimen lukituskaulusta vastapäivään, kunnes liittimen voi vetää ulos.
- 4 Säilytä 8120-laitetta kuivassa ja puhtaassa paikassa .

Näyttöyksikön kiinnittäminen

- 1 Työnnä liittimet paikoilleen näyttöyksikköön:
  - Työnnä liitin vastaavan väriseen liittimeen näyttöyksikössä.
  - Työnnä liittimet paikalleen ja kiristä liittimen lukituskaulus käsin kiertämällä.

Mitään vauriota ei tapahdu, jos jokin kaapeli liitetään vahingossa väärään liittimeen.

2 Pidä 8120-laitetta paikallaan asennustelineessä. Kallista laitetta, kunnes se näkyy mahdollisimman hyvin ja kiristä sitten asennustelineen nupit käsin. Irrota suojakansi.

2 Perustoiminnot

Näppäimet

Näyttö – Kaikki ikkunat ja datakenttä/kompassi

Ikkuna – Näytön osa, jossa kuvataan tietty toiminto, esimerkiksi karttaikkuna Kartta + Sonar -näytössä.

- (1) (IBSC) Palaa edelliseen valikkoon tai ikkunaan. Kaikki tehdyt muutokset katoavat. Karttatilassa keskittää veneen sijainnin kartan keskelle.
- ② (Interpretation of the second se
- I www Tuo näkyviin aktiivisen ikkunan asetusvalikon.
- (4) ENTER Aloittaa toiminnon tai hyväksyy tehdyt muutokset.
- ⑤ Ø/O Tämä näppäin muuttaa ikkunan näyttämän alueen, esimerkiksi kartta- tai Sonar zoom -ikkunan alueen
- (6) S,S,S,S Kursorinäppäimet, joilla voi siirtää kursoria tai valikon valintaa.
- ① näppäin valitsee käytettävän ikkunan. Aktiivisessa ikkunassa on punainen reunus.
- Image: Image:
- (9) (1) Avigointinäkymässä: Aloittaa navigoinnin pisteeseen, reittipisteeseen tai reittiä pitkin (katso osa 3-4). Sonarnäkymässä: Valitsee kaikuluotaimen käyttötilan (katso osa 9-1).
- Image: Market and Setup and Setup
- 1 Tämä näppäin sijoittaa reittipisteen aktiiviseen karttaikkunaan.
- 1 Mies yli laidan (MOB, Man overboard , katso osa 2-3).
- Image: Barbar Sammuttaa ja käynnistää laitteen (katso osa 2-2); säätää taustavaloa (katso osa 2-3).

2-1 Näppäinten käyttäminen

Tässä käyttöohjeessa:

Paina tarkoittaa, että näppäintä painetaan alle sekunnin ajan.

Pidä painettuna tarkoittaa, että näppäintä pidetään painettuna.

Laite antaa äänimerkin, kun näppäintä painetaan (äänimerkin äänenvoimakkuuden säätäminen, katso osa 19-1).

Valikkojen käyttäminen

Laitetta käytetään valikoiden kautta. Valikot voivat sisältää alivalikoita, komentoja tai dataa.

Alivalikon valitseminen

Valikkokohdan vieressä oleva > osoittaa, että se on alivalikko, esimerkiksi Kartta >. Paina tai ♥, jos haluat siirtää valinnan alivalikkoon ja paina sitten ••••••.

Komennon käynnistäminen

Siirrä valinta komennon, esimerkiksi Mene kursorilla, kohdalle painamalla tai ja paina sitten ^{€NTER}.

Paletti	Normaali
Karttadatum	Hormaali
NMEA-datum poikk. Karttakorjaus	Aur, valo Yö

Datan muuttaminen

Siirrä valinta muutettavan datan kohdalle painamalla 𝔍 tai 𝔍 ja toimi sitten seuraavasti:

a) Jos haluat muuttaa valintaruudun valinnan:

🗹 tarkoittaa Päällä tai Kyllä

🔲 tarkoittaa Pois tai Ei.

b) Jos haluat valita vaihtoehdon:

- 1 Paina (NTE), jos haluat tuoda vaihtoehtojen luettelon näkyviin.
- Siirrä valinta haluamasi vaihtoehdon kohdalle painamalla [●] tai [●] ja paina sitten ENTER.
- c) Jos haluat muuttaa nimeä tai lukuarvoa:
- 1 Paina ENTER. Nimi tai lukuarvo tulee näkyviin:

- 2 Valitse muutettava numero tai kirjain painamalla tai Muuta valittua kirjainta tai numeroa painamalla tai . Muuta muut kirjaimet tai numerot toistamalla edelliset vaiheet.
- 3 Paina (NTER), jos haluat hyväksyä uuden arvon. Tai paina (ESC), jos haluat ohittaa muutokset.

d) Liukusäätimen arvon muuttaminen

Pienennä arvoa painamalla 🛇 tai suurenna arvoa painamalla 🛇.

Beep Volume 12

2-2 Laitteen käynnistäminen ja sammuttaminen sekä Autopower

Käynnistäminen manuaalisesti

Jos laitteen Autopower-virtajohtoa ei ole kytketty, käynnistä laite painamalla ()). Säädä tarvittaessa näyttö sellaiseksi, että sitä on helppo lukea (katso osa 2-3).

Jos laitteen Autopower-virtajohtoa ei ole kytketty, laite ei kirjaa moottorin käyttötunteja eikä mahdollisesti myöskään polttoaineen kulutusta, ellei virtaa ole kytketty (katso osa 18-4).

Sammuttaminen manuaalisesti

Jos laitteen Autopower-virtajohtoa ei ole kytketty tai jos veneen sytytysvirta on katkaistu, sammuta näyttöyksikkö pitämällä

2-3 Taustavalo ja yötila

Avaa Valo-ikkuna painamalla lyhyesti 🖗.

Valo

Kun olet valmis, paina **ESC**.

Vihje: Jos
 -näppäintä painetaan kahdesti, näytön ja näppäimien valaistus kirkkaimmaksi mahdolliseksi ja yötila poistuu käytöstä. •näppäintä painettuna, kunnes näyttö sammuu.

Autopower

Jos laitteen Autopower-virtajohto on kytketty (katso osa 18-4):

- Laite käynnistyy automaattisesti, kun veneen sytytysvirta kytketään.
- Laitetta ei voi sammuttaa, jos sytytysvirta on kytkettynä.
- Jos Autom. sammutus -asetus (katso osa 17-1) on ☑, laite sammuu automaattisesti, kun veneen sytytysvirta katkaistaan.
- Jos Autom. sammutus -asetus (katso osa 17-1) on
   , laite pysyy päällä, kun veneen sytytysvirta katkaistaan. Laitteen voi nyt sammuttaa manuaalisesti.

Yötila

Yötila määrittää kaikkien ikkunoiden paletin.

- Normaali paletti päiväkäyttöön
- Yökäyttöön optimoitu paletti.

Jos haluat vaihtaa tilaa, valitse Yötila ja paina tai ENTER. Jos haluat vaihtaa vain kartan paletin, katso osa 17-2

2-4 Mies yli laidan (MOB, man overboard)

MOB-toiminto tallentaa veneen sijainnin ja navigoi takaisin tallennettuun pisteeseen.

Varoitus: MOB ei toimi, jos laitteessa ei ole GPS-paikannustietoa.

1 Paina 💽

Laite tallentaa veneen sijainnin reittipisteeksi, jonka nimi on MOB.

2 Laitteen karttanäkymä muuttuu siten, että MOB-reittipiste on kartan keskellä.

Näkymä lähentyy navigointiin sopivan kokoiseksi. Jos karttaa ei voi näyttää tarpeeksi pienessä mittakaavassa, laite siirtyy plotteritilaan (valkoinen näyttö, jossa näkyy vain ristiviivoitus eikä kartan yksityiskohtia, katso osa 17-2).

3 Laite asettaa MOB-reittipisteen kohteeksi, johon vene ohjataan.

Jos NMEA-lähtö (automaattiohjaus) ei ole käytössä (katso osa 17-10), ohjaa vene laitteen avulla manuaalisesti MOBreittipisteeseen (katso osat 3-1-1 ja 3-1-2).

Jos NMEA-lähtö (automaattiohjaus) on käytössä, laite kysyy, onko

automaattiohjaus aktivoitu.

Valitse:

- Ei: ohjaa vene laitteen avulla manuaalisesti MOB-reittipisteeseen (katso osat 3-1-1 ja 3-1-2).
- K: Laite kysyy, ohjataanko vene MOBreittipisteeseen. Valitse:

K: vene aloittaa heti siirtymisen kohti MOB-reittipistettä.

Seurauksena saattaa olla äkillinen ja vaarallinen käännös.

Ei: vapauta automaattiohjaus ja ohjaa vene laitteen avulla manuaalisesti MOB-reittipisteeseen (katso osat 3-1-1 ja 3-1-2).

MOB-toiminnon peruuttaminen tai toisen MOB-pisteen määrittäminen

- 1 Tuo valikko näyttöön painamalla 🔵 uudelleen.
- 2 Valitse valikosta haluamasi vaihtoehto.

Vihje: MOB-reittipiste säilyy kartalla senkin jälkeen, kun MOB on peruttu. Jos haluat poistaa MOB-reittipisteen, katso osa 5-2-5.

2-5 Hälytykset

Kun laite havaitsee hälytystilan, laitteen näyttöön tulee varoitus, sen sisäinen summeri antaa äänimerkkejä ja mahdolliset ulkoiset hälyttimet antavat valo- tai äänimerkkejä. Paina 📧, kun haluat kuitata hälytyksen. Jos hälytystila jatkuu, hälytys toistuu.

Laitteessa on käyttäjän määritettävissä olevia hälytyksiä (katso osa 17-8).

2-6 Simulaatiotila

Simulaatiotilassa laite ei käytä GPS-antennin tai antureiden antamia tietoja, vaan luo nämä tiedot itse. Laite toimii muuten tavallisesti. Laitteessa on kaksi simulaatiotilaa:

- Normaali: mahdollistaa laitteen toimintaan tutustumisen turvallisesti kuivalla maalla.
- Demo: simuloi veneen liikkumista reittiä pitkin ja esittelee automaattisesti laitteen eri toimintoja.

Älä käytä simulaatiotilaa, kun laitetta käytetään navigoimiseen vesillä.

2-7 Pääikkunat

tai Demo.

Voit tuoda jonkin ikkunan näkyviin täysikokoisena painamalla (IPLA) ja valitsemalla ikkunan.

Lisätietoja simulaatiotilasta sekä sen

ottamisesta käyttöön ja poistamisesta käytöstä on kohdassa 17-14. Simulaatiotilassa

ikkunan alaosassa vilkkuu teksti Simulaatio

Huomautus:

- 1 Käytettävissä olevat ikkunat vaihtelevat asennettujen valinnaisten antureiden ja laitteiden mukaan (katso osa1-1).
- 2 Kun määrität yleisimmin käyttämäsi ikkunat suosikeiksi, voit siirtyä ikkunasta toiseen painamalla () (katso osa 2-7-2).

Saat jonkin toisen ikkunan näkymään koko näytön kokoisena painamalla (SPL), valitsemalla Lisää ja valitsemalla ikkunan.

Paina (550), kun haluat palata näistä ikkunoista edelliseen ikkunaan.

2-7-1 Usean ikkunan näytöt

8120 voi näyttää enintään neljä ikkunaa samanaikaisesti, esimerkiksi Kartta-, Sonar-, Mittari- ja Video-ikkunan:

Ikkunan lisääminen näyttöön

Paina (ISPLAN), valitse Lisää ikkuna ja valitse lisättävä ikkuna. 8120 järjestää näytön automaattisesti uudelleen siten, että uusi ikkuna näkyy siinä.

Ikkunan koon muuttaminen

- 1 Paina OSPLAY ja valitse Jakosuhde.
- 2 Paina S tai S, jos haluat muuttaa ikkunoiden leveyttä. Jos 8120-laitteen näytössä on kolme tai neljä ikkunaa, voit muuttaa ikkunoiden korkeutta painamalla S tai S.

Huomautus: Joidenkin ikkunoiden kokoa ei voi muuttaa.

3 Paina ENTER.

Ikkunan poistaminen näytöstä

- 1 Paina (1), kunnes poistettavan ikkunan ympärillä on punainen reunus.
- 2 Paina OISPLAY ja valitse Poista ikkuna.

Kahden ikkunan vaihtaminen näytössä

- 1 Paina (1), kunnes ensimmäisen ikkunan ympärillä on punainen reunus.
- 2 Paina (INFLAW), valitse Vaihda ja valitse toinen ikkuna.

8120 vaihtaa ikkunasta toiseen.

Ikkunan vaihtaminen näytössä

- 1 Paina (1), kunnes vaihdettavan ikkunan ympärillä on punainen reunus.
- 2 Paina (USPLAN), valitse Vaihda ja valitse uusi ikkuna, joka ei ole tällä hetkellä näkyvissä.

Huomautus:

- 1 Kun jotkin ikkunat ovat pienennettyjä, kaikkia tietoja ei näytetä.
- 2 Kun määrität yleisimmin käyttämäsi ikkunat suosikeiksi, voit siirtyä ikkunasta toiseen painamalla (katso osa 2-7-2).

Aktiivinen ikkuna

Jos näytössä on useita ikkunoita, aktiivisen ikkunan ympärillä on punainen reunus. Voit muuttaa seuraavan ikkunan aktiiviseksi ikkunaksi painamalla

Kun painat (), aktiivisen ikkunan asetusvalikko tulee näkyviin.

Kartta on aktiivinen

Sonar on aktiivinen

2-7-2 Suosikkinäkymät

Laitteessa on luettelo useimmin käytettävistä näkymistä, joita kutsutaan suosikkinäkymiksi. Suosikkinäkymiä voi olla enintään kuusi kappaletta.

Kussakin näytössä voi olla yksi ikkuna tai useita ikkunoita sekä datakenttä (katso osa 2-7-3) ja kompassi (katso osa 2-7-4). Voit määrittää suosikkinäkymiä yleisiä tilanteita varten, esimerkiksi reittiä pitkin navigoimista, satamaan matkustamista ja kalastamista varten.

Suosikkinäkymän valitseminen

Voit valita toisen suosikkinäkymän painamalla kerran tai useita kertoja. Oletetaan, että suosikkeja on kuusi kappaletta:

Suosikkinäkymän lisääminen luetteloon

- 1 Määritä haluamasi ikkuna tai ikkunat näyttöön, josta haluat tehdä uuden suosikin (katso osat 2-7-1 and 2-7-4).
- 2 Paina (ISPLA) ja valitse Tallenna tämä näkymä. 8120 tuo näkyviin suosikkiluettelon.
- 3 Valitse luettelosta paikka, johon haluat lisätä uuden suosikin. Jos valitset aiemmin luodun suosikkinäytön, uusi suosikki korvaa aiemmin luodun suosikin.

	Favourites		
3	Nimi		
1	Kartta		
2	Sonar		
3	Kartta + Sonar		
4	Kartta + Mitari		
5	*		
6	*		
C	> for options		

Suosikkinäytön poistaminen luettelosta

- 1 Paina SETUP ja valitse Suosikit.
- 2 Korosta poistettava näyttö, paina wai ja valitse Poista.

	Favountes		
3	Nimi		
1	Kartta		
2	Sonar		
3	Kartta + Sonar		
4	Kartta + Mitari		
5	+		
6	*		
tor options			

Suosikkiluettelon järjestyksen muuttaminen

- 1 Paina SETUP ja valitse Suosikit.
- 2 Valitse siirrettävä näyttö, paina (NENU) ja valitse Siirrä ylös tai Siirrä alas.

2-7-3 Datakenttä

Dataa voi näyttää näkymissä yläosassa, datakentäksi kutsutulla alueella.

Kun valitset näkymävalikosta ikkunan (katso osa 2-7), 8120 tuo näkyviin ikkunan datakentän.

Kussakin suosikkinäkymässä (katso osa 2-7-2) on oma datakenttä. Kun haet suosikkinäkymän painamalla (19), 8120 avaa myös suosikkinäkymän datakentän.

Näkymän datakentän määrittäminen

- 1 Paina OSPLAY ja valitse Datakenttä.
- 2 Datakentän ottaminen käyttöön ja poistaminen käytöstä:
  - i Valitse Data.
  - ii Valitse 🗹 tai 🗔.
- 3 Datan koon valitseminen:
  - i Valitse Koko.
  - ii Valitse näytettävä koko.
- 4 Kentissä näkyvien tietojen muuttaminen:
  - i Valitse Data-asetus.
  - ii Muuta datakenttää:

a Valitse kenttä painamalla kursorinäppäimiä.

b Paina ENTER, jos haluat tuoda näkyviin datatietojen valikon.

c Valitse järjestelmässä käytettävissä oleva datatieto tai jätä kenttä tyhjäksi valitsemalla Ei mik.

iii Toista edellä kerrotut vaiheet muiden datakenttien kohdalla.

Vihje: Jos rivin kaikkien kenttien asetus on Ei mik., rivi ei näy ja datakentät vievät vähemmän tilaa näytöstä.

5 Paina ESC.

Vihje: Datakenttä muuttuu, kun valitset toisen näkymän. Jos haluat määrittää datakentän, jonka voit hakea myöhemmin näkyviin, määritä kenttä osaksi suosikkinäkymää (katso seuraava osa).

Suosikkinäkymät ja datakentät

Voit määrittää suosikkinäkymän datakentän lisäämällä suosikin seuraavien ohjeiden mukaisesti (katso osa 2-7-2 - Suosikkinäkymän lisääminen luetteloon). Määritä vaiheessa 1 suosikin datakenttä edellä kuvatulla tavalla.

2-7-4 Kompassi

Kartta- ja maantieikkunan yläreunaan saa näkyviin kompassin.

Kompassi osoittaa aina veneen kurssin pohjan suhteen (course over ground, COG) keskellä olevana mustana symbolina. Kun vene navigoi tiettyyn pisteeseen, kompassi osoittaa myös suuntiman kohteeseen (bearing, BRG) punaisena symbolina.

Tässä esimerkissä BRG on 205°M ja COG on 321°M.

Kompassin ottaminen käyttöön tai poistaminen käytöstä:

- 1 Paina MENU ja valitse Datakenttä.
- 2 Valitse Kompassi-asetukseksi 🗆 tai 🗹.

3 Navigointi: Kartta

Karttaikkunassa näkyy kartta, veneen sijainti ja navigointitiedot.

3-1 Yleistä navigoinnista

Laite voi navigoida kahdella eri tavalla, menemällä suoraan tiettyyn pisteeseen tai seuraamalla reittiä.

3-1-1 Navigointi tiettyyn pisteeseen

Kun laite navigoi tiettyyn pisteeseen, navigointitiedot näkyvät kartta- ja maantieikkunassa:

- A Veneen sijainti A.
- B Ympyröity kohdepiste.
- C Veneen laskettu kurssi kohteeseen.
- D Kaksi veneen lasketun kurssin kanssa samansuuntaista CDI-linjaa, jotka osoittavat veneen suurimman sallitun poikkeaman lasketulta kurssilta.

Jos haluat lisätietoja, katso Liite C.

Jos laite on liitetty automaattiohjaukseen, laite lähettää automaattiohjauslaitteeseen tietoja, joiden perustella se ohjaa veneen kohteeseen. Käynnistä automaattiohjauslaite ennen navigoinnin aloittamista.

Jos laitetta ei ole liitetty

automaattiohjaukseen, venettä on ohjattava manuaalisesti

- a käyttäen kartta- tai maantieikkunaan merkittyä veneen sijaintia ja kohdepistettä
- b käyttäen datakentissä näkyviä navigointitietoja (katso osa 2-7-3)
- c käyttäen kompassin COG- ja BRG-lukemaa (katso osa 2-7-4).

Huomautus:

- 1 Jos XTE-hälytys on käytössä, laite antaa hälytyksen, jos vene ajautuu liian kauas halutulta kurssilta (katso osa 17-8).
- Jos saapumisaluehälytys on käytössä, laite antaa hälytyksen, kun vene on saapunut kohteeseen (katso osa 17-8).
- 3 Kun vene saapuu kohteeseen, näkyviin tulee saapumisvaroitus ja mahdollisuus peruuttaa navigointi (Mene tai Reitti). Kyllä peruuttaa navigoinnin; ei jatkaa navigointia, mutta XTE ja maantie eivät enää ole näkyvissä.

3-1-2 Meneminen reittipisteeseen tai kartalla olevaan pisteeseen

Reittipiste on laitteen karttaan määritettävä piste, joka voi osoittaa esimerkiksi kalapaikan tai reitillä olevan pisteen (katso osa 5).

Siirtyminen reittipisteeseen karttaikkunassa

- 1 Siirry karttaikkunaan
- 2 Siirrä kursori reittipisteen kohdalle: käytä joko kursorinäppäimiä tai Etsi-toimintoa (katso osa 3-2-5).
- 3 Paina Auto

Siirtyminen reittipisteeseen reittipisteikkunassa

- 1 Siirry reittipiste-ikkunaan.
- 3 Paina MENU ja valitse Mene..

Siirtyminen tiettyyn pisteeseen kartalla

- 1 Siirry karttaikkunaan.
- 2 Siirrä kursori haluamasi pisteen kohdalle: käytä joko kursorinäppäimiä tai Etsitoimintoa (katso osa 3-2-5).
- 3 Paina MENU ja valitse Mene kursorilla.

Varmista, ettei reitti kulje maan tai vaarallisten vesialueiden kautta.

Navigointi

Laite navigoi tiettyyn pisteeseen kohdassa 3-1-1. kuvatulla tavalla.

Navigoinnin peruuttaminen

Siirry karttanäkymään, paina (MENO) ja valitse Peru mene.

Vihje: Tee ennen aloittamista reittipisteet kiinnostavien paikkojen kohdalle. Tee matkan lähtöpisteeseen reittipiste, johon voit palata (katso osa 6-2-1).

3-1-3 Reitin seuraaminen Valmistelu

Reitti on luettelo reittipisteitä, joiden mukaan venettä ohjataan (katso osa 7).

- Jos haluat tehdä reittipisteet ennen reitin tekemistä, katso osa 6-2-1.
- Jos haluat tehdä reitin, katso osa 7-2-1.

Reitin aloittaminen karttaikkunassa:

- 1 Siirry karttaikkunaan
- 2 Paina MENU ja valitse Aloita reitti
- 4 Laite kysyy, mihin suuntaan reittiä edetään ENTER.

Valitse Meno (reitin tekosuunta) tai Paluu. Laitteen näyttöön tulee kartta, jossa reitti näkyy, ja laite aloittaa navigoimisen reitin lähtöpisteestä.

Reitin aloittaminen reitti-ikkunassa:

- 1 Siirry reitti-ikkunaan.
- 2 Toimi sitten edellä Reitin aloittaminen karttaikkunassa -ohjeen vaiheessa
- 3 kerrotulla tavalla.

Navigointi

Laite navigoi järjestyksessä reittipisteestä toiseen kohdassa 3-1-1 kuvatulla tavalla.

- a Laite lopettaa navigoinnin legin lopettavaan reittipisteeseen ja aloittaa reitin seuraavan legin, kun a vene tulee 0 025 merimailin säteelle reittipisteestä
- b vene sivuuttaa reittipisteen c käyttäjä määrittää reittipisteen ohitettavaksi.

Reittipisteen määrittäminen ohitettavaksi

Jos haluat määrittää reittipisteen ohitettavaksi, siirry karttaikkunaan, paina () ja valitse Ohita. Laite aloittaa navigoinnin suoraan kohti seuraavaa reittipistettä.

Kun automaattiohjaus on käytössä, reittipisteen määrittäminen ohitettavaksi saattaa aiheuttaa äkillisen kurssimuutoksen.

Reitin peruminen

Kun vene on saavuttanut viimeisen reittipisteen tai kun reitin seuraaminen halutaan lopettaa, reitin voi perua. Siirry karttaikkunaan, paina (MENO) ja valitse Peru reitti.

3-2 Karttaikkuna

Karttaikkunaan siirtyminen:

• Paina OISPLAY ja valitse Kartta

Tyypillisessä karttaikkunassa näkyy:

- A Datakenttä. Jos haluat ottaa datakentän käyttöön, poistaa sen käytöstä tai muuttaa datakentässä näkyviä tietoja, katso osa 2-7-3
- B Kompassi (katso osa 2-7-4)
- C Kartan mittakaava (katso osa 3-2-3)
- D Veneen sijainti (katso osa 3-2-1)
- E Reitti, jota pitkin vene on kulkenut, ajohistoria (katso osa 3-5)
- Veneen kurssi ja CDI-linjat (katso Liite C, CDI). Vene on menossa kohti reittipistettä nimeltä FISH6
- G Kursorin suuntima ja etäisyys veneestä
- H Maa
- I Meri
- J Kursori (katso osa 3-2-1)
- K Tyypillinen reittipiste (katso osa 6)

Huomautus:

Jos haluat muuttaa kartalla näkyvien tietojen tyyppiä, katso osa 17-2.

Jos haluat siirtyä kartan perspektiivinäkymään, katso osa 3-2-6.

Jos karttakortti kattaa kartan alueen, kartan tiedot näkyvät kartassa automaattisesti. Jos karttakortti ei kata aluetta, kartalla näkyy erittäin yksinkertaistettu maailmankartta, joka sopii suunnittelemiseen ja yleiseen tarkasteluun.

Sisäinen maailmankartta ei ole riittävän tarkka navigointia varten. Käytä aina alueen kattavaa karttakorttia, kun käytät 8120-laitetta navigointiin.

3-2-1 Karttanäkymän tilat

Karttanäkymässä on kaksi tilaa:

Vene keskellä -tila

Jos haluat vaihtaa karttaikkunassa vene keskellä -tilaan, paina keskellä. Kun vene liikkuu vedessä, kartta siirtyy automaattisesti siten, että vene pysyy karttanäkymän keskellä. Kursori (katso alla) on pois käytöstä.

Kursoritila

Näppäimiä �, ♥, ♥ ja ♥, kutsutaan kursorinäppäimiksi. Jos haluat siirtyä kursoritilaan karttaikkunassa, pidä kursorinäppäintä painettuna. Kursori (⊕ tulee näkyviin ja alkaa liikkua veneestä poispäin:

- Paina näppäintä, joka osoittaa suuntaan, johon haluat kursorin liikkuvan. Jos esimerkiksi haluat siirtää kursoria alaspäin, paina ♥.
- Jos haluat siirtää kursoria vinottain, paina kahden kursorinäppäimen välistä.
- Jos haluat, että kursori siirtyy jatkuvasti haluttuun suuntaan, pidä kursorinäppäintä painettuna. Kursoritilassa:
- Kursorin etäisyys (+ DST) ja suuntima (+ BRG) veneestä näkyvät ikkunan alakulmassa.
- Kartta ei siirry, kun vene liikkuu.
- Jos kursori tulee karttaikkunan reunaan, kartta siirtyy sen mukana. Jos esimerkiksi kursori siirretään kartan oikeaan reunaan pitämällä ≥ -näppäintä painettuna, kartta siirtyy kursorin mukana vasemmalle.

3-2-2 Pituus- ja leveyspiiri

Pituus- ja leveyspiirin saa näkyviin näytön datakenttään. Ne esitetään asteina ja minuutteina kolmen desimaalin tarkkuudella, mikä vastaa noin 2 metriä (6 jalkaa). Normaalisti sijainti on veneen sijainti, minkä osoituksena pituus- ja leveyspiirin kohdalla näkyy veneen symboli:

- 36° 29 637′ N tai S leveyspiiri
- 175° 09 165′ E tai W

pituuspiiri. Jos kursoria on siirretty viimeisen kymmenen sekunnin aikana, sijainti on kursorin sijainti, minkä osoituksena pituus- ja leveyspiirin kohdalla näkyy kursorin symboli:

🕂 36° 29 841' N tai S leveyspiirii

🖶 175° 09 012' E tai W pituuspiiri

Kun tarkistat veneen sijainnin, varmista, ettei lukema ole kursorin sijainti.

3-2-3 Kartan mittakaava

Jos haluat Iähentää karttanäkymää ja tarkastella pienempää aluetta kartasta tarkemmin, paina Jos haluat loitontaa karttanäkymää ja tarkastella yleiskuvaa suuremmasta alueesta, paina a. Kartan mittakaava näkyy kartan vasemmassa yläkulmassa:

2 m

3-2-4 Kartan symbolit ja tiedot

Kartalla näkyy erilaisia symboleja, esimerkiksi reittipisteitä, poijuja, majakoita, hylkyjä ja venesatamia. Painamalla ⊕ tai ● voit tarvittaessa valita kartan mittakaavan, jossa symboli esitetään. Symbolin tietojen näyttäminen:

- 1 Siirrä kursori haluamaasi pisteeseen kartalla ja odota kaksi sekuntia tai siirrä kursori haluamasi sataman tai palvelun kohdalle Etsi-toiminnolla (katso osa 3-2-5).
- 2 Näkymän alareunaan avautuu ruutu, jossa näkyy tietoja symbolista.
- 3 Jos haluat saada näkyviin lisätietoja symbolista tai symboliin liittyvien kohteiden luettelon, paina (NTER).
  - Valitse näytettävä kohde. Jos kohteita on enemmän kuin ikkunaan mahtuu, selaa näkymää ylös tai alas painamalla
     ▲ tai ●.

Jos haluat nähdä kuvan kohteesta, valitse kamerakuvake. Jos kuva ei mahdu ikkunaan, siirrä kuvaa painamall �, ♥, ♥ tai ♥. Valitse Vuorovesiasema, jos haluat saada näkyviin kohteen vuorovesikartan (katso osa 14).

ii Valitse jokin toinen kohde tai palaa karttaan painamalla 🚥.

Jos haluat nähdä viereisten symbolien tiedot, paina (MENO) ja valitse Karttainfo. Toimi sitten edellä kohdassa 3 mainitulla tavalla.

3-2-5 Karttasymbolin etsiminen

Karttasymbolin etsiminen ja tuominen esiin:

- 1 Paina www.valitse Etsi.
- 2 Valitse karttasymbolin tyyppi: Reittipisteet, Reitit, Satamat nimen mukaan, Satamat ja palvelut tai Vuorovesiasemat.
- 3 Jos valitset Satamat ja palvelut, valitse etsittävä palvelu. Jos valitset Satamat

3-3 Matka- ja suuntimalaskuri

Matka- ja suuntimalaskuri voi laskea yhden tai usean legin kurssin ja näyttää kunkin legin suuntiman ja pituuden sekä kurssien kokonaispituuden. Yhdistetyt kurssit voi muuntaa reitiksi.

Matka- ja suuntimalaskurin käyttäminen:

- 1 Valitse karttaikkuna. Paina (NEND) ja valitse Etäisyys.
- 2 Siirrä kursori ensimmäisen legin alkuun. Tämän pisteen ei tarvitse olla reittipiste. Paina ENTER.
- 3 Jos haluat lisätä kurssiin legin, siirrä kursori legin loppuun. Tämän pisteen ei tarvitse olla reittipiste. Legin suuntima ja pituus sekä kurssin kokonaispituus tulevat näkyviin. Paina (NTER).

nimen mukaan, kirjoita sataman nimi tai nimessä olevia kirjaimia painamalla �, ♥, ♥ tai ♥ ja paina sitten আ

4 Kohteiden luettelo tulee näkyviin. Jos kohteita on enemmän kuin ikkunaan mahtuu, selaa ikkunaa ylös tai alas painamalla ⊕ tai ●.

LESC Jos valitset Satamat nimen mukaan, voit etsiä toista nimeä painamalla **ENTER**, muuttamalla nimeä ja painamalla sitten.

5 Valitse kohde ja paina ENTER. Karttanäkymä muuttuu siten, että valittu kohde on ikkunan keskellä. Voit tarkastella kohdetta koskevia tietoja painamalla ENTER (katso osa 3-2-4).

3-2-6 Perspektiivi-näkymä

Perspektiivi-näkymässä kartta näkyy tietyssä kulmassa eikä suoraan ylhäältä. Jos haluat ottaa perspektiivinäkymän käyttöön tai poistaa sen käytöstä, paina (MENO) ja muuta Perspektiivi-asetukseksi (Matai).

- 4 Jos haluat poistaa viimeisen legin kurssista, paina wevu ja valitse Poista.
- 5 Toista kaksi edellistä vaihetta, jos haluat lisätä tai poistaa koko kurssin.
- 6 Jos haluat tallentaa uuden kurssin reittinä, paina viiv ja valitse Tallenna. Kurssissa mahdollisesti olevat uudet pisteet tallentuvat automaattisesti nimettyinä uusina reittipisteinä. Myöhemmin voit tarvittaessa muuttaa reittiä (katso osa 7-2-2) tai muuttaa uusia reittipisteitä (katso osa 6-2-3).
- 7 Palaa lopuksi karttaikkunaan painamalla

3-4 Suunniteltu kurssi

Jos Suunniteltu kurssi on käytössä, laite näyttää suunnitellun sijainnin, joka perustuu kurssiin pohjan suhteen, nopeuteen ja määritettyyn aikaan. Jos haluat poistaa Suunniteltu kurssi -toiminnon käytöstä ja asettaa ajan, katso osa 17-2.

- A Suunniteltu sijainti
- B Veneen suunniteltu kurssi
- C Veneen sijainti

3-5 Ajohistoriat ja niiden tallentaminen

Ajohistoria-toiminto tallentaa veneen sijainnin muistiin säännöllisin välein, jotka voivat perustua joko aikaan

- tai matkaan.
- Veneen sijaintien muodostamaa ajohistoriaa voi katsella kartalla.

Laite voi näyttää yhden ajohistorian samalla, kun se tallentaa toista. Jos haluat lisätietoja ajohistorian käyttämisestä, katso osa 17-6.

Laite voi tallentaa viisi ajohistoriaa:

- Ajohistoriassa 1 voi olla enintään 2000 pistettä ja se on tarkoitettu veneen normaalin kulun tallentamiseen.
- Ajohistorioissa 2, 3, 4 ja 5 voi kussakin olla enintään 500 pistettä ja ne on tarkoitettu tarkkuutta vaativien reitin osien, esimerkiksi jokien suiden, tarkkaan tallentamisen.

Vihje: Kun tallennat ajohistorian, voit käyttää ajohistoriaa saman reitin navigoimiseen myöhemmin. Voit tallentaa ajohistorian esimerkiksi lähtiessäsi satamasta. Jos tämän jälkeen palaat satamaan näkyvyyden ollessa huono, valitse kartta ja navigoi takaisin satamaan manuaalisesti ajohistorian reittiä pitkin. Tallenna ajohistoriat hyvissä olosuhteissa.

Kun tallentaminen on käytössä ja ajohistoria tulee täyteen, tallentaminen jatkuu ja vanhimmat pisteet poistetaan. Ajohistorian enimmäispituus vaihtelee valitun tallennusvälin mukaan: lyhyt väli tuottaa lyhyemmän mutta yksityiskohtaisemman ajohistorian, pitkä väli tuottaa pitemmän mutta vähemmän yksityiskohtaisen ajohistorian. Esimerkkejä:

Aikavälit

Väli	Ajoł	nistoria 1	Ajohis	toria 2, 3, 4 tai 5
1 s	33	minuutti	a 8	minuuttia
10 s	5,5	tuntia	1,4	tuntia
1 min	33	tuntia	8	tuntia
Matkaväl	it			
Väli	Ajoł	nistoria 1	Ajohis	toria 2, 3, 4 tai 5
0,01	20		5	
1	2 000		500	

Ajohistorioiden pituudet ovat käytössä olevia pituusyksiköitä, esimerkiksi merimaileja.

4 Videoikkuna

Videoikkuna näyttää kuvaa videolaitteesta, esimerkiksi kamerasta. Videoikkunan käyttö edellyttää, että järjestelmään on asennettu videolaite. Voit valita videoikkunan painamalla (

Videokuvan värin säätäminen

- 1 Paina MENU.
- 2 Paina ⁽¹⁾ tai ⁽²⁾ ohjaimen valitsemiseksi ja säädä sitten ohjainta painamalla ⁽²⁾ tai ⁽²⁾
- 3 Voit palauttaa värit oletusarvoikseen valitsemalla Palauta oletukset.
- 4 Paina ESC.

Videokuvan muuttaminen

Paina **•**, jos haluat zoomata lähemmäksi.

Paina lacksquare, jos haluat zoomata kauemmas.

Paina 🔇 tai 🔊, jos haluat siirtää kuvaa sivusuunnassa.

Paina 🛇 tai 🛇, jos haluat siirtää kuvaa ylös tai alas.

Paina (ISC), jos haluat sovittaa koko videokuvan ikkunaan.

5 Navigointi: Maantieikkuna

Maantieikkuna on lintuperspektiivin näkymä veneen kurssista kohteeseen.

Voit siirtyä maantieikkunaan painamalla Ospuv , valitsemalla Lisää ja valitsemalla sitten Maantie.

Maantieikkunassa näkyy:

- A Valinnainen datakenttä (katso osa 2-7-3)
- B Valinnainen kompassi (katso osa 2-7-4)
- C Kohdereittipiste
- D Veneen laskettu kurssi kohteeseen
- E CDI-linjat, samansuuntaisia veneen lasketun kurssin kanssa (katso Liite C, CDI).
   CDI-linjat ovat kuin vedessä oleva maantie, jota pitkin vene liikkuu.
- F CDI-asteikko
- G Veneen sijainti, ikkunan alareunassa keskellä.

Maantieikkuna ei näytä maata, karikkoja tai karttasymboleja.

6 Navigointi: Reittipisteet

Reittipiste on laitteen karttaan määritettävä piste, joka voi osoittaa esimerkiksi kalastuspaikan tai reitillä olevan pisteen. Laitteeseen voi määrittää enintään 3000 reittipistettä. Käyttäjä voi lisätä uuden reittipisteen sekä muuttaa tai poistaa olemassa olevia reittipisteitä.

Reittipisteen tiedot:

- Nimi (enintään 8 merkkiä).
- Symboli, joka osoittaa reittipisteen tyypin. Käytettävissä olevat symbolit:

- Sijainti.
- Reittipisteen symbolin ja nimen väri kartassa.
- . Tyyppi:

Normaali: Normaalia reittipistettä voi käyttää navigoinnin kohteena tai sen voi liittää reittiin.

Vaara: Vaara-tyyppinen reittipiste on kohta, jota on syytä varoa. Jos vene tulee määritetyn vaara-alueen etäisyydelle Vaara-tyyppisestä reittipisteestä, laite voi antaa varoittavan äänimerkin. (katso osa 17-8).

Näyttötyyppi:

Määrittää, miten reittipisteet näkyvät kartalla (katso osa 17-2):

6-1 Reittipisteet-ikkuna

Jos haluat siirtyä reittipisteikkunaan, paina (ISPLAY), valitse Lisää ja valitse sitten Reittipisteet.

Reittipisteet-ikkuna on luettelo, jossa näkyvät määritetyt reittipisteet sekä niiden symbolit, nimet, pituus- ja leveyspiirit, etäisyydet ja suuntimat veneestä, tyypit sekä näyttötavat.

Jos reittipisteitä on enemmän kuin ikkunaan mahtuu, voit selata näyttöä ylös- tai alaspäin sivun kerrallaan painamalla **O** tai **O**.

6-2 Reittipisteiden käsittely

Älä tee navigointireittipistettä maalle tai vaaralliselle vesialueelle.

6-2-1 Uuden reittipisteen tekeminen Uuden reittipisteen tekeminen ja muokkaaminen karttaikkunassa

 Voit luoda reittipisteen veneen sijainnin kohdalle vaihtamalla kartta vene keskellä -tilaan painamalla <a>s

Jos haluat tehdä reittipisteen johonkin toiseen pisteeseen, siirrä kursori haluttuun paikkaan kartalla.

- 2 Paina ENTER.
- 3 Järjestelmä tekee uuden automaattisesti nimetyn reittipisteen, jossa on perustiedot.
- 4 Muuta tarvittaessa tietoja (katso osa 6-2-7).

Uuden reittipisteen tekeminen reittipisteikkunassa

- 1 Paina reittipisteikkunassa www ja valitse Tee.
- 2 Järjestelmä tekee veneen nykyiseen sijaintipisteeseen uuden automaattisesti nimetyn reittipisteen, jossa on perustiedot.
- 3 Muuta tarvittaessa tietoja (katso osa 6-2-7).

Huomautus: Reittipisteitä voi tehdä myös sen jälkeen, kun reitti on laadittu (katso osa 6-2-1).

Angel .	Canadiana, I	Plantager		15-0112-11	-	199.4
R Mind	2010/00/00	TOTAL BOOK	100	1111	10	10.00
N ARE		110 10 10 10 10	144	1.00		344
K ARLE	241463799	111110-00101	Her	110	101	(and
ARCE	34141-0405	019/40.0016	Hel.	3144	144.	Jacob
d denoted in	Seatures.	rheatophic :	1000	118	-	-
40.000	- 8710 1071	007118-04010	4091	14	18	(and
ABABO	- HE 16 75/14	100714-1418	sini-	10		1000
A ADDRESS	10110-0010	internet and	and i	14	14	14.00
A COLUMN TWO IS NOT	00100-00710	internet states	-	14.1	-	3910
COMES-	2014031011	interest backy	004	104	10	10.00
e inale i	207 WE 18474	intrite lat w:	work .	100	34.	100
0.000	27403446	wrend doew	Berti -	100		
E DADE	20140-00194	shirts as w	and i	100	10	hin
CADE	TOTAL ADDA	International Wo	mag-	3244	100	810
d carrie	- Der tet wies of	10-8 04(00)18	1913	2246	144	4.00
10000	10010-0000	DISTANCE	18.8	104		(Bard
0.000	THE NUMBER OF THE	Distant in	10.4	1044		(and

6-2-2 Reittipisteen siirtäminen

Reittipisteen siirtäminen karttaikkunassa

- 1 Siirrä karttaikkunassa kursori siirrettävän reittipisteen kohdalle.
- 2 Paina MENU ja valitse Siirrä.
- 3 Siirrä kursori uuteen paikkaan ja paina

Reittipisteen siirtäminen reittipisteikkunassa

Jos haluat siirtää reittipisteen reittipisteikkunassa, muuta reittipisteen pituus- ja leveyspiiriä (katso osa 6-2-3).

6-2-3 Reittipisteenmuuttaminen

Reittipisteen muuttaminen karttaikkunassa

- 1 Siirrä karttaikkunassa kursori muutettavan reittipisteen kohdalle.
- 2 Kun reittipisteen tiedot tulevat näkyviin, paina enter.
- 3 Muuta reittipisteen tietoja (Katso osa 6-2-7).

Reittipisteen muuttaminen reittipisteikkunassa

- Valitse muutettava reittipiste reittipisteikkunassa painamalla ^O tai ^O. Paina ^(NENU) ja valitse Muuta.
- 2 Muuta reittipisteen tietoja (Katso osa 6-2-7).

6-2-4 Reittipisteen näyttäminen kartalla

Laite siirtyy karttaikkunaan ja näyttää valitun reittipisteen ikkunan keskellä.

- Valitse näytettävä reittipiste reittipisteikkunassa painamalla [●] tai [●].
   Paina [■]END ja valitse Näyttö. Jos laitteen näytössä on karttaikkuna, paina [■]END, valitse Etsi ja valitse sitten Reittipisteet. Valitse reittipiste luettelosta.
- 2 Laitteen karttaikkuna muuttuu siten, että valittu reittipiste on kartan keskellä.

6-2-5 Reittipisteen poistaminen

Reittipistettä ei voi poistaa, jos vene on navigoimassa sitä kohti tai jos reittipistettä käytetään useassa reitissä. Vain yhdessä reitissä käytettävän reittipisteen voi poistaa.

Kun reittipiste on poistettu reitistä, tarkista, ettei muuttunut reitti kulje maan tai vaarallisten vesialueiden kautta.

Reittipisteen poistaminen karttaikkunassa

- 1 Siirrä karttaikkunassa kursori poistettavan reittipisteen kohdalle.
- 2 Paina o ja valitse Poista MENU.
- 3 Vahvista valinta valitsemalla K.

Reittipisteen poistaminen reittipisteikkunassa

- Valitse poistettava reittipiste reittipisteikkunassa painamalla tai . Paina yalitse Poista.
- 2 Vahvista valinta valitsemalla K.

6-2-6 Kaikkien reittipisteiden poistaminen

- 1 Paina reittipisteikkunassa www ja valitse Poista kaikki.
- 2 Vahvista valinta valitsemalla K.

6-2-7 Reittipisteen tietojen muuttaminen

Reittipisteen tietojen muuttaminen niiden näkyessä ruudussa:

- Valitse muutettava tieto. Paina ENTER.
   Muuta tietoja kursorinäppäimillä. Paina ENTER.
- 2 Muuta tarvittaessa muita tietoja toistamalla edellä mainitut toimet.
- 3 Valitse Tallenn.

6-2-8 Reittipisteiden järjestäminen

Reittipisteluettelon esitystavan muuttaminen:

- 1 Paina (INDI) ja valitse Järjestä.
- 2 Valitse, minkä mukaan reittipisteet järjestetään:

Nimi: aakkosjärjestykseen nimen mukaan. Kuva: kuvakkeen tyypin mukaan. Etäisyys: veneestä katsotun etäisyyden

mukaan.

Sarakkeen yläreunassa näkyvä nuoli osoittaa, minkä mukaan reittipisteet on järjestetty.

6-2-9 Navigointi reittipisteeseen

Katso osa 3-1-2.

7 Navigointi: Reitit

Reitti on luettelo reittipisteitä, joiden mukaan venettä ohjataan. Reittejä voi tehdä, muuttaa ja poistaa.

Laitteessa voi olla enintään 25 reittiä. Kussakin reitissä voi olla enintään 50 reittipistettä.

Reitissä voi olla:

- sama reittipiste alku- ja loppupisteenä
- sama reittipiste useaan kertaan.

Laite voi navigoida reittiä kumpaankin suuntaan. Reitillä olevan reittipisteen voi ohittaa.

Reitit ovat erityisen hyödyllisiä, jos laite on liitetty automaattiohjausjärjestelmään, jolloin järjestelmä voi ohjata venettä reittiä pitkin automaattisesti.

WARNING

Varmista, etteivät reitit kulje maan tai vaarallisten vesialueiden kautta.

7-1 Reitit-ikkuna

Reitit-ikkuna on luettelo, jossa näkyvät määritetyt reitit sekä niiden nimet, alku- ja loppureittipisteet, legien määrät sekä kokonaispituudet.

Voit siirtyä reitti-ikkunaan painamalla (ssuw), valitsemalla Muut ja valitsemalla sitten Reitit.

Jos reittejä on enemmän kuin ikkunaan mahtuu, voit selata näyttöä ylös- tai alaspäin sivun kerrallaan painamalla ⊕ tai ●.

	1.00	BaseT		12.1
100 X L		11000		all wants
MALL CREAK!	144.14	191.4		3-25
400.000	14000	9481		1910
COLUMN T	a second	10404	1.1	18.37
0403985	and the second s	10834		100.0
90404040	1000	0.046	1.14	4.80
798454040-	1.494	1.0410		4.90
-146-04040	1000	100625	- A	35.66
SECONDARY C		1040		3874
00006949	10000	10000	1.14	10.00
10004040	101100	STOK -	74	4.45
		1.0.1	11	Dist.
1.1.1				1
0.0	to allog			

7-2 Reittien käsittely

Kun reitti on luotu tai kun sitä on muutettu, tuo reitti näkyviin kartassa ja tarkista, ettei se kulje maan tai vaarallisten vesialueiden kautta.

7-2-1 Uuden reitin laatiminen A. Uuden reitin laatiminen karttaikkunassa

Kun laadit reittiä:

- Muuta alueen kokoa painamalla ⊕ tai ●
   Karttanäkymää voi vierittää siirtämällä kursorin kartan reunaan.
- Ikkunan vasemmassa alakulmassa olevassa tietoruudussa näkyy reitin nimi ja kokonaismatka. Jos kursori on lähellä

legiä, ruudussa näkyy myös legin pituus ja suuntima.

- Reitin legien on alettava reittipisteistä ja loputtava niihin. Jos legi ei ala olemassa olevasta reittipisteestä tai pääty siihen, siihen tehdään automaattisesti uusi reittipiste (uuden reittipisteen tietojen muuttaminen, katso osa 6-2-7).
- . Vaara-reittipistettä ei voi käyttää reitissä.
- 1 Paina karttaikkunassa www ja valitse Uusi reitt.
- 2 Laite nimeää uuden reitin automaattisesti:
  - i Muuta nimeä tarvittaessa.
  - ii Valitse OK.

- 3 Legien lisääminen reittiin:
  - i Siirrä kursori reitin alkuun ja paina
  - Valittuun kohtaan tulee uusi laitteen automaattisesti nimeämä reittipiste. Jos haluat tallentaa reittipisteen, paina
     ENTER. Jos haluat muokata reittipistettä, katso kohta 6-2-7.
  - iii Paina **ENTEP** Näkyviin tulee katkoviivalla esitetty legi, joka johtaa kursorista edelliseen reittipisteeseen.
  - iv Siirrä kursori ensimmäisen legin loppuun ja paina ENTER.
  - v Toista vaiheet i iv, kunnes reitin viimeinen reittipiste on lisätty ja tallennettu.
  - vi Tee reitti loppuun painamalla ENTER.

Reitin tekemisen aikana käytettävissä olevat komennot ja asetukset:

- 1 Reittipisteen lisääminen reittiin:
  - i Paina (MENU) ja valitse Lisää.
- 2 Reittipisteen lisääminen reittiin jakamalla legi kahtia:
  - i Siirrä kursori jaettavan legin kohdalle.
  - ii Paina MENU ja valitse Lisää.
  - ii Siirrä kursori uuden reittipisteen haluttuun kohtaan.
  - iv Paina ENTER.
- 3 Reittipisteen siirtäminen reitillä:
  - i Siirrä kursori siirrettävän reittipisteen kohdalle.
  - ii Paina MENU ja valitse Siirrä.
  - ii Siirrä kursori kohtaan, johon haluat siirtää reittipisteen.
  - iv Paina ENTER.
- 4 Reittipisteen irrottaminen reitistä:
  - i Siirrä reittipiste reitistä irrotettavan reittipisteen kohdalle.
  - ii Paina (Ja valitse Poista. Reittipiste irrotetaan reitistä, mutta itse reittipistettä ei poisteta.
- 5 Reitin navigoimisen aloittaminen:
  - i Paina 💷 ja valitse Aloita.

- 6 Reitin tekemisen lopettaminen:
  - i Paina MENU ja valitse Lopeta.
- 7 Reitin poistaminen:
  - i Paina MENU ja valitse Poista.
  - ii Vahvista valinta valitsemalla K.

Vihje: Reitin voi lisätä myös tekemällä matka- ja suuntimalaskurilla kurssin ja tallentamalla sen reittinä (katso osa 3-3).

B. Uuden reitin laatiminen reitti-ikkunassa

- 1 Paina reitti-ikkunassa 💷 ja valitse Tee.
- 2 Esiin tulee laitteen automaattisesti nimeämä uusi reitti, jossa ei ole yhtään reittipistettä.
- 3 Reitin nimen muuttaminen:
  - i Valitse näytön yläreunasta reitin nimi ja paina ENTER.
  - ii Muuta nimeä tarvittaessa.
  - iii Paina ENTER.
- 4 Uuden reittipisteen lisääminen reittiin:
  - i Valitse uuden reittipisteen kohta:
    - Jos haluat lisätä uuden reitin ensimmäisen reittipisteen, valitse Legi 1.
    - Jos haluat lisätä reittipisteen reitin loppuun, valitse reittipisteluettelon lopusta käyttämätön legi.
    - Muussa tapauksessa valitse reittipiste, jonka eteen haluat lisätä uuden reittipisteen.
- 5 Reittipisteen irrottaminen reitistä:
  - i Valitse irrotettava reittipiste.
  - ii Paina (MENU) ja valitse Poista.
- 6 Toista edellä mainitut toimet, kunnes reitti on valmis.
- 7 Paina Esc.

8 Tuo reitti näkyviin kartalla (katso osa 6-2-3) ja tarkista, ettei reitti kulje maan tai vaarallisten vesialueiden kautta.

7-2-2 Reitin muuttaminen Reitin muuttaminen kartasta

1 Valitse muutettava reitti reitti-ikkunassa.

- Paina (ja valitse Muuta kartalla. 2 Valittu reitti näkyy kartalla ja sen
- 2 Valittu reitti nakyy kartalla ja sen ensimmäinen reittipiste on ympyröity.
- 3 Muuta reittiä kohdassa 7-2-1 A kuvatulla tavalla aloittaen vaiheesta 4.

Reitin muuttaminen reitti-ikkunassa:

- 1 Valitse muutettava reitti reitti-ikkunassa painamalla tai . Paina ja valitse Muuta.
- 2 Valittu reitti tulee näkyviin: reitin nimi ja reittipisteiden luettelo.
- 3 Muuta reittiä kohdassa 7-2-1 B kuvatulla tavalla aloittaen vaiheesta 3.

7-2-3 Reitin näyttäminen kartalla

Siirrä valittu reitti ikkunan keskelle:

1 Valitse reitti painamalla reitti-ikkunassa tai ♥. Paina (MEND) ja valitse Näyttö.

Jos laite on karttaikkunassa, paina , valitse Etsi ja valitse sitten Reitti. Valitse reitti luettelosta.

2 Laite näyttää valitun reitin kartalla.

7-2-4 Reitin poistaminen

- 1 Valitse poistettava reitti reitti-ikkunassa painamalla tai . Paina ja valitse Poista.
- 2 Vahvista valinta valitsemalla K.

7-2-5 Kaikkien reittien poistaminen

- 1 Paina reitti-ikkunassa 🕬 ja valitse Poista kaikki.
- 2 Vahvista valinta valitsemalla K.

7-2-6 Reittiä pitkin navigoiminen

Katso osa 3-1-3.

8 Satelliitit

Maailmanlaajuinen GPS-navigointi

Yhdysvaltain hallitus ylläpitää GPSjärjestelmää. Siihen kuuluu 24 satelliittia, jotka kiertävät maapalloa lähettäen paikannus- ja aikasignaaleja. Satelliittien sijainti muuttuu jatkuvasti. GPS-vastaanotin analysoi lähimmän satelliitin signaalit ja laskee oman tarkan sijaintinsa. Tätä kutsutaan GPS-paikannukseksi.

GPS-paikannuksen tarkkuus on tavallisesti (95 % ajasta) parempi kuin 10 m (33 jalkaa). GPS-antenni voi vastaanottaa signaaleja GPSsatelliiteista lähes missä tahansa maapallolla.

DGPS

DGPS-järjestelmä korjaa GPS-paikannuksen virheitä erityisten korjaussignaalien avulla. Laite voi käyttää kahta erityyppistä DGPSjärjestelmää:

• WAAS ja EGNOS DGPS

WAAS ja EGNOS ovat kaksi satelliittipohjaista DGPS-järjestelmää. Laite ottaa satelliittien lähettämät korjaussignaalit vastaan tavallisen GPS-antennin kautta. Korjatun GPSpaikannuksen tarkkuus on tavallisesti (95 % ajasta) parempi kuin 5 m (15 jalkaa).

WAAS-järjestelmää voi käyttää koko USA: ssa ja suurimmassa osassa Kanadaa. Kun EGNOS-järjestelmä tulee käyttöön, sitä voi käyttää suurimmassa osassa Länsi-Eurooppaa.

Maa-asemiin perustuva DGPS

Maa-asemat ovat maalla sijaitsevia radiolähettimiä, jotka lähettävät korjaussignaaleja, joita veneessä oleva vastaanotin voi vastaanottaa. Maaasemien toimintasäde on rajallinen, ja niitä on tavallisesti vain satamien lähellä ja tärkeiden väylien varrella. Korjatun GPS-paikannuksen tarkkuus on tavallisesti parempi kuin 2 - 5 m (6 - 16 jalkaa).

GPS-vastaanotin

Navmanin GPS -yksiköissä on herkkä 12-kanavainen vastaanotin, joka seuraa signaaleja kaikista horisontin yläpuolella näkyvissä olevista GPS-satelliiteista ja käyttää sijainnin laskentaan signaaleja kaikista satelliiteista, jotka ovat yli 5° horisontin yläpuolella.

Kun GPS-vastaanotin kytketään päälle, ensimmäisen paikannustiedon saamiseen kuluu yleensä noin 50 sekuntia. Joissakin oloissa se voi kestää kaksikin minuuttia tai jopa pitempään.

8-1 Satelliitti-ikkuna

Satelliitti-ikkunassa on GPS-satelliitteja ja GPS-paikannusta koskevia tietoja.

Voit siirtyä satelliitti-ikkunaan painamalla valitsemalla Muut ja valitsemalla sitten Satelliitti.

Satelliitti-ikkunassa näkyvät tiedot:

- A GPS-antennin tila, esimerkiksi Hakee, GPS-paikannus, Ei GPS:ää. Jos laite on simulaatiotilassa, tässä lukee Simulaatio (katso osa 2-6)
- B GPS-satelliittien ilmoittama päivämäärä ja aika. Aika on paikallinen aika (UTC [GMT], johon on lisätty paikallisen ajan poikkeama, katso osa 17-12).
- C HDOP: satelliitin geometrisesta sijainnista johtuva GPS-paikannuksen virhe. Pieni arvo osoittaa, että paikannus on tarkka. Mitä suurempi arvo, sen epätarkempi paikannus.
- D Enintään kahdentoista näkyvissä olevan satelliitin signaalien voimakkuudet. Mitä korkeampi palkki, sen voimakkaampi signaali.
- E Veneen sijainti
- F Näkyvissä olevien GPS-satelliittien sijainnit:
  - Ulompi ympyrä kuvaa horisonttia.
  - Sisempi ympyrä kuvaa 45° kulmaa.
  - Keskipiste kuvaa pistettä suoraan yläpuolella.
  - · Pohjoinen on ikkunan yläosassa.
- G Jos vene liikkuu, kurssi näkyy keskipisteen kautta kulkevana viivana.

9 Kalojen etsiminen kaikuluotaimella: Johdanto

Laitteen Sonar-toimintojen (kaikuluotaimen) käyttäminen edellyttää, että lisävarusteena saatava kaikuluotainanturi on asennettu ja sen asetukset on määritetty.

Tässä osassa esitellään, miten eri kaikuluotainnäkymiä tulkitaan, milloin ja

9-1 Laitteen käyttäminen

Laite käyttää veneen runkoon kiinnitettyä kaikuluotausanturia. Anturi tekee keilan muotoisen ultraäänipulssin (äänen, jonka taajuus on ihmiskorvan kuuleman alueen yläpuolella), joka kulkee alaspäin kohti vedenpohjaa noin 1463 m/s:n nopeudella. miten eri taajuuksia käytetään sekä miten kaloja etsitään ja miten ne näkyvät laitteen näytössä.

Lisäksi tässä osassa esitellään Herkkyys- ja Alue-asetukset sekä näytetään esimerkkejä eri kaikuluotainnäkymistä.

Kun pulssin kohdalle osuu jokin kohde, esimerkiksi kala tai vedenpohja, osa pulssista heijastuu kaikuna takaisin venettä kohti. Laite laskee löydetyn kohteen tai pohjan syvyyden sen perusteella, kuinka pitkä aika kuluu signaalin lähettämisestä kaiun vastaanottamiseen. Kun kaiku on vastaanotettu, anturi lähettää seuraavan pulssin.

Laite muuntaa kunkin kaiun elektroniseksi signaaliksi, joka näkyy laitteen näytössä vaakasuorana viivana. Uusin kaiku näkyy näytön oikeassa reunassa ja vanhemmat kaiut siirtyvät näytössä vasemmalle ja lopulta häviävät näytöstä vasemmassa reunassa.

Näytön siirtymisnopeus vaihtelee veden syvyyden ja kuvanopeusasetuksen mukaan. Lisätietoja, katso osat 17-3 ja 9-2.

Kaikujen ulkoasuun näytössä vaikuttavat seuraavat seikat:

- laitteen asetukset (katso osat 17-3, 9-5 ja 9-6)
- kaiut (erityyppiset kalat, erityyppiset pohjat, hylyt ja kasvillisuus; katso osa 9-2)
- häiriöt (veden kirkkaus ja ilmakuplat; katso osa 9-2).

Matka-ajo-, Kalastus- ja Manuaalinen tila

Laitteen kaikuluotaimessa on kolme toimintatilaa:

- Matka-ajotila: tätä kannattaa käyttää veneen kulkiessa. Laite säätää asetuksia automaattisesti veden kirkkauden mukaan siten, että pohja näkyy koko ajan.
- Kalastustila: tätä kannattaa käyttää kalastettaessa. Laite säätää asetuksia automaattisesti veden kirkkauden mukaan siten, että kalat, pohja ja muut yksityiskohdat näkyvät parhaalla mahdollisella tavalla.
- Manuaalinen tila: tätä käyttämällä voi hienosäätää laitteen asetuksia haluamallaan tavalla. Parhaat tulokset saadaan yleensä manuaalisessa tilassa, mutta oikeiden asetusten löytäminen eri olosuhteissa vaatii harjaannusta ja kokemusta.

Lisätietoja toimintatiloista, katso osat 9-5 ja 9-6.

Varoitus: Automaattista Matka-ajo- ja Kalastus-toimintatilaa tulee käyttää opeteltaessa käyttämään laitetta tai kuljettaessa suurella nopeudella.

9-2 Näytön tulkitseminen

Kaikuluotainikkunoissa ei näy veneen todellisuudessa kulkema matka, vaan kaikuluotauksen näyttämä tilanne nykyhetkestä tietty aika taaksepäin.

Näkyvä ajanjakso vaihtelee veden syvyyden ja kuvanopeusasetuksen mukaan.

Matalassa vedessä veneen ja vedenpohjan väli on lyhyempi, joten kaiut kulkevat matkan lyhyemmässä ajassa. Syvässä vedessä näyttö liikkuu hitaammin, sillä kaiuilta kuluu vedenpohjan ja veneen välin kulkemiseen pitempi aika. Jos esimerkiksi kuvanopeudeksi asetetaan Nopea, yli 1000 jalan (300 m) syvyyksissä tiedot liikkuvat näytön reunasta toiseen 2 minuutissa, kun taas 20 jalan (6 m) syvyydessä siihen kuluu vain noin 25 sekuntia. Kuvanopeuden avulla käyttäjä voi määrittää, näkyykö ruudussa vähemmän kalatietoja pitemmältä ajalta vai enemmän kalatietoja lyhyemmältä ajalta (katso osa 17-3).

Jos vene on ankkurissa, kaiut heijastuvat koko ajan samasta pohjan kohdasta. Tällöin pohjan muoto näyttää tasaiselta.

Kuvassa näkyy tyypillinen kaikuluotainnäyttö silloin, kun kalasymboliasetus on Pois. Laitteen anturin tekemä ultraäänipulssi etenee alaspäin veden läpi leviten keilamaisesti. Tämän keilan leveys vaihtelee käytettävän taajuuden mukaan; 50 kHz: n taajuudella se on noin 45° ja 200 kHz:n taajuudella se on noin 11°.

Keilan leveys vaikuttaa siihen, mitä näytössä näkyy. (Katso osa 9-3.)

Kaikujen voimakkuus

Värit osoittavat kaikujen voimakkuuden väliset erot. Voimakkuuteen vaikuttavat useat tekijät, esimerkiksi:

- Kalan, kalaparven tai muun kohteen koko.
- Kalan tai muun kohteen syvyys.
- Kalan tai muun kohteen sijainti. (Ultraäänipulssi on keilan muotoinen, ja signaali on voimakkain keilan keskellä.)
- Veden kirkkaus. Vedessä olevat ilmakuplat heikentävät kaikua.
- Pohjan tai kohteen rakenne ja tiheys.

- A Kalaparvi
- B Kovat pohjat, esimerkiksi kivi tai koralli, näkyvät leveinä nauhoina.
- C Yksi kala
- D Pehmeät pohjat, kuten mutaiset, ruohottuneet tai hiekkaiset pohjat, näkyvät kapeana vyöhykkeenä.

CAUTION

Huomautus: Liukuvat rungot aiheuttavat vauhdissa ilmakuplia ja pyörteitä, jotka osuvat luotausanturiin. Sen seurauksena syntyvät ultraäänet saattavat häiritä anturin toimintaa ja häivyttää todellisia kaikuja.

Pohjatyypit

Mutaiset, runsaskasvustoiset ja hiekkaiset pohjat saattavat hajottaa ja heikentää kaikuluotaimen signaalia, mikä heikentää kaikua. Kovat tai kiviset pohjat tai korallipohjat heijastavat signaalin hyvin ja antavat voimakkaan kaiun.

Taajuus ja keilan leveys

Veden syvyys	Keilan leveys 50 kHz	Keilan leveys 200 kHz
25	20	5
50	40	10
100 —	<u> </u>	- — — —20 11°
150	130 45° keila	30 keila
200 —	<u> </u>	40
300	250	60
400 —	330	80
600	500	120
800	660	150
1000	830	
Katveet

Katvealueita saattaa syntyä paikkoihin, joihin ultraäänikeila ei "näe". Tällaisia paikkoja ovat esimerkiksi vedenpohjassa olevat onkalot tai kivien ja karikkojen sivut, joissa kivistä heijastuvat voimakkaat signaalit häivyttävät alleen kalojen antamat heikommat kaiut. Ne saattavat myös aiheuttaa kaksinkertaisen pohjakaiun. Alla näkyy esimerkki kaikuluotaimen ikkunasta tällaisessa tilanteessa. Ikkunassa näkyy kaksinkertainen pohjakaiku.

Jos kaloja etsitään käyttäen laajakulmaista 50 kHz:n taajuutta, kannattaa huomioida lisääntynyt katveiden määrä. Kivikkoisilla ja karikkoisilla alueilla kannattaa käyttää korkeaa 200 kHz:n taajuutta, sillä se vähentää katvealueita huomattavasti.

Esimerkki katvealueista

Kaikuluotaimen näyttö samasta alueesta

9-3 Yksi- ja kaksitaajuuksinen kalojen etsiminen

Kaikuluotaimen taajuudet

Laitteen kaikuluotaimessa on kaksi eri taajuutta, 200 kHz ja 50 kHz. Kaikuluotaimen taajuuden valitseminen:

- 1 Siirry kaikuluotainikkunaan (katso osa 9).
- 2 Paina (NEW), valitse Taajuus ja valitse 200 kHz, 50 kHz,tai Sekoitettu.

200 kHz -asetuksen käyttäminen

200 kHz:n taajuus sopii erityisesti mataliin ja keskisyviin vesiin, tavallisesti alle 500 jalan (150 m) syvyyksiin, ja suuriin ajonopeuksiin.

Käytettäessä 200 kHz:n taajuutta ilmakuplat aiheuttavat vähemmän häiriöitä.

200 kHz:n taajuus tuottaa terävämmän signaalin, joka aiheuttaa vähemmän katveita ja näyttää pienen alueen pohjaa tarkasti. Sen antama signaali on hyvin erottelukykyinen ja se auttaa löytämään yksittäiset kalat, myös pohjakalat.

50 kHz -asetuksen käyttäminen

50 kHz:n taajuus sopii erityisesti syviin vesiin, tavallisesti yli 500 jalan (150 m) syvyyksiin.

50 kHz:n taajuus tuottaa leveämmän keilan, joka luotaa kerralla neljä kertaa laajemman alueen pohjasta kuin 200 kHz:n taajuus ja tunkeutuu syvemmälle veteen ilman kaikusignaalin häviötä.

Sen tuottama kuva on kuitenkin epäselvempi ja siinä on enemmän katvealueita kuin käytettäessä 200 kHz:n taajuutta. Tämä tarkoittaa, että esimeriksi pienten kalojen parvet saattavat näkyä yhtenä kohteena ja hyvin lähellä pohjaa olevat kalat eivät ehkä näy lainkaan.

Tätä taajuutta käyttämällä saa vesialueesta laajan ja syvän yleiskuvan, josta voi etsiä kiinnostavia alueita, joita voi tutkia lähemmin käyttäen 200 kHz:n taajuutta.

Sekoitettu-asetuksen käyttäminen

Sekoitettu-asetus yhdistää 200 kHz:n ja 50 kHz:n signaalit kaikuluotainikkunassa siten, että tarkemmat yksityiskohdat näkyvät keilan keskellä.

50/200 kHz:n taajuuden käyttäminen

Laitteessa kannattaa käyttää sekä 50 kHz:n että 200 kHz:n taajuutta jaetussa ikkunassa, kun luodataan matalia tai keskisyviä vesiä, tavallisesti alle 150 metrin (500 jalan) syvyyksiä. Tällöin ikkunan 50 kHz:n osassa näkyy laajemman alueen yleiskuva, ja 200 kHz:n osassa voi tarkastella mielenkiintoisia kohteita lähemmin.

Jos haluat käyttää 50/200 kHz -taajuutta, valitse Jaettu 50/200 -näyttö (katso osa 10-4).

- A Kapea mutta tarkka 200 kHz:n keila
- B Leveä mutta epätarkka 50 kHz:n keila

Sama kalatilanne käytettäessä eri taajuuksia:

200 kHz

200/50 kHz

Sekoitettu

9-4 Kalojen etsiminen ja näyttö

Kalojen etsiminen

Vedenalaiset rakenteet, esimerkiksi riutat, hylyt ja karikot, houkuttelevat kaloja. Nämä rakenteet kannattaa etsiä käyttämällä 50 kHz- tai 50/200 kHz -näyttöä ja etsiä sitten kaloja ajamalla useita kertoja alueen yli hitaasti käyttäen Zoom-ikkunaa (katso osa 10-2). Jos vedessä on virtausta, kalat ovat usein rakenteen alavirran puolella.

Jos laitteen kalasymboliasetus on Pois, pohjan ja pinnan välissä voi näkyä heikko sumuinen kaista. Se saattaa olla merkki harppauskerroksesta - veden lämpötilan äkillisestä muutoksesta, esimerkiksi kylmän ja lämpimän veden rajasta. Lämpötilaero saattaa muodostaa rajan, jonka läpi kalat eivät pysty uimaan. Makeassa vedessä kalat kerääntyvät usein harppauskerroksen läheisyyteen.

Kalasymbolit

Laite analysoi kaiut Navmanin SBN-tekniikkaa käyttäen ja määrittää sen perusteella, mitkä niistä ovat todennäköisesti kaloja. Laite voidaan määrittää näyttämään tällaisten kaikujen kohdalla kalasymboli ja kaiun syvyyslukema (katso osa 17-3, Kalasymbolit). SBN on kehittynyt tekniikka, mutta ei erehtymätön - joskus laite ei pysty erottamaan kaloja ilmakuplista tai roskista. Kalasymbolin voimakkuudesta riippuen laite näyttää pienen, keskikokoisen tai suuren symbolin (katso osa 17-3, Kalasuodatin). Jos haluat nähdä mahdollisimman paljon tietoja kaiuista, poista kalasymbolit käytöstä. Kalat näkyvät näytössä kalakaarina.

Kalakaaret

Hyvissä oloissa ultraäänikeilan läpi kulkeva kala näkyy kalakaarena. Käytettäessä 50 kHz: n taajuutta keila on laajempi kuin 200 kHz:n taajuudella. Tällöin kalakaaret näkyvät helpommin.

Kun kala tulee ultraäänikeilan reunaan, se antaa heikon kaiun, josta kalakaari alkaa. Kun kala liikkuu kohti keilan keskikohtaa, sen ja luotainanturin välinen etäisyys pienenee ja sen antama kaiku näyttää liikkuvan ylöspäin muodostaen nousevan muodon. Kun kala tulee suoraan kaikuluotaimen alapuolelle, sen antama kaiku on kaikkein voimakkain ja paksuin. Kun kala liikkuu keilan keskeltä reunalle päin, sen antama kaiku heikkenee ja liikkuu syvemmälle.

Joskus kalakaaret eivät näy. Siihen voi olla useita eri syitä. Esimerkki:

- Anturi on asennettu väärin (katso Transom Transducers Installation Guide).
- Jos vene on ankkurissa, kalat näkyvät vaakasuorina viivoina uidessaan edestakaisin kaikuluotaimen keilassa. Selvimmät kalakaaret saa ajamalla hitaasti syvässä vedessä.
- Alueasetus on tärkeä. Kalakaaret näkyvät paljon paremmin, kun zoomataan tiettyyn syvyysalueeseen eikä vain luodata koko syvyyttä pinnasta pohjaan. Zoomaus parantaa näytön tarkkuutta ja sitä tarvitaan hyvien kalakaarien näyttämiseen.

 Matalassa vedessä on vaikeaa saada hyviä kalakaaria, sillä lähellä pintaa kaikuluotaimen keila on hyvin kapea ja kalat kulkevat sen läpi liian nopeasti jättääkseen selvää kaarta. Lähellä pintaa oleva monen kalan ryhmä näkyy yleensä satunnaisena värirykelmänä.

Hauska kalasymboli

Normaali kalasymboli

9-5 Alue

Alue tarkoittaa syvyyttä, joka näkyy laitteen kaikuluotainikkunassa. Jos esimerkiksi alue on 100 m, kaikuluotainikkunassa näkyy veden syvyysalue 0 - 100 m. Alue näkyy kaikuluotainikkunan oikeassa alakulmassa. Laitteessa on kaksi aluetilaa:

Automaattialue: Laite säätää aluetta automaattisesti siten, että vedenpohja näkyy aina ikkunan alareunassa. On suositeltavaa käyttää automaattista aluetta laitteen normaalissa käytössä.

Autom.-tilan ottaminen käyttöön:

- 1 Siirry kaikuluotainikkunaan (katso osa 9).
- 2 Paina AUTO.

 Aaltoilu voi aiheuttaa vääristyneitä kalakaaria.

Hauska symboli + syvyys

Kalakaari + syvyys

Manuaalinen: Laite ei säädä aluetta automaattisesti. Jos vedenpohja on syvemmällä kuin alueen alaraja, pohja ei näy näytössä. Manuaalista aluetta kannattaa käyttää, jos pohjan syvyys vaihtelee äkillisesti, jolloin automaattialue saa näkymän vaihtumaan jatkuvasti.

Manuaalisen alueen ottaminen käyttöön ja alueen muuttaminen:

- 1 Siirry kaikuluotainikkunaan (katso osa 10).
- 2 Suurenna aluetta painamalla ⊕ tai pienennä aluetta painamalla ●.

Varoitus: Automaattialuetta tulee käyttää opeteltaessa käyttämään laitetta tai kuljettaessa suurella nopeudella.

Zoomausalue ja poikkeama

Sonar zoom- ja Sonar pohja -ikkunoissa voi alueen tietty osa näkyä suurennettuna (katso 10-2 ja 10-3).

9-6 Herkkyys ja kynnys

Herkkyys- ja kynnysasetuksilla voi määrittää, kuinka tarkasti yksityiskohdat näkyvät kaikuluotainikkunassa:

Herkkyys: kaikuluotaimen vastaanottimen herkkyys. Suurta herkkyysarvoa tarvitaan yksityiskohtien tarkkaan näyttämiseen, mutta jos herkkyys on liian suuri, voimakas pohjasignaali saattaa peittää yksityiskohtia alleen ja näytössä saattaa näkyä valekaikuja. Kummallekin luotaustaajuudelle, 50 kHz ja 200 kHz, on oma herkkyysasetus.

Kynnys: kynnysarvon alittavat kaiut eivät tule näkyviin. Kynnys kannattaa määrittää mahdollisimman pieneksi, mutta liian pieni arvo tuo näkyviin tarpeettomia häiriösignaaleja. Kynnysarvo määritetään prosentteina herkkyydestä. Jos esimerkiksi kynnys on 50 %, kaiut, joiden voimakkuus on alle 50 % signaalin enimmäisvoimakkuudesta, eivät tule näkyviin. Kummallekin luotaustaajuudelle, 50 kHz ja 200 kHz, on oma kynnysasetus.

Herkkyys-ikkuna

Jos haluat tarkistaa nykyiset herkkyysasetukset tai muuttaa niitä, valitse jokin kaikuluotainikkuna ja paina (NTE). Valitse Kynnys, jos haluat saada kynnysarvot näkyviin.

Herkkyys		
Tila	Manuaalinen	
200kHz		
50kHz	14	
Kynnys	2	
200kHz	45%	
50kHz	48%	

Tätä ikkunaa kutsutaan herkkyysikkunaksi.

Tilan vaihtaminen

Laitteessa on kolme toimintatilaa. Matka-ajoja kalastustilassa laite säätää herkkyyden ja kynnyksen optimaaliseksi automaattisesti. Manuaalitilassa asetuksia voi muuttaa manuaalisesti.

Jos haluat vaihtaa tilan Herkkyys-ikkunassa, valitse Tila ja valitse sitten Kalastus, Matka-ajo tai Manuaalinen. Jos valitset Manuaalinen, laite palauttaa viimeksi käytetyt manuaaliset asetukset.

Herkkyyden ja kynnyksen muuttaminen

- 2 Muuta asetusta painamalla S tai S. Laite siirtyy manuaaliseen tilaan.
- Vihje: A-Scope-ikkunaa kannattaa käyttää apuna määritettäessä herkkyys- tai kynnysarvoa manuaalisesti (katso osa 10-5).

10 Kalojen etsiminen kaikuluotaimella: Ikkunat

Saat Sonar-ikkunan (kaikuluotainikkunan) esiin painamalla (Ispur) ja valitsemalla sitten Sonar.

Laitteessa on viisi eri kaikuluotainikkunaa. Jos haluat käyttää ikkunaa, paina (Mano), valitse Sonar jaetut ja valitse sitten käytettävän ikkunan tyyppi:

Ei jakoa: yhden taajuuden tai sekoitettu kaikuluotainikkuna (katso osa 10-1).

Jaettu Zoom: kaikuluotainnäkymä ja zoomattu osa (katso osa 10-2)

Jaettu Pohja: kaikuluotainnäkymä ja zoomatussa osassa näkyvä pohjaviiva (katso osa 10-3)

Jaettu 50/200: sekä 50:n että 200:n kHz:n kaikuluotainnäkymä (katso osa 10-4)

Jaettu A-Scope: kaikuluotainnäkymä ja kaiun voimakkuus (katso osa 10-5)

Jos ikkuna on jaettu, säädä tarvittaessa jakosuhdetta:

- 1 Paina www ja valitse Sonar-ikkunan jako.
- 2 Säädä jakosuhdetta painamalla 𝔇 tai 𝔇.
- 3 Paina ENTER.

Option		
Sonar jaetut	El jakoa	
Taquus	Ei jakoa	
Herkkyys	Jaattu Zoom	
Mittausalue	Koko nayton zoomaus	
A-Scope	Jaettu Pohja	
C atetukai	Jaettu 50/200	
Server and Pro-	Jaettu A-Scope	

10-1 Kaikuluotainnäkymä - ei jakoa

- A Valinnainen datakenttä (katso osa 2-7-3)
- B Valinnainen kompassi (katso osa 2-7-4)
- C Syvyys
- D Väripalkki
- E Pohja
- F Alue
- G Kalasymbolit, joissa näkyy syvyys
- H Syvyysviiva

Ikkuna liikkuu oikealta (uusimmat kaiut) vasemmalle (vanhimmat kaiut).

10-1-1 Laajennettu historiatila

Näytössä näkyvä digitaalinen syvyyslukema osoittaa aina nykyisen syvyyden, myös laajennetussa historiatilassa.

Historian sijaintipalkki ilmaisee näytön uusimman kaiun iän ja sen sijainnin tallennetun historian näkyvässä näytössä.

Historian sijaintipalkki

10-2 Sonar Zoom -ikkuna

- A Jakoviiva
- B Syvyysviiva, joka on zoomatun alueen keskellä
- C Zoomauspalkki
- D Zoomattu osa
- E Kaikuluotainnäkymä

Ikkunassa näkyy kaikuluotainnäkymä (Sonar) oikealla ja zoomattu osa vasemmalla.

Oikeassa reunassa oleva zoom-pylväs osoittaa, mikä osa kaikuluotainnäytöstä on zoomattu:

- Jos Pohjalukitus on käytössä, järjestelmä säätää zoomaussyvyyttä (zoomatun osan syvyyttä) automaattisesti siten, että siinä näkyy aina pohja.

Pohjalukitus

Pohjalukitus-asetuksen ottaminen käyttöön tai poistaminen käytöstä:

- 1 Paina (MENU ja valitse Pohjalukitus.
- 2 Valitse On tai Off.

Tai jos Pohjalukitus on käytössä, sen voi poistaa käytöstä painamalla 🛇 tai 🛇.

10-3 Sonar pohja -ikkuna

- A Zoomattu pohjasignaali
- B Kaikuluotainnäkymä

Ikkunassa näkyy oikealla kaikuluotainnäyttö ja vasemmalla zoomatun osan keskellä tasaisena alueena pohjakaiku. Tämän tasaisen alueen avulla on helppo vertailla pohjakaikujen voimakkuuksia. Se helpottaa pohjan tyypin ja pohjaa lähellä olevien kohteiden tunnistamista.

Oikeassa reunassa oleva zoom-pylväs osoittaa, mikä osa kaikuluotainnäytöstä on zoomattu:

- Zoomausaluetta voi muuttaa painamalla
  Stai S.
- Laite laskee zoomaussyvyyden automaattisesti.

Tätä ikkunaa varten ei tarvitse ottaa käyttöön Pohjalukitus-asetusta.

10-4 Sonar 50/200 -ikkuna

Seuraavat tiedot näkyvät ikkunassa:

- A vasemmalla 50 kHz:n kaikuluotainnäyttö
- B oikealla 200 kHz:n kaikuluotainnäyttö.

Herkkyyden voi säätää erikseen kummallekin taajuudelle (katso osa 9-6). Alue on sama molemmilla taajuuksilla (katso osa 9-5).

10-5 Sonar A-Scope -ikkuna

Ikkunassa näkyy kaikuluotainikkuna (Sonar) vasemmalla ja A-Scope-ikkuna oikealla. A-Scope-näyttö:

- A, B, C Eri syvyyksissä havaittujen kaikujen voimakkuudet - mitä pitempi vaakasuora viiva, sitä voimakkaampi signaali:
  - A Ei-toivottuja häiriökaikuja.
  - B Kalojen ja pohjan aiheuttamia kaikuja.
  - C Voimakkain kaiku, yleensä pohja.
- D Pystysuora viiva, joka osoittaa kynnysarvon eli heikoimman kaiun, joka tulee näkyviin kaikuluotainnäyttöön.
- E Pystysuora viiva, joka osoittaa herkkyysarvon. Tätä arvoa voimakkaampien kaikujen voimakkuus näkyy suurimpana mahdollisena voimakkuutena.

A-Scope-näkymää kannattaa käyttää määritettäessä herkkyys- ja kynnysarvoja manuaalisesti (katso osa 9-6).

Herkkyyden ja kynnyksen asettaminen

A-Scope-ikkunaa kannattaa käyttää apuna, kun herkkyyttä ja kynnystä määritetään manuaalisesti. Herkkyyden ja kynnyksen määrittäminen normaalioloissa:

- 2 Valitse tarvittaessa luotaustaajuus, jota varten asetus tehdään. Paina (NENO), valitse Taajuus ja valitse 200 kHz tai 50 kHz.
- 3 Paina (New), valitse Sonar jaetut ja valitse sitten Jaettu A-Scope.
- 4 Paina €NTEP. Jos haluat muuttaa tietyn taajuuden herkkyys- tai kynnysarvoa, valitse muutettava asetus painamalla tai ja muuta sitten asetusta painamalla tai tai .
- 5 Aseta kynnysarvoksi nolla.
- 6 Säädä herkkyyttä siten, että voimakkain pohjasignaali koskettaa herkkyysviivaa.
- 7 Säädä kynnysarvo häiriötasoa vastaavaksi.
- 8 Sulje herkkyysikkuna painamalla **ESC**.

9 Säädä tarvittaessa toisen taajuuden herkkyys ja kynnys toistamalla edellä mainitut toimet.

Huomautus: Jos herkkyyttä suurennetaan, heikot kaiut näkyvät selvemmin, mutta voimakas pohjakaiku saattaa häivyttää yksityiskohtia.

Kalojen tunnistaminen

A-Scope-näkymässä näkyvä kaiun voimakkuustieto voi olla hyödyllinen kaloja tunnistettaessa. Eri kalalajeilla on eri kokoiset ja muotoiset uimarakot. Uimarakossa oleva ilma heijastaa ultraäänisignaalin, joten kaiun voimakkuus ja muoto vaihtelevat uimarakon muodon ja koon mukaan.

Kun pyydystät kalan kalaparvesta, pane merkille kalalaji ja sen antaman kaiun voimakkuus A-Scope-näkymässä. Kun vastaava kaiku näkyy uudelleen, se on suurella todennäköisyydellä sama kalalaji.

Pohjatyyppi

A-Scope-näkymän kaiun voimakkuuden ja muodon perusteella voi päätellä, millainen pohja on.

11 Mittari-ikkuna

Mittari-ikkunassa veneen tiedot, esimerkiksi nopeus veden suhteen, näytetään analogisina mittareina. Voit valita Mittari-ikkunan painamalla (ISPLA), valitsemalla Lisää ja valitsemalla sitten Mittari. Aseta ennen Mittariikkunan käyttöä Nopeusalue, Max RPM ja Max polttoaineen virtaus (katso osa 17-11).

12 Dataikkuna

Mittarien asettelun valitseminen

Voit valita Mittari-ikkunaan jonkin neljästä mittarien asettelusta. Voit valita asettelun Mittari-ikkunasta painamalla (MRN), valitsemalla Asettelu ja valitsemalla haluamasi asettelun.

Mittarien asettelun muuttaminen

Voit muuttaa asettelun kunkin mittarin näyttämää tietoa.

- 1 Valitse muutettava asettelu (katso edellä).
- 2 Paina (MENU) ja valitse Mittariasetus.
- 3 Valitse muutettava mittari. Paina I ja valitse mittarissa näytettävät tiedot.
- 4 Toista edellä kerrotut vaiheet muiden mittarien kohdalla.
- 5 Paina **ESC**.

Dataikkunassa on suuria numerokenttiä ja jos mahdollista, veden syvyyttä tai lämpötilaa kuvaava kaavio. Voit siirtyä dataikkunaan painamalla (III), valitsemalla Lisää ja valitsemalla sitten Data.

Näytettävien tietojen valitseminen:

- 1 Paina were ja valitse Data-asetus.
- 2 Muuta datakenttää:
  - i Valitse kenttä painamalla kursorinäppäintä.
  - ii Paina (NTER), jos haluat tuoda näkyviin datatietojen valikon.
  - iii Valitse järjestelmässä käytettävissä oleva datatieto tai jätä kenttä tyhjäksi valitsemalla Ei mik.
- 3 Toista edellä kerrotut vaiheet muiden datakenttien kohdalla.
- 4 Paina ESC.

13 Polttoainetoiminnot ja -näkymä

Polttoainetoimintoja voi käyttää vain, jos lisävarusteena saatavat polttoaineanturit on asennettu.

13-1 Kun polttoainetta lisätään tai vähennetään

Kun polttoainetta lisätään tai vähennetään veneessä, jossa ei ole polttoainemäärän SmartCraft-antureita, muutos on ilmoitettava laitteelle. Muuten Jäljellä- ja Toimintasädetoiminto sekä Polttoaine vähissä -varoitus eivät toimi oikein.

A Kun säiliö täytetään kokonaan

- 1 Täytä säiliö.
- 2 Paina SETUP ja valitse sitten Polttoaine.
- 3 Valitse Säiliö täynnä.

Huomautus: Välipohjan alla olevia säiliöitä on usein vaikea täyttää kahta kertaa tarkasti samalle tasolle ilmataskujen takia. Jos säiliöt ovat välipohjan alla:

- Jos toimit kohdan A ohjeiden mukaan, trimmaa vene aina samaan asentoon ennen tankkausta.
- Lisää polttoainetta yleensä kohdan B ohjeiden mukaisesti, mutta tankkaa joka kymmenes kerta säiliö täyteen kohdan A ohjeiden mukaisesti.

B Kun säiliö täytetään osittain

- Kirjaa ennen tankkaamista muistiin polttoainenäkymän Jäljellä-lukema, joka osoittaa säiliössä tällä hetkellä olevan polttoaineen määrän.
- 2 Lisää polttoainetta säiliöön ja kirjaa lisätty määrä muistiin.
- 3 Laske nämä kaksi arvoa yhteen, jolloin saat tulokseksi säiliössä olevan polttoaineen kokonaismäärän.
- 4 Paina (SETUP) ja valitse sitten Polttoaine.
- 5 Aseta Jäljellä-lukemaksi äsken laskemasi säiliössä olevan polttoaineen kokonaismäärä.

Huomautus: Jos lisäät polttoainetta aina kohdan B ohjeiden mukaisesti, pieni virhe saattaa ajan kuluessa kertautua, sillä lisätyn polttoaineen määrää on vaikea mitata tarkasti. Sen välttämiseksi kannattaa joka kymmenes kerta täyttää säiliö aivan täyteen.

C Kun polttoainetta vähennetään

Toimi muuten kohdan B ohjeiden mukaisesti, mutta laske polttoaineen kokonaismäärä vähentämällä poistetun polttoaineen määrän säiliössä olleesta määrästä.

13-2 Polttoaineikkuna

Siirry polttoaineikkunaan painamalla www, valitsemalla Muut ja valitsemalla sitten Polttoaine. Ikkuna on erilainen, jos moottorin kierroslukema (RPM) on käytettävissä (edellyttää, että SmartCraft- tai dieselanturit on asennettu):

Polttoaineikkunassa näkyvät tiedot Kulutettu

Matkan aikana kulutetun polttoaineen määrä. Kun haluat aloittaa käytetyn polttoaineen määrän mittaamisen, paina (SETUP), valitse Polttoaine ja valitse Nollaa käytetty.

Jäljellä

Säiliössä jäljellä olevan polttoaineen määrä.

Virtaus

Polttoaineen kulutus tunnissa. Kaksimoottoriasennuksissa kummankin moottorin polttoainevirtaus ilmoitetaan erikseen. Näin voi helposti tarkistaa, että molempien moottorien kuormitus on sama.

Nopeus

Jos laitteessa on käytössä sekä GPSpaikantimen että siipipyöräanturin antama nopeus, voit valita, kumpaa lukemaa käytetään. Valinta vaikuttaa laitteen laskemaan toimintasäteeseen ja Ajotapanäyttöön (katso osa 17-5 Nopeuden lähde).

Jos laite käyttää siipipyöräanturin antamaa nopeustietoa, se on kalibroitava asianmukaisesti (lisätietoja laitteen siipipyöräanturin kalibroimisesta, katso osa 17-11).

Kulutus

Kuljettua matkan yksikköä kohti kuluneen polttoaineen määrä. Mitä pienempi tämä lukema on, sen pienempi kulutus on. Säädä kaasu ja trimmi siten, että kulutus on mahdollisimman pieni.

Ajotapa

Kulutettua polttoaineen tilavuusyksikköä kohti kuljettu matka. Laite laskee tämän arvon veneen nopeuden ja kulutetun polttoaineen perusteella. Mitä suurempi tämä lukema on, sen pienempi kulutus on.

Toimintasäde

Veneen arvioitu toimintasäde nykyisellä polttoainevirtauksella.

13-3 Polttoaineen kulutuskäyrät

Polttoaineen kulutuskäyrä auttaa arvioimaan veneen suorituskykyä eri olosuhteissa sekä löytämään eri olosuhteissa kaikkein taloudellisimmat kierrosluvut. Polttoaineen kulutuskäyrät edellyttävät moottorin kierrosluvun tietämistä, mikä taas edellyttää SmartCraft- tai dieselanturien asentamista.

13-3-1 Polttoaineen kulutuskäyrän tekeminen

Polttoaineen kulutuskäyrän tekemiseksi venettä on ajettava suoraa kurssia eri kierrosluvuilla noin 15 minuutin ajan.

Tee ensimmäinen käyrä tyynenä päivänä virtaamattomassa vedessä, kuormaa vene tavallisesti ja huolehdi, että sen runko on puhdas. Sen jälkeen voit tehdä kulutuskäyriä veneen eri kuormilla tai eri olosuhteissa. Vertaa näitä ensimmäiseen käyrään ja huomioi, kuinka veneesi ominaisuudet vaihtelevat eri olosuhteissa.

Kulutuskäyrän tekeminen

- 1 Aja veneellä suoraa kurssia.
- 2 Paina SETUP ja valitse sitten Polttoaine.
- 3 Valitse Polttoaineen kulutuskäyrä ja valitse sitten Uusi.

- 4 Anna moottorille mitattu käytännön huippukierroslukema. Älä anna valmistajan ilmoittamaa huippukierroslukemaa.
- 5 Sen jälkeen laite pyytää ilmoittamaan vähimmäiskierroslukeman. Säädä moottori käymään vähimmäiskierroslukemalla. Jos vene on kaksimoottorinen, säädä molemmat moottorit vähimmäiskierroksille.

Älä muuta moottorin käyntinopeutta. Odota noin 60 sekuntia, että veneen nopeus tasaantuu, ja paina sitten ENTED. Odota, kunnes laite on tallentanut tiedot.

- 6 Sen jälkeen laite pyytää säätämään moottorin tietylle kierroslukemalle. Jos vene on kaksimoottorinen, säädä molemmat moottorit samoille kierroksille. Kun moottori käy oikeilla kierroksilla, Haluttu RPM -ruutu muuttuu vihreäksi. Älä muuta moottorin käyntinopeutta. Odota noin 60 sekuntia, että veneen nopeus tasaantuu, ja varmista, että Haluttu RPM -ruutu pysyy vihreänä. Paina sitten erre. Odota, kunnes laite on tallentanut tiedot.
- 7 Laite toistaa edellä kerrotun vaiheen aina enimmäiskierroslukemaan asti. Sen jälkeen laite kysyy, haluatko tallentaa käyrän. Valitse K. Laite pyytää antamaan käyrälle nimen. Muuta tarvittaessa oletusnimeä ja paina sitten (NTER). Uusi käyrä tallennetaan.

Huomautus:

Voit keskeyttää käyrän tekemisen milloin tahansa painamalla 📧.

13-3-2 Polttoaineen kulutuskäyrien käsitteleminen

Tee useita kulutuskäyriä eri olosuhteissa.

Käyrän nimeäminen uudelleen

- 1 Paina SETUP ja valitse sitten Polttoaine.
- 2 Valitse Polttoaineen kulutuskäyrä. Valitse Nimi, paina (NTER) ja valitse uudelleen nimettävän käyrän nimi.
- 3 Valitse Nimeä uudelleen ja paina ENTER. Muuta nimeä ja paina ENTER.

Käyrän poistaminen

- 1 Paina (NEW) niin kauan, että esiin tulee Asetukset-valikko, ja valitse sitten Polttoaine.
- 2 Valitse Polttoaineen kulutuskäyrä. Valitse Nimi, paina ENTER ja valitse poistettavan käyrän nimi
- 3 Valitse Poista ja paina ENTER.

13-3-3 Polttoaineen kulutuskäyrien käyttäminen

Polttoaineen kulutuskäyrä tulee näkyviin polttoaineikkunaan:

- Kaksimoottorisessa veneessä molemmissa moottoreissa on oltava sama kierroslukema polttoaineen kulutuskäyrän käytön aikana.
- b Lisätietoja polttoaineen kulutuskäyristä on Navmanin Dieselvirtausmittarien asennusja käyttöohjeessa.

Käyrän saaminen näyttöön

- 1 Siirry polttoaineikkunaan painamalla ENTER, valitse Muut ja valitse sitten Polttoaine.
- 2 Paina (ENU), paina (ENUER) ja valitse polttoaineikkunassa näytettävän käyrän nimi.

Käyrän käyttäminen

Vertaa veneen nykyistä suorituskykyä tietyllä kierrosluvulla sen vastaavaan suorituskykyyn silloin, kun kulutuskäyrä on tehty. Voit verrata veneen nykyistä suorituskykyä joko ihanneoloissa tehtyyn tai nykyistä vastaavissa oloissa tehtyyn käyrään.

Kulutuskäyrän tiedot

- A Moottorin nykyinen kierrosluku. Kaksimoottorisessa veneessä kierrosluku on moottorien kierroslukujen keskiarvo.
- B Punainen käyrä: veneen nopeus eri kierrosluvuilla mitattuna silloin, kun kulutuskäyrä on tehty.
- C Punainen merkki: veneen nykyinen nopeus. Merkki on punaisen käyrän alapuolella, mikä osoittaa, että vene kulkee nyt samalla kierroslukemalla hitaammin kuin silloin, kun kulutuskäyrä on tehty.

- D Sininen käyrä: polttoaineen kulutus eri kierrosluvuilla mitattuna silloin, kun kulutuskäyrä on tehty.
- E Sininen merkki: polttoaineen nykyinen kulutus. Merkki on sinisen käyrän alapuolella, mikä osoittaa, että vene kuluttaa nyt samalla kierroslukemalla vähemmän polttoainetta kuin silloin, kun kulutuskäyrä on tehty.
- F Jos sinisessä käyrässä on painauma, sen kohdalla olevilla kierroksilla vene kuluttaa vähiten polttoainetta nopeuteen nähden.

14 Vuorovesi-ikkuna

Vuorovesi-ikkuna on käytettävissä karttakorteissa. Vuorovesi-ikkunassa näytetään vuorovesiaseman vuorovesitiedot valittuna päivänä.

CAUTION

Huomautus: Vuorovesi-ikkunan käyttö edellyttää, että paikallisen ajan poikkeama on asetettu oikein (katso osa 14-11).

Jos haluat saada näkyviin venettä lähinnä olevan vuorovesiaseman vuorovesi-ikkunan, paina (ISPLA), valitse Muut ja valitse sitten Vuorovesi.

Jos haluat näkyviin minkä tahansa vuorovesiaseman vuorovesi-ikkunan:

- 1 Paina karttaikkunassa MENU ja valitse Etsi.
- 2 Valitse Vuorovesiasemat.
- 3 Näyttöön tulee vuorovesiasemien luettelo.

Vuorovesi-ikkuna näyttää valitun päivän tiedot

Valitse haluamasi vuorovesiasema. Karttanäkymä siirtyy siten, että valittu vuorovesiasema on kartan keskellä.

- 4 Paina (MENU) ja valitse Karttainfo.
- 5 Valitse Vuoroveden korkeus.

Vuorovesikaavion päivämäärän valitseminen

- 1 Paina vuorovesi-ikkunassa MENU.
- 2 Valitse Tänään, Huomenna tai Eilen.

Jos haluat valita jonkin muun päivämäärän, valitse Aset pvm ja muuta päivämäärää. Paina sitten ENTER.

- A Vuorovesiaseman nimi ja etäisyys veneestä
- B Nykyinen aika ja näytettäväksi valittu päivä
- C Vuorovesikaavio
- D Yö
- E Auringonnousu
- F Päivä
- G Auringonlasku
- H Vuoroveden korkeus
- J Aikaosoittimen kellonaika ja vuoroveden korkeus silloin
- K Valitun päivämäärän tiedot
- L Vuoroveden korkeuden osoitin, vaakasuora katkoviiva. Osoitinta voi siirtää pystysuunnassa painamalla **O** tai **O**.
- M Vuorovesikaavion osoittimen osoittama korkeus
- N Kuun vaihe kuhunkin aikaan valittuna päivänä

15 Käyttäjän kortti -ikkuna

Käyttäjän kortti on lisävarusteena saatava laajennuskortti, johon voi tallentaa datatiedostoja (katso osa 1-3). Tiedostoja on kolmea eri tyyppiä: reittipisteet, reitit tai ajohistoria.

Siirry käyttäjän kortti -ikkunaan painamalla (), valitsemalla Muut ja valitsemalla sitten Käyttäjän kortti.

CAUTION

1 Jos laitteeseen on kiinnitetty karttakortti, se on irrotettava ennen käyttäjän kortin asettamista laitteeseen. Kun olet lopettanut käyttäjän kortin käyttämisen, irrota se ja aseta karttakortti takaisin paikalleen (katso osa 1-3).

Käyttäjän kortti -ikkunan tiedot: Tiedostoluettelo

Laitteeseen asetetun käyttäjän kortin sisältämät tiedostot. Jos tiedostoja on enemmän kuin ikkunaan mahtuu, voit selata näyttöä ylös- tai alaspäin sivun kerrallaan painamalla ⊕ tai ●.

Reittipisteet, Reitit

Laitteeseen määritettyjen reittien ja reittipisteiden määrä.

Ajohistoria 1 - Ajohistoria 5

Laitteen ajohistorioihin 1 - 5 määritettyjen pisteiden määrä.

Huomautus:

- 1 Laitteen tietoja voi tallentaa käyttäjän kortille Tallenna-komennolla (katso alla).
- 2 Käyttäjän korttiin tallennetut ja tiedostoluettelossa näkyvät tiedot eivät ole käytettävissä laitteessa, ennen kuin ne ladataan laitteeseen Lataa-komennolla (katso alla).

Tietojen tallentaminen käyttäjän korttiin

Tällä toiminnolla tallennetaan kaikki laitteen reittipisteet, kaikki laitteen reitit tai yksi laitteen ajohistoria yhdeksi käyttäjän kortin tiedostoksi.

- 1 Paina MENU a valitse Tallenn.
- 2 Valitse Reittip, Reitit tai Ajohist.
- 3 Jos valitset Ajohist., valitse tallennettavan ajohistorian numero.
- 4 Uusi tiedosto luodaan. Muuta nimeä tarvittaessa. Uusi tiedosto tulee näkyviin tiedostoluetteloon.

Tietojen lataaminen käyttäjän kortilta laitteeseen

Tällä toiminnolla ladataan yksi tiedosto käyttäjän kortilta laitteeseen:

 Reittipistetiedosto: uudet reittipisteet lisätään laitteessa jo oleviin reittipisteisiin. Jos uudella reittipisteellä on sama nimi mutta eri tiedot kuin laitteessa jo olevalla reittipisteellä, molemmat reittipisteet tulevat näkyviin. Valitse:

Ohita: uutta reittipistettä ei ladata.

Vaihda: uusi reittipiste ladataan ja se korvaa vanhan.

Ohita kaikki: mitään uutta reittipistettä ei ladata, jos sillä on sama nimi kuin laitteessa jo olevalla reittipisteellä.

Vaihda k: kaikki reittipisteet ladataan ja jos reittipisteellä on sama nimi kuin laitteessa jo olevalla reittipisteellä, uusi reittipiste korvaa vanhan.

Reittitiedosto: Uudet reitit lisätään laitteessa jo oleviin reitteihin. Jos reitillä on sama nimi mutta eri tiedot kuin laitteessa jo olevalla reitillä, laite kysyy, kumpi reitti säilytetään.

• Ajohistoriatiedosto: Uusi ajohistoria korvaa laitteessa jo olevan ajohistorian.

Tiedoston lataaminen laitteeseen:

- 1 Valitse ladattava tiedosto.
- 2 Paina MENU ja valitse Lataa.

Tiedoston poistaminen käyttäjän kortista

- 1 Valitse poistettava tiedosto.
- 2 Paina (MENU) ja valitse Poista.
- 3 Vahvista valinta valitsemalla K.

Tiedoston tietojen lukeminen uudelleen

Tällä toiminnolla luetaan tiedostojen nimet käyttäjän kortista ja tuodaan ne laitteen näyttöön. Lukeminen ei lataa tiedoston tietoja laitteeseen. Tätä ei tavallisesti tarvitse tehdä.

- 1 Paina MENU ja valitse Kortti.
- 2 Valitse Lue.

16 DSC/Kaverin seuranta -ikkunat

Kaverin seuranta -toimintoa voi käyttää vain, jos veneeseen on asennettu lisävarusteena saatava Navmanin DSC VHF -radio. Kaverin seuranta -toiminto seuraa muita veneitä, joissa on GPS-vastaanottimeen NavBusliitännällä kytketty DSC-radio, joka käyttää VHF-taajuusaluetta. Jos haluat lisätietoja VHF-radion määrittämisestä Kaverin seuranta -toimintoa varten ja toiminnon käyttämisestä, katso radion käyttöohjetta.

Jos haluat siirtyä DSC-ikkunoihin, paina valitse Muut ja valitse sitten jokin kolmesta näkymästä (Hätätila, Lähetys tai Kaverin seuranta) painamalla S tai S.

Jos kohteita on enemmän kuin ikkunaan mahtuu, saat muut kohteet näkyviin painamalla ⊕ tai ⊖.

Käyttäjän kortin formatointi

Formatointi valmistelee käyttäjän kortin käyttövalmiiksi. Formatoi kortti, jos laite antaa virheilmoituksen, ettei kortti ole formatoitu. Kaikki kortilla olevat tiedot katoavat.

- 1 Paina MENU ja valitse Kortti.
- 2 Valitse Formatoi.
- 3 Vahvista valinta valitsemalla K.

Varoitus: Älä formatoi karttakorttia.

Tiedostojen nimien lajitteleminen

Tällä toiminnolla lajitellaan luettelossa olevat tiedostojen nimet.

- 1 Paina MENU ja valitse Järjestä.
- 2 Valitse järjestys nimen, tyypin tai ajan mukaan.

and the state of the state	the local data data and	and the second s
		And MARCH 42110111
THE PERSON NAMED IN CO.	A DESC PERSON DEPENDENT ALS ADDRESS	Feier Mellion Scillande
The proof investigation in the	A little prome present for thread in	Pad 1000 Allafiat
They would be and the server	a little product for stated	No. of C diversion of Concession, Name
the state provide bad strength	A reason in the second in the second	ally have defined and and the
ting want orward in interest	Trank stanty integer in income	A DEC MAD THE OTHER
Come preser (second june) topics		
	0.0	

Hätätila

DSC-hätäviestejä lähettäneet veneet ja niiden sijainnit.

Läho	etys
------	------

Veneet, joita olet etsinyt manuaalisesti VHF-radiolähetyksellä, ja niiden sijainnit lähetyshetkellä.

Kaverin seuranta

DSC-radion löytämät kaveriveneet. Radio ottaa säännöllisin väliajoin yhteyttä näihin veneisiin ja päivittää niiden sijainnin.

Kun DSC-radio vastaanottaa hätäsanoman, laite tekee sanoman lähettäneen veneen sijaintikohtaan Hätätila-reittipisteen. Hätätila-reittipisteet nimetään automaattisesti, esimerkiksi DSTRSS01. Laite näyttää hätäilmoituksen.

Valitse:

- **OK**, jos haluat jatkaa entiseen tapaan.
- Näytä, jos haluat vaihtaa karttanäkymään ja tarkistaa hätäsanoman lähettäneen veneen sijainnin.

Veneiden sijainnit

Laitteessa näkyvät veneiden sijainnit voivat poiketa veneiden todellisista sijainneista:

Hätätila: sijainti on Hätätila-reittipiste, joka on veneen sijainti silloin, kun se lähetti hätäsanoman.

Lähetys-veneet: veneen sijainti silloin, kun se on viimeksi lähettänyt sijaintinsa.

Kaverin seuranta: veneen sijainti silloin, kun radiosi on viimeksi kysynyt sitä.

16-2 lkkunoiden käyttäminen

Veneen näyttäminen kartalla

- 1 Valitse vene painamalla 🛇 tai 🛇.
- 2 Paina (NEW) ja valitse Näytä. Laitteen näyttöön tulee karttanäkymä, jonka keskellä on valittu veneen paikka (katso edellä kohta Veneen sijainnit).

Veneelle siirtyminen

- 1 Valitse vene painamalla 🛇 tai 🛇.
- 2 Paina (INFO) ja valitse Mene. Laite aloittaa navigoinnin kohti valitun veneen sijaintia (katso edellä kohta Veneen sijainnit).

Reittipisteen tekeminen

Lähetys- ja Kaverin seuranta -veneet eivät ole reittipisteitä. Reittipisteen tekeminen löydetyn veneen kohdalle (katso edellä kohta Veneen sijainnit):

- 1 Valitse vene painamalla **◊** tai **◊**.
- 2 Paina were ja valitse Tee reittipiste. Muuta tarvittaessa reittipisteen tietoja (katso kohta 6-2-7).

Reittipisteen tietojen muuttaminen

Hätäviesti tekee venettä varten reittipisteen. Voit myös tehdä itse reittipisteen havaitun veneen kohdalle. Näiden reittipisteiden tietojen muuttaminen:

- 1 Valitse vene painamalla **◊** tai **◊**.
- 2 Paina (INDEX) ja valitse Muuta reittipistettä. Muuta tarvittaessa reittipisteen tietoja (katso kohta 6-2-7).

Karttaikkunassa:

- A Hätäsanoman lähettäneet veneet näkyvät Hätätila-reittipisteinä.
- B Kaverin seuranta-veneet näkyvät kaverisymboleina.

Veneen poistaminen

Hätätila- tai Lähetys-näkymässä:

- 1 Valitse vene painamalla 🛇 tai 🛇.
- 2 Paina valitse Poista. Vene poistetaan valitusta näkymästä. Poista mahdolliset veneen reittipisteet manuaalisesti (katso osa 6-2-5).

Kaverin seuranta -veneet poistetaan Kaverin seuranta -ikkunasta automaattisesti, jos DSC-radio kadottaa niiden signaalin.

Kaikkien veneiden poistaminen

Hätätila- tai Lähetys-näkymässä:

- 1 Valitse vene painamalla 🛇 tai 🛇.
- 2 Paina www ja valitse Poista kaikki. Kaikki veneet poistetaan valitusta ikkunasta ja mahdolliset veneen reittipisteet poistetaan.

17 8120-laitteen asetusten määrittäminen

8120-laitteessa on erilaisia lisätoimintoja, jotka voi ottaa käyttöön Asetukset-valikosta. On suositeltavaa tutustua laitteen toimintaan ja käyttöön oletusasetuksia käyttäen ennen valikoiden asetusten muuttamista.

Tietty asetusvalikko avataan painamalla , jolloin Asetukset-valikko tulee näkyviin, ja valitsemalla haluttu vaihtoehto.

Huomautus:

- 1 Asetukset-valikon vaihtoehdot on kerrottu seuraavissa osissa.
- 2 Osassa 2-1 kerrotaan, kuinka asetusvalikkojen tietoja määritetään tai muutetaan.
- 3 Käytettävissä olevat asetusvaihtoehdot vaihtelevat asennettujen anturien ja mittarien mukaan.

Asetukset	
Järjestelmä	ŀ
Kartta	1
Sonar	,
GPS	•
Polttoaine	
SmartCraft	,
Ajohistoria :	
Lokit	,
Halytykset	•
Yksikot	,
Kommunikointi	,
Kalibrointi	,
Aika	,
Favourites	
Simulantio	

Asetusvalikon sisältö

Kuvissa näkyvät tehdasasetukset. Käytettävissä olevat asetusvaihtoehdot vaihtelevat asennettujen anturien ja mittarien mukaan.

C for options

Paina www niin monta kertaa, että esiin tulee Asetukset-valikko, ja valitse sitten Järjestelmä:

Jarjesteli	na
Kieli	Suomi
Valo	15
Yötka	E 68
Beep Volume	12
Nappäinääni	
Autom. sammutus	
Tehdasasatukset	
Tiedat	
SmartCraft	2
Kaverin seuranta	12

Kieli

Valitse ikkunoiden kieli. Vaihtoehdot ovat englanti, italia, ranska, saksa, espanja, hollanti, suomi ja kreikka.

Vihje: Jos näytössä on vierasta kieltä, kannattaa muistaa, että kieliasetus on Järjestelmä-valikon ylin vaihtoehto.

Valo

Valitse näppäimien ja näytön taustavalon kirkkaus (katso myös osa 2-3)

Yötila

Yötila määrittää kaikkien ikkunoiden paletin.

- Normaali paletti päiväkäyttöön
- Kaikissa ikkunoissa käytetään yökäyttöön optimoitua palettia.

Katso myös osa 2-3. Jos haluat vaihtaa vain kartan paletin, katso osa 17-2

Äänimerkin äänenvoimakkuus

Valitse näppäinten painallusäänien äänenvoimakkuus.

Autom. sammutus

Katso osa 2-2.

Tehdasasetukset

Tämä komento palauttaa kaikki laitteen asetukset (kieltä, reittipisteitä ja reittejä lukuun ottamatta) tehdasasetuksiksi, jotka näkyvät asetusvalikoissa.

SmartCraft

SmartCraft Gatewaytä ei ole asennettu. Poista SmartCraft-toiminnot käytöstä.

SmartCraft Gateway on asennettu. Ota SmartCraft-toiminnot käyttöön.

Katso osa 18-10.

Kaverin seuranta

Sopivaa NAVMAN DSC VHF -radiota ei ole asennettu. Poista kaverin seuranta käytöstä.

Sopiva NAVMAN DSC VHF -radiota on asennettu. Ota kaverin seuranta käyttöön.

Katso osa 18-9.

Tiedot

Valitse Tiedot-ikkuna (katso osa 17-1-1).

17-1-1 Tiedot-ikkuna

Tiedot-ikkunassa näkyy seuraavat tiedot:

- ohjelmiston versio ja päiväys
- maailmankartan versio
- laitteeseen mahdollisesti liitetty kortti
- Tallentamiesi reittipisteiden, reittien ja ajohistorioiden määrä.
- Liittimien kytkentäohjeet.

Jos vastoin odotuksia joudut ottamaan yhteyttä NAVMAN-huoltoon, ilmoita huollolle ohjelmiston versionumero ja päiväys.

TRACK FIBH \$120	
Martin Constants	The Street
E 7 HE	

17-2 Asetukset > Kartta

Paina 🕬 niin monta kertaa, että esiin tulee Asetukset-valikko, ja valitse sitten Kartta:

R.Artt	
Kierto	Port yins
Polistii	Normaali
Karttedatum	WG2-84
NMEA-datum posks.	(P):
Kartlakorjaus	Off
Visioner	
Vesi	4
Man	100
Max	1.00
In the second second	
Scholtzersch Scholtzesch Scholtzesch Urbie voender Euserwicht, karest Scholtzicher Richt Rood Karten rege Tekste Konod	2 mars 2 mars A norm 6 Pars
Invinentian (************************************	
Maa Maarasatuksat Pinnanmuoto	
Anna Antipotent Kener D Lenker D Neroguintesetuk-en An Yeses dikett	n Z

Kartan kiertoasetukset ovat:

Pohj. ylös: Pohjoinen on aina ikkunan yläreunassa.

Keula ylös: Kartta kiertyy siten, että veneen suunta on aina ikkunan yläreunassa. Tämä vaihtoehto on hyödyllinen navigoitaessa ahtaissa satamissa tai joilla. Laite kysyy kurssin tarkkuutta. Se määrää, kuinka paljon veneen suunnan on muututtava, jotta kartan näkymä muuttuu.

Vihje: Jos kartta muuttuu liian usein, suurenna kurssin tarkkuusasetusta.

Kurssi ylös: Tämä asetus on käytettävissä vain, jos vene on navigoimassa kohteeseen. Kartta kiertyy siten, että laskettu kurssi kohteeseen on pystysuorassa.

Paletti

Valitse LCD-näytön värimalli. Vaihtoehdot ovat:

Normaali

 Aur. valo: Kirkkaammat värit, jotka näkyvät paremmin auringonvalossa.
 Yö: Yöoloihin sopivat värit, jotka säilyttävät pimeänäön paremmin.

Karttadatum

Laitteen GPS-paikannus perustuu maailmanlaajuiseen WGS 84 -karttako ordinaattidatumiin. Useimmat painetut kartat perustuvat WGS 84 -datumiin. Jotkin painetut kartat saattavat kuitenkin perustua muihin järjestelmiin. Siinä tapauksessa kohteiden pituus- ja leveyspiirikoordinaatit ovat erilaiset laitteen karttaikkunassa ja painetussa kartassa. Tämä koskee kaikkia kohteita, kuten venettä, reittipisteitä, reittejä, pituus- ja leveyspiirivivoja, sekä kartografisia merkintöjä, kuten rantaviivaa, karikoita, poijuja ja syvyyskäyriä.

Karttadatum-asetuksella voi valita laitteeseen karttadatumin, joka vastaa painetun kartan datumia. Sen jälkeen kohteiden pituus- ja leveyspiirikoordinaattien pitäisi olla samat laitteen näytössä ja painetussa kartassa.

Karttadatumin valitseminen

- 1 Valitse Kartta-asetusvalikosta Karttadatum.
- 2 Valitse käytettävän painetun kartan karttadatum.
- 3 Jos valitset jonkin muun kuin WGS 84 -datumin, laite kysyy, haluatko käyttää NMEA-datumpoikkeamaa (katso edempänä).

Kun otat käyttöön kartan, jossa käytetään erilaista datumia, muuta laitteen karttadatumasetus uudelleen.

NMEA-datum poikk.

Jos valitset jonkin toisen karttadatumin kuin WGS 84:n, karttadatumin poikkeama voidaan ottaa huomioon pituus- ja leveyspiiriarvoissa, jotka laite lähettää NMEA-lähtöön:

□ NMEA-toistimissa näkyvät pituus- ja leveyspiiriarvot eivät vastaa laitteen arvoja. NMEA VHF -lähettimellä lähetetyt pituus- ja leveyspiiriarvot ovat WGS 84 -kartan koordinaattien mukaisia.

NMEA-toistimissa näkyvät pituus- ja leveyspiiriarvot vastaavat laitteen arvoja. NMEA VHF -lähettimellä lähetetyt pituusja leveyspiiriarvot ovat hieman erilaiset kuin WGS 84 -kartan koordinaatit.

Karttakorjaus

WARNING

Varoitus: Karttakorjaus on tarkoitettu pienten poikkeamien korjaamiseen. Sitä ei pidä käyttää, jos oikea karttadatum on käytettävissä. Karttakorjausta pitää käyttää varovasti: jos sitä käytetään väärin, veneen sijaintitiedot ovat virheellisiä.

Joissakin kartoissa on systemaattisia paikannusvirheitä. Niitä voi korjata käyttämällä karttakorjausta. Kun karttakorjausta on käytetty:

- Kartografiset merkinnät (kuten rantaviiva, karikot, poijut ja syvyysviivat) siirtyvät laitteen karttaikkunassa oikeisiin paikkoihin.
- Veneen sijainti, reittipisteet, reitit sekä pituus- ja leveyspiirien viivat eivät muutu laitteen karttaikkunassa.

Karttakorjauksen käyttö

- 1 Siirrä vene tunnettuun pisteeseen kartalla, esimerkiksi venesataman laituriin.
- 2 Valitse Kartta-asetusvalikosta Karttakorjaus.
- 3 Siirrä kursori kartalla siihen paikkaan, jossa vene todellisuudessa on.
- 4 Paina MENU ja valitse Aseta.
- 5 Paina (see), jos haluat asettaa uuden karttakorjauksen.
  Vene näkyy nyt karttanäkymässä todellisessa paikassaan.

Karttakorjauksen poistaminen

Karttakorjauksen poistaminen poistaa karttakorjauksen kaikista laitteen karttaikkunan kartografisista merkinnöistä.

- 1 Valitse Kartta-asetusvalikosta Karttakorjaus.
- 2 Paina MENU ja valitse Poista.
- 3 Paina (ESC),

Yleinen-alivalikko

Piirturitoiminto:	Näkymässä voi näkyä vain karttakortilla käytettävissä olevat mittakaavat.
	☑ Jos painat
Sekoitustasot	Yhdistää epätarkemman ja tarkemman karttanäkymän.
	🔲 : Epätarkempi kartta ei näy.
	📝 : Epätarkempi kartta näkyy; kartta päivittyy hitaammin.
Selkeä näyttötila	Nimet ja kuvakkeet näkyvät. Huomautus: Eri zoomaustasoilla tehdyt näyttötarkkuuden muutok- set eivät vaikuta tähän asetukseen.
	Tekee näytöstä selkeämmän piilottamalla vähemmän tärkeät nimet ja kuvakkeet, jos ne menevät päällekkäin.
Lisäarvotiedot	🗹 Muut kuin merenkulkuun liittyvät karttatiedot näkyvät.
Suunniteltu kurssi	Nykyisen nopeuden ja suunnan perusteella laite voi arvioida, mikä kurssi tulee olemaan tietyn ajan kuluttua (katso osa 3-4). Vaihtoehdot ovat 2 minuuttia, 10 minuuttia, 30 minuuttia, 1 tunti, 2 tuntia tai Pois.
CDI-asteikko	Katso Liite C. Vaihtoehdot ovat 0.01, 0.05, 0.1, 0.5, 1.0, 2.0, 5.0 tai 10,0 mittayksikköä.
Pit/leva näyttää pituus	💟 ja leveyspiiriristikon.
Kartan rajat	Näyttää rajat, joiden sisällä tarkempi kartta on käytettävissä: Autom näyttää seuraavat neljä tarkku- ustasoa, On näyttää kaikki.

Tekstin/kuvakkeen kokoValitse kartalla näkyvän tekstin ja karttasymbolien koko.

Vesi-alivalikko

Meriasetukset	☑ Näyttää merenpohjan laadun (esimerkiksi M tarkoittaa mutaisia alueita) ja vuorovesiasemat.
Syvyyskäyrät	Näyttää veden syvyyskäyrät välillä Syvyysalue min ja Syvyysalue max.
Syvyyslukemat	Näyttää veden syvyyskäyrät välillä Syvyysalue min ja Syvyysalue max.
Syvyysalue min	Pienin syvyys, jonka Syvyyskäyrät ja Syvyyslukemat näkyvät laitteessa.
Syvyysalue min	Suurin syvyys, jonka Syvyyskäyrät ja Syvyyslukemat näkyvät laitteessa.
Vuorovesivirtaus	Näyttää tietoja vuorovesivirroista: kartalla näkyvät nuolet osoittavat, nykyisen vuorovesivir- tauksen suunnan (vaatii GPS-paikannuksen ja NT-MAX-kortin).

Maa-alivalikko

Maa-asetukset	Näyttää maa-asetukset, esimerkiksi, valtioiden ja alueiden rajat, joet, tiet, rautatiet ja lento- kentät.
Pinnanmuoto	💹 Näyttää maan pinnanmuodot varjostettuina kuten syvyydet (vaatii NT Max -kortin)
Muut-alivalikko	
Reittipisteet	Näyttää reittipisteet: Piilota näyttää vain valitun reitin reittipisteet. Valitut näyttää reittipisteet, joiden näyttöasetus on Kuva tai K+N (kuva ja nimi). Näytä kaikki näyttää kaikki reittipisteet (katso osa 5).
Nimet	🗹 Näyttää paikkojen nimet.
Loistot	Majakkaikkunan näyttövaihtoehdot:Off piilottaa kaikki loistojen osoittimet (kuvake näkyy silti); Ei sekt piilottaa sektorit; On näyttää sektorit; Animoitu ottaa käyttöön loiston animaation. Huomautus: Jos loiston animaatio on otettu käyttöön, animaatio toimii vain yhden kartan näkymässä tai Kartta + Kartta - näkymän päällimmäisessä kartassa.
Navigointiasetukset	Näyttää signaalit (sumu, tutka, radioasemat) ja poijut. Int ja US määrittävät symbolien muodon, Smpl tekee symboleista yksinkertaisempia.
Vaara-alueet	Näyttää vaara-alueen rajat ja symbolin (). Vaara-alueet ovat erityistä huomiota vaativia alueita, esimerkiksi matalikkoja tai ankkurointikieltoalueita.

17-3 Asetukset > Sonar

Paina Setup ja valitse sitten Sonar:

Social	
Талінне	2008/01
Klavanopeus.	Nopea
Kalasymbolit	Ott
Fisht depth labets	1
Kalasoodetm	Piers
Kalaherkkyys	Nomose
Numerokoko	Normaek
Palotti	Valkolmen
Harlosuodates	and the second
Kohinasuodatin	08
Surface plutter filter	4
Putasin pituos	Autom
Putssin teho:	Autom

Taajuus

Valittavissa ovat seuraavat taajuudet: 200 kHz, 50 kHz ja Sekoitettu. Jos haluat lisätietoja eri olosuhteisiin sopivan taajuuden valitsemisesta, katso osa 9-3.

Kuvanopeus

Tällä asetuksella voi määrittää, kuinka nopeasti näkymä siirtyy. Valittavissa ovat seuraavat vaihtoehdot: Erittäin nopea, Nopea, Normaali, Hidas ja Tauko. Näkymän kuvanopeuteen vaikuttaa myös veden syvyys.

Kalat näkyvät selvimmin, jos käytetään suurta kuvanopeutta yhdistettynä veneen hiljaiseen ajonopeuteen (tavallisesti 2 - 6 solmua. Normaali tai Hidas kuvanopeus saa aikaan, että kaikuluotaustiedot näkyvät pitemmältä ajalta, mutta niiden tarkkuus on pienempi (katso osa 9-2).

Kalasymbolit

Laite näyttää aina kalojen antamat kaiut (kalakaaret, katso 9-4). Jos kalasymbolit ovat käytössä, kaaren kohdalla näkyy symboli (katso osa 9-4). Vaihtoehdot ovat:

- Off: Kalasymbolit eivät näy.
- Hauska tai Normaali: Kaiun kohdalla näkyy kalasymboli.

Kalan syvyystiedot

Kun tämä asetus on käytössä, kalan sijaintisyvyys näkyy kalakaaren vieressä.

Kalasuodatin

Tällä voi valita pienimmän kalan koon, jonka kohdalla näkyy kalasymboli ja joka laukaisee kalahälytyksen. Vaihtoehdot ovat: Pieni, Normaali ja Suuri.

Kalaherkkyys

Valitsee heikoimman kaiun, joka näkyy kalasymbolina. Mitä suurempi arvo, sen enemmän kalasymboleja näkyy.

Numerokoko

Tällä asetuksella voi muuttaa kaikuluotainikkunoiden syvyyslukemien numeroiden kokoa. Vaihtoehdot ovat: Pieni, Normaali ja Suuri.

Paletti

Tällä asetuksella voi valita väripaletin. Paletin eri värit vastaavat eri signaalivoimakkuuksia kaikuluotainikkunoissa.

Mahdollisia väripaletteja on viisi: Musta, Sininen, Valkoinen, Kirkas ja 8 väriä. Ensimmäiset neljä palettia näyttävät runsaasti yksityiskohtia ja kukin väri vastaa 1,5 dB:n signaalialuetta. 8 väriä -paletti näyttää vähemmän yksityiskohtia ja kukin väri vastaa 3 dB:n signaalialuetta.

Häiriösuodatin

Ei suodatusta, normaaliasetus.

Normaali kaikusignaali suodatetaan ja poistetaan vain häiriöpiikit, kuten moottoriäänet ja läheisten veneiden kaikuluotainsignaalit.

Kohinasuodatin

Muodostaa kaikusignaaleista keskiarvon, jolloin äkilliset muutokset poistetaan. Normaali tai Korkea antavat tasaisemman pohjajäljen, mikä saattaa helpottaa syvemmällä olevan pohjan havaitsemista. Tällöin kuitenkin osa kalakaiuistakin saattaa hävitä. Jos haluat nähdä kalat mahdollisimman tarkasti, valitse Off.

Pintakohinan suodatin

Tämän suodattimen avulla voit piilottaa vedenpinnan aiheuttamaa kohinaa. Huomattavat kaiut, esimerkiksi kalojen kaiut, näytetään.

Pulssin pituus

Tällä asetuksella voi määrittää lähetettävän ultraäänipulssin pituuden. Lyhyt pulssi parantaa näyttötarkkuutta, mutta on heikompitehoinen eikä tunkeudu yhtä syvälle veteen kuin pitempi pulssi.

17-4 Asetukset > GPS

Paina win niin monta kertaa, että esiin tulee Asetukset-valikko, ja valitse sitten GPS:

GPS GPS-lähde NMEA DGPS-lähde WAAS/EGNOS Käynnistä uudelleen GPS Staattinen navigaatio Off Nopeussuodatin 5 Kurssisuodatin 4

GPS-lähde

- NMEA: Käytä laitteen mukana toimitettua ulkoista GPS-antennia tai ulkoista GPS- tai DGPS-lähdettä, joka on liitetty NMEA:n kautta (katso osa 18-12).
- NavBus: Käytä ulkoista GPS- tai DGPSlähdettä, joka on liitetty NavBus:n kautta (katso osa 18-11).

DGPS-lähde

Katso osa 18-5

Käynnistä uudelleen GPS

Katso osa 18-5

Staattinen navigaatio

Jos vene pysähtyy tai liikkuu hyvin hitaasti, lasketun GPS-nopeuden ja -kurssin Vaihtoehdot ovat Autom, Lyhyt, Normaali tai Pitkä. On suositeltavaa käyttää Autom-asetusta.

Pulssin teho

Tällä asetuksella voi määrittää lähetettävän ultraäänipulssin tehon. Pieni teho säästää akkua ja tuottaa matalassa vedessä selkeän näkymän.

Vaihtoehdot ovat Autom, Matala, Normaali tai Korkea. On suositeltavaa käyttää Autom-asetusta.

virhemahdollisuus kasvaa. Staattinen navigaatio mahdollistaa näiden virheellisten arvojen suodattamisen:

- 0,01 99,9: Jos veneen nopeus on alle tämän, laite ilmoittaa nopeudeksi 0 eikä kurssi muutu.
- 0 (Off): Kurssin ja nopeuden laskenta on aina käytössä.

Nopeus- ja kurssisuodatin

Aallot ja tuuli saattavat vaikuttaa veneen nopeuteen ja kurssiin. Laite varmistaa lukemien vakauden tekemällä useita mittauksia ja laskemalla niistä keskiarvon.

- Jos arvoa pienennetään, laite laskee keskiarvon lyhyemmältä ajalta. Arvot ovat tarkempia mutta ne vaihtelevat enemmän.
- Jos arvoa suurennetaan, laite laskee keskiarvon pidemmältä ajalta. Arvo on vakaampi, mutta osa todellisestakin nopeusvaihtelusta jää huomiotta.

Aseta Nopeussuodatin- ja Kurssisuodatinarvoiksi pienin mahdollinen arvo, joka vielä antaa vakaita lukemia. Kummankin suodattimen arvo voi olla 1 - 60 sekuntia tai Pois (0).

17-5 Asetukset > Polttoaine

Polttoaineasetukset vaativat lisävarusteena saatavien bensiini-, diesel- tai SmartCraft-anturien asentamista. Aseta ensin

Moottorit kpl, jotta polttoainetoiminnot saadaan käyttöön.

Paina SETUP ja valitse sitten Polttoaine:

Säiliö täynnä

Ilmoittaa laitteelle, että polttoainesäiliö on täytetty (katso osa 13-1).

Aseta jäljellä oleva

Ilmoittaa laitteelle, että polttoainetta on lisätty tai poistettu (katso osa 13-1).

Nollaa käytetty

Valitsemalla Nollaa käytetty voi asettaa Käytetty-arvon (käytetyn polttoaineen määrän) nollaksi. Näin voi aloittaa polttoaineen kulutuksen mittaamisen tietyltä matkalta (katso osa 13-2: Käytetty)

Säiliön koko

Anna polttoainesäiliön tilavuus. Navman suosittelee mittaamaan tilavuuden tyhjentämällä säiliön, täyttämällä sen täyteen ja katsomalla lukeman polttoainepumpusta. Varo ilmataskuja, erityisesti välipohjan alla olevissa säiliöissä.

Moottorit kpl

Aseta moottorien määräksi 0, 1 tai 2. Jos 0 valitaan, polttoainetoiminnot eivät ole käytössä.

Kalibrointi

SmartCraft-polttoaineanturit ja Navmanin dieselanturit on kalibroitu tehtaalla eikä niitä tarvitse kalibroida uudelleen. Navmanin bensiinianturien kalibrointi parantaa niiden antamien lukemien tarkkuutta.

Kaksimoottoriasennuksessa kukin polttoaineanturi on kalibroitava erikseen. Sen voi tehdä molemmat samalla kertaa käyttäen kahta irtosäiliötä tai yksi kerrallaan käyttäen yhtä irtosäiliötä.

Polttoaineanturien kalibrointi edellyttää, että polttoaineen kulutus voidaan mitata tarkasti. Siihen voi käyttää pientä irtosäiliötä. Kalibroinnin tarkkuuden varmistamiseksi on syytä käyttää vähintään 15 litraa (4 gallonaa) polttoainetta.

Välipohjan alla olevia säiliöitä on usein vaikea täyttää tarkasti samalle tasolle, joten mitä enemmän polttoainetta käytetään, sen tarkempi kalibroinnista tulee.

Polttoaineanturit kalibroidaan seuraavasti:

- Merkitse muistiin polttoaineen taso säiliössä tai säiliöissä.
- 2. Liitä irtosäiliö tai -säiliöt moottoriin polttoaineanturien kautta.
- Käytä moottoria normaalilla matkanopeudella niin kauan, että polttoainetta on kulunut moottoria kohti vähintään 15 litraa (4 gallonaa).
- Tarkista kunkin moottorin käyttämä todellinen polttoainemäärä täyttämällä irtosäiliö tai -säiliöt alkuperäiseen tasoon ja tarkistamalla polttoainepumpun mittarin ilmoittama lukema.
- 5. Valitse Polttoaine. Muuta kursorinäppäimillä kunkin moottorin lukemaksi polttoainepumpun mittarin ilmoittama lukema.
- 6. Paina enter, kun lukema on oikea.

Huomautus: Jos polttoaineen kalibrointitiedot vaikuttavat jonkin ajan kuluttua virheellisiltä, tarkista ensin, että polttoaineanturit on asennettu oikein, ja lue sitten Liite B - Vianetsintä.

Polttoainesuodatin

Useimmat moottorit eivät ime polttoainetta säiliöstä tasaisesti. Jotta polttoaineen virtauslukema olisi tasainen, laite rekisteröi virtauslukemia tietyn ajanjakson kuluessa ja laskee niiden keskiarvon. Polttoainesuodatinasetuksella voi määrittää ajanjakson, josta keskiarvo lasketaan.

Polttoainesuodatin-arvo voi olla 0 - 30 sekuntia. Kannattaa käyttää mahdollisimman pientä arvoa, joka vielä antaa tasaisia lukemia. Kaksitahtisissa kaasutinmoottoreissa sopiva arvo on yleensä 5 - 10 sekuntia. Polttoaineen ruiskutuksella varustetuissa moottoreissa tai nelitahtimoottoreissa saattaa olla tarpeen käyttää tätä suurempaa arvoa.

Tämä asetus vaikuttaa polttoaineikkunan polttoaineen virtauksen ja kulutuksen lukemaan, mutta se ei vaikuta kulutetun polttoaineen lukemaan.

Polttoaineen kulutuskäyrä

Katso osa 13-3.

Diesel-anturit

Jos veneessä on kaksi dieselmoottoria ja niihin on asennettu Navmanin diesel-anturit, määritä diesel-anturit:

- 1 Valitse polttoaineen asetusvalikosta Diesel-anturit.
- 2 Näyttöön tulee kummankin moottorin kierrosluku ja polttoaineen virtaus. Tarkista, kummassa näytössä näkyy paapuurin moottorin tiedot, esimerkiksi muuttamalla toisen moottorin kierroslukua sammuttamalla toinen moottori.

Desel-priturit					
Anturit NAVOUS:8:s					
Monthol	Virtaus L/m	HPM			
Yksi	55.50	1945			
Ykse	65.34	1024			
900 900	ne da ançet				

- 3 Valitse paapuurin moottorin näyttö painamalla ⁽ tai ⁽). Paina ^(ENTER). Valitse Paapuuri painamalla ⁽) ja paina ^(ENTER).
- 4 Toista vaiheet 2 ja 3 tyyrpuurin moottorille.
- 5 Kun olet valmis, paina ESC.

Nopeuden lähde

Jos käytettävissä on nopeustieto sekä siipipyöräanturilta että GPSpaikantimesta, valitse, kumpaa käytetään polttoainelaskelmien perustana. Vuorovesi tai virtaukset aiheuttavat poikkeamia näiden kahden lukeman välillä.

Veden nopeus: käytä siipipyöräanturin antamaa nopeuslukemaa (veneen nopeus veden suhteen). Tämä asetus antaa tarkemman kulutuslukeman Ajotapanäyttöön.

GPS: käytä GPS-paikantimen antamaa nopeuslukemaa (veneen nopeus pohjan suhteen). Tämä asetus antaa tarkemman toimintasäteen.

17-6 Asetukset > Ajohistoria

Paina SETUP ja valitse sitten Ajohistoria:

Ajohistoria tallentaa ja näyttää veneen kurssin kartalla (katso osa 3-5). Laitteeseen voi tallentaa viisi eri ajohistoriaa: Ajohistoriassa 1 voi olla enintään 2000 pistettä ja ajohistorioissa 2, 3, 4 ja 5 kussakin enintään 500 pistettä.

Tallenna

Pois: Laite lopettaa ajohistorian tallentamisen.

5 (valitse ajohistorian numero):
 Laite aloittaa veneen reitin tallentamisen valittuun ajohistoriaan.

Näyttö

Pois: ajohistoria ei näy kartalla. 1

- 5 (valitse ajohistorian numero): valittu ajohistoria näkyy kartalla.

17-7 Asetukset > Lokit

Paina SETUP ja valitse sitten Lokit:

Piirtoväli

Valitse, miten tietojen kirjaamis- ja piirtoväli määritetään. Vaihtoehdot ovat Etäisyys ja Aika.

Etäisyys

Valitse piirturin tallennusvälin pituus: 0.01, 0.05, 0.1, 0.5, 1.0, 2.0, 5.0 tai 10,0 mittayksikköä.

Aika

Valitse piirturin tallennusvälin pituus: 1, 5, 10 tai 30 sekuntia tai 1 minuutti.

Käytetty muisti

Ajohistorian tallennukseen käytetyn muistin prosentuaalinen osuus kokonaismuistista..

Vihje: Käyttäjän kortti -ikkunassa voi tarkistaa kuhunkin reittiin tallennettujen pisteiden määrän (katso osa 15).

Lähetä ajohistoria

Tämä vaihtoehto on mukana, jotta laite olisi yhteensopiva vanhempien laitteiden kanssa. Kysy lisätietoja Navman-jälleenmyyjältä.

Poista ajohistoria

Tallenna-kohdassa (katso edellä) valitun ajohistorian tiedot poistetaan.

Arvot voi nollata toisistaan riippumatta. Valitut lokiarvot säilyvät, kun laitteesta katkaistaan virta.

Nollaa osamatka

Nollaa osamatkamittarin lukeman.

Nollaa kokon.matka

Nollaa kokonaismatkamittarin lukeman.

Nollaa moottorin h:t

Nollaa moottorin käyttötunnit. Tämä saattaa olla tarpeen moottorin huollon jälkeen tai moottorin huoltovälin laskemista varten.

17-8 Asetukset > Hälytykset

Paina SETUP ja valitse sitten Hälytykset:

Halytykse	4
Saapumishälytysalue	Off
Ankkunihalytys	011
XTE	
Vaara	Off
Liian matalaa	Off
Liian syvää	OII
Kala	J.R.
Lampotila	Off
Lämpötilan muutos	011
Akkuhälytys	Off
Proposition and some and	Crt1
DGPS	1

XTE-, Kala- ja DGPS-paikannuksen katoaminen -hälytyksen voi ottaa käyttöön painamalla dia tai poistaa käytöstä painamalla Muihin hälytyksiin voi määrittää tietyn arvon, joka laukaisee hälytyksen. Hälytys annetaan aina, kun arvo vastaa hälytysarvoa. Esimerkiksi Vaara-hälytys annetaan, kun vene tulee hälytysarvoa lähemmäs Vaarareittipistettä, ja Ankkuri-hälytys annetaan, kun vene liikkuu enemmän kuin hälytysarvo. Nämä hälytykset voi poistaa käytöstä antamalla hälytysarvoksi 0 (nolla).

Hälytyksen tilan saa näkyviin datakenttään (katso osa 2-7-3). Hälytyksen tila näyttää kunkin käytössä olevan hälytyksen symbolin. Symboli on tavallisesti musta, ja se muuttuu punaiseksi, kun hälytys laukeaa.

Symboli	Hälytys	Summeri	Hälytys annetaan, kun se on käytössä ja:
2	Saapumis- hälytysalue		veneen etäisyys kohteesta tai reittipisteestä on alle hälytysarvon.
Ĵ	Ankkurihälytys		vene liikkuu enemmän kuin hälytysarvo.
ß	XTE		vene ajautuu CDI-asteikkoa kauemmas kurssilta (katso osa 14-5).
!	Vaara		veneen etäisyys vaara-reittipisteestä on vähemmän kuin hälytysarvo.
	Liian matalaa	¹ / ₅ s	syvyys on alle hälytysarvon.
11	Liian syvää	¹ / ₂ s	syvyys on yli hälytysarvon.
\$	Kala	1 lyhyt äänimerkk	kaiku vastaa kalan profiilia. :i
8	Lämpötila	¹ / ₂ s	lämpötila on sama kuin hälytysarvo.
4	Lämpötilan muutos	¹ / ₂ s	lämpötilan muutosnopeus on sama kuin hälytysarvo.
ä	Akku- hälytys	¹ / ₂ s	akun jännite on alle hälytysarvon.
9	Polttoaine vähissä	¹ / ₂ s	jäljellä olevan polttoaineen määrä vastaa hälytysarvoa.
2	DGPS-paikannuk katoaminen	sen	Laite ei löydä DGPS-signaalia (maa-asema, WAAS tai EGNOS).
2	GPS-paikannuks katoaminen	en	Laite ei löydä GPS-signaalia (hälytys aina käytössä).

17-9 Asetukset > Yksiköt

Paina SETUP ja valitse sitten Yksiköt:

Yksikót			
Etaisyys	111111		
Nopeus	kn.		
Syvyys	m		
Korkeus	11		
Poltioaine	USGal		
Kompassi	214		
Lampotia	*F.		
Tuuk	Tost		
Paine	kPa.		
limanpaine	mB		

Yllä olevassa kuvassa näkyvät yksiköiden oletusasetukset.

Etäisyys

nm (merimaili), mi (maili) tai km (kilometri)

Nopeus

kn (solmu), mph (mailia tunnissa) tai kmh (kilometriä tunnissa)

Syvyys

' (jalka), m (metri) tai fa (syli)

Korkeus

' (jalka) tai m (metri)

Polttoaine

Litra, USGal (US-gallona) tai ImpGal (brittiläinen gallona)

Kompassi

°T (todellinen pohjoinen) tai °M (magneettinen pohjoinen)

Lämpötila

°F (Fahrenheit) tai °C (Celsius)

Tuuli (lisävaruste)

Vaatii tuulimittarin: Tosi tai Suht (suhteellinen)

Huomautus: Tuulen yksiköt ovat nopeuden yksiköitä.

Paine

Vaatii SmartCraftin: kPa tai psi

Ilmanpaine (barometrinen ilmanpaine)

Vaatii Navmanin VHF -lähettimen, johon ilmapuntari on liitetty NavBus-liitännällä: InHg tai mB.

17-10 Asetukset > Kommunikointi

Tätä toimintoa voi käyttää, kun laite on liitetty joko muihin Navman-laitteisiin NavBusliitännällä tai muihin NMEA-yhteensopiviin laitteisiin.

Paina www niin monta kertaa, että esiin tulee Asetukset-valikko, ja valitse sitten Kommunikointi:

NMEA ulos

NMEA-liitäntää käytetään yleensä muiden valmistajien laitteiden ja mittarien kanssa (katso osa 18-12). Valitse tämä vaihtoehto, jos haluat lähettää NMEA-lauseita esimerkiksi automaattiohjauslaitteeseen.

NMEA-data

Valitse tämä vaihtoehto, jos haluat määrittää, mitkä NMEA-lauseet lähetetään (katso osa 18-12 ja Liite A).

Lat/lon dps

Valitse, kuinka monen desimaalin tarkkuudella pituus- ja leveyspiirit ilmoitetaan NMEA-lauseissa.

NavBus

NavBus on suositeltava tapa liittää laite muihin Navman-mittareihin. Valitse tämä vaihtoehto, jos mittarit on liitetty toisiinsa NavBus-liitännällä.

NavBus-ryhmä

Valitse tämä vaihtoehto, jos haluat määrittää yhteisen taustavalaistuksen ryhmään Navman-mittareita, jotka on liitetty toisiinsa NavBus-liitännällä. Jos taustavalaistusta tämän jälkeen muutetaan yhdessä ryhmän mittarissa, sama muutos tapahtuu myös ryhmän muissa mittareissa. Jos et halua ottaa tätä käyttöön, valitse 0. Katso osa 18-11. Paina www niin monta kertaa, että esiin tulee Asetukset-valikko, ja valitse sitten Kalibrointi :

Kalibroetti	
Nopeus	
Nopeursuodatin	01
Limpütia	
Lampötässuodarin	5.8ek.
and the second se	
Kollasetus	0.0 m
Nopelisable	Modiste
Man pulling and the second	38.0
No. 199	3300 -

Nopeu

Kalibroi laitteeseen liitetyn

siipipyöränopeusanturin. Kalibrointi voi olla tarpeen, sillä erimuotoisilla rungoilla on erilaiset virtausominaisuudet. Lue veneen tarkka nopeus GPS-vastaanottimesta, seuraamalla toista venettä, jonka nopeus tiedetään, tai mittaamalla tarkasti tunnettuun matkaan kuluva aika.

Huomautus: Tarkka kalibrointi edellyttää, että:

- GPS-vastaanottimen ilmoittaman nopeuden on oltava yli 5 solmua.
- Toisen siipipyöräanturin ilmoittaman nopeuden on oltava 5 20 solmua.
- Tarkimmat tulokset saadaan tyvenessä ja virtaamattomassa vedessä (mieluiten vuoroveden ollessa ylimmillään tai alimmillaan).

Nopeuden kalibrointi:

- 1 Aja tunnettua vakionopeutta.
- 2 Valitse Kalibrointi-valikosta Nopeus.
- 3 Korjaa mittarin näyttämä nopeuslukema painamalla S tai S.
- 4 Paina ENTER.

Nopeussuodatin

Aallot ja tuulet aiheuttavat lievää vaihtelua siipipyöräanturin ilmoittamaan nopeuteen. Laite varmistaa lukemien vakauden tekemällä useita mittauksia ja laskemalla niistä keskiarvon. Määritä Nopeussuodatinasetukseksi pienin arvo, joka vielä antaa vakaita lukemia. Alue on 1 - 30 sekuntia tai Off (0).

Lämpötila

Tehdasasetukset ovat yleensä tavallisessa käytössä tarpeeksi tarkkoja. Jos haluat kalibroida lämpötilalukeman, mittaa ensin veden lämpötila tarkaksi tiedetyllä lämpömittarilla.

Tuo kursorinäppäimillä näyttöön lämpötilan näyttöruutu ja suurenna tai pienennä näkyvää arvoa mitatun lämpötilan mukaiseksi. Lämpötila voi olla 0° - 37,7°C (32° - 99,9°F) 0,1° tarkkuudella.

Jos haluat vaihtaa lämpötilan yksiköksi °F (Fahrenheit) tai °C (Celsius), katso osa 17-9.

Lämpötilasuodatin

Veden virtaaminen ja pyörteily saattaa aiheuttaa lieviä vaihteluja lämpötilalukemaan. Laite varmistaa lukemien vakauden tekemällä useita mittauksia ja laskemalla niistä keskiarvon. Määritä Lämpötilasuodatin-asetukseksi pienin arvo, joka vielä antaa vakaita lukemia. Alue on 1 - 30 sekuntia tai Off (0).

Polttoaine

Katso osa 17-5, Kalibrointi.

Köliasetus

Syvyysanturi mittaa veneen alla olevan syvyyden laskettuna siitä kohdasta, johon anturi on asennettu, yleensä veneen pohjasta. Laite laskee näytössä näkyvän syvyyden lisäämällä mitattuihin syvyyslukemiin köliasetuksen.

- A Köliasetus on nolla, jolloin näytössä näkyy veden syvyys anturista lukien.
- B Positiivinen köliasetus suurentaa mitattua syvyyslukemaa. Jos esimerkiksi haluat nähdä veden kokonaissyvyyden pinnasta lukien, anna köliasetukseksi anturin syvyys veden pinnasta.
- C Negatiivinen köliasetus pienentää mitattua syvyyslukemaa. Jos esimerkiksi haluat nähdä, kuinka paljon vettä on veneen kölin alla, anna köliasetukseksi veneen syvimmällä olevan osan syvyys anturista mitattuna negatiivisena lukuna.

Nopeusalue

Veneen analogisen nopeusmittarinäytön enimmäisarvo (katso osa 10). Valitse veneelle sopiva nopeusalue.

Max polttoaineen virtaus

Polttoaineen enimmäisvirtaama polttoainesäiliöstä.

Max RPM

Moottorin suurin kierrosluku. Anna arvoksi suurin todellinen kierrosluku, ei valmistajan ilmoittama huippukierrosluku.

17-12 Asetukset > Aika

Paina (MAN) niin monta kertaa, että esiin tulee Asetukset-valikko, ja valitse sitten Aika:

Paikallinen aika

Paikallisen ajan ja UTC (GMT) -ajan ero. Paikallisen poikkeaman arvoa on muutettava kesäajan alkaessa ja päättyessä. Arvo voi olla 0 $\pm$ 13 tuntia 30 minuutin välein.

- 1 Valitse Paik. poikkeama.
- 2 Muuta poikkeamaa valitsemalla ⁽→ tai ⁽) ja paina sitten ^{ENTER}.

Ajan esitystapa

Vaihtoehdot ovat 24 h tai 12 h.

Pvm esitystapa

Vaihtoehdot ovat pp/KKK/vv, KKK/pp/vv, pp/KK/vv tai KK/pp/vv.

17-13 Asetukset > Suosikit

Katso osa 2-7-2.

17-14 Asetukset > Simulaatio

Simulaatiotila on hyvä tapa tutustua laitteeseen (katso osa 2-6).

Paina www niin monta kertaa, että esiin tulee Asetukset-valikko, ja valitse sitten Simulaatio:

Simulaatiu	
Simulaatio Tila	Normaali
Nopeus	16.0 kn
NUISH	AKLDEMO

Simulaatio

Poista simulaatiotila käytöstä.
 Ota simulaatiotila käyttöön

Älä käytä simulaatiotilaa, kun laitetta käytetään navigoimiseen vesillä.

Tila

Mahdollisia Tila-asetuksia on kaksi:

1 Normaali

Simuloi tilannetta, jossa vene liikkuu valitusta lähtöpisteestä tietyllä nopeudella tiettyyn suuntaan.

Normaali-tilassa pitää määrittää seuraavat tiedot:

Nopeus: simulaatiossa käytettävä veneen nopeus.

Kurssi: suunta pohjan suhteen, johon vene simulaatiossa liikkuu.

Huomautus: Jos haluat valita lähtöpisteen, siirry karttaikkunaan ennen simulaation aloittamista. Sen jälkeen:

- Jos haluat aloittaa simulaation pisteestä, jossa vene on, siirry vene keskellä -tilaan painamalla (550).
- Jos haluat aloittaa simulaation jostakin toisesta pisteestä, siirrä kursori haluamaasi kohtaan kartalla.

Vihje: Jos haluat laskea kurssin, käytä kursoria (katso osa 3-3).

Vihje: Kun vene liikkuu, kurssia muuttamalla voi simuloida tilanteen, jossa vene ajautuu sivuun kurssilta.

2 Demo

Simuloi veneen liikkumista reittiä pitkin ja esittelee automaattisesti laitteen eri toimintoja. Demo-tilassa pitää määrittää seuraavat tiedot:

Nopeus: simulaatiossa käytettävä veneen nopeus.

Reitti: noudatettava reitti.

18 Asennus

Varmista, että leikattavat reiät tehdään turvalliseen paikkaan eivätkä ne heikennä veneen rakennetta. Epäselvissä tilanteissa kannattaa ottaa yhteys pätevään veneenrakentajaan.

CAUTION

Älä kiinnitä mitään osia paikkaan, jossa sitä voidaan käyttää kädensijana, osa saattaa joutua upoksiin tai jossa se voi häiritä veneen käyttämistä sekä vesille laskemista ja vedestä nostamista.

Älä asenna mitään osaa alle 0,5 metrin (20 tuuman) etäisyydelle tutka-antennin tasosta tai alle 1 metrin (3 jalan) etäisyydelle kompassista tai sähköhäiriöiden lähteestä, esimerkiksi moottoreista, loisteputkivaloista ja tehoinverttereistä.

Älä purista tai venytä kaapelia, kun asennat sitä. Kiinnitä kaapeli säännöllisin välimatkoin. Varmista, että märällä alueella ei ole liitoksia tai paljaita liittimiä.

Jos laitteen mukana toimitetut kaapelit ovat liian pitkät, älä lyhennä kaapelia, vaan kelaa kaapeli kiepille pääohjausyksikön lähelle. Useimpia kaapeleita voi jatkaa käyttämällä Navmanin jatkokaapelia. Kaapeliin saa kiinnittää vain yhden jatkokaapelin.

18-1 Asennus: 8120-laitteen mukana toimitettavat osat

Navman GPS 1240 -antenni	
GPS 1240 -antennin alakartio	4
GPS 1240 -antennin tiiviste	
GPS 1240 -asennussarja	- Ba
Näyttöyksikön suojus Huomautus: Laita suojus näyttölaitteen päälle, kun laite ei ole käytössä.	1
Kehysreuna Huomautus: Kiinnitä kehysreuna, kun olet asentanut näyttölaitteen.	
Virtajohto	
Asennusteline ja lukitusnupit	
Telineasennuksen ruuvit (viisi 14G-kokoista kierteittävää ruuvia)	腳
Uppoasennuksen ruuvit (neljä 8G-kokoista kierteittävää ruuvia)	阶
Navman-lompakko	
Sisältää seuraavat esineet:	
• Uppoasennusmalli	
LCD-näytön puhdistuskangas	@www.
• Takuukortti	
• Pikaopas	
• CD-opas	HERE WINNE WINNER MARKET
• 8120 Asennus- ja käyttöohje	
GPS 1240 -antennin asennus- ja käyttöohje	Â

18-2 Asennus: Lisävarusteet ja tarvikkeet

- Siipipyöräanturi
- C-MAP™ NT-MAX, NT+ tai NT -SD-karttakortit
- NAVMAN-kantolaukku.
- NAVMAN NavBus-jakorasiat helpottavat johdotusta, erityisesti jos kytkettävänä on useita mittareita. Lisätietoja, katso NavBus Asennusohje.

Lisävarusteena saatavat anturit ja muut laitteet

Ulkoiset hälyttimet: valo- ja

äänimerkkilaitteet, jotka antavat hälytyksen kaikkialla veneessä (katso osa 18-4).

GPS- tai DGPS-antenni: GPS-navigointia varten, katso osa 18-5.

Kaikuluotausanturi: Syvyyden mittaamista ja kalojen etsimistä varten, katso osa 18-6.

Polttoaineanturit: polttoainetoimintoja varten. Laitteen kanssa voi käyttää seuraavia antureita joko yksi- tai kaksimoottoriasennuksena:

- Navmanin bensiinianturit (katso osa 18-7)
- Navmanin dieselanturit (katso osa 18-8).
- SmartCraft-polttoaineanturit (katso osa 18-10).

DSC VHF-radio: seuraa muita GPSvastaanottimella ja DSC-radiolla varustettuja veneitä sekä näyttää ilmanpaineen (katso osa 18-9).

SmartCraft: jos veneessä on yksi tai kaksi SmartCraft-yhteensopivaa Mercurymoottoria, laite voi näyttää tietoja moottorista ja sen trimmistä sekä hallita uistelutoimintoja (katso osa 18-10).

Muut mittarit: laite voi vastaanottaa tietoja muilta mittareilta ja lähettää tietoja muille mittareille käyttäen NavBus- tai NMEAliitäntää (katso osat 18-11 ja 18-12).

Kysy lisätietoja NAVMAN-jälleenmyyjältä.

Liittimet

D	Comms	Ei käytössä
D	GPS	NAVMAN 1240 GPS -antenni
)	Fuel/Nav	- Polttoaineen NAVMAN-TXD
		- Dieselpolttoaineen TXD
		- SmartCraft Gateway
)	Ei käytöss	ä
D	Virta/datakaapeli	
	Johto	Toiminto
	Musta	maa: negatiivinen virta, NMEA-maa
		(Kytke kumpikin musta johto maahan)
	Ruskea	Ei käytössä
	Valkoinen	NMEA-lähtö
	Sininen	NavBus-
	Punainen	Positiivinen virtatulo, 10 - 35 V DC
	Oranssi	NavBus+
	Keltainen	Autopower (yhdistetty punaiseen
		johtoon. (positiivinen virtatulo) Auto
		power-toiminnon ottamiseksi käyttöön).
		Ei Autopower-johdotusta - Jätä liit
		tämättä tai liitä mustaan johtoon (maa)
	Vihreä	Ulkoinen hälytyslähtö tai valolähtö,
		kytkeytyy maahan hälytyksen aikana,
		enintään 200 mA.

18-3 Asennus: Näyttöyksikkö

Aloita valitsemalla 8120-näyttölaitteelle sopiva asennuspaikka:

- Etsi 8120-laitteen katseluun ja käyttöön parhaiten sopiva paikka. Yleensä paras paikka on suhteellisen varjoisa alue, jolla ei ole esteitä.
- Etäisyys kompassista vähintään 100 mm (4 tuumaa), etäisyys radiolähettimestä vähintään 300 mm (12 tuumaa) ja etäisyys antennista vähintään 1,2 m (4 jalkaa).
- Laitteen mahdollisimman tehokkaan käytön ja luotettavuuden varmistamiseksi laite kannattaa asentaa paikkaan, jossa se ei turhaan altistu suoralle auringonvalolle ja vedelle ja jossa se on suojassa esimerkiksi merenkäynnin aiheuttamalta fyysiseltä vahingoittumiselta.

- Jos asennat laitteen telineeseen, valitse tasainen alue, jossa laitteeseen ei kohdistu liikaa tärinää.
- Valitse alue, jolla on riittävästi tilaa johdotusta varten sekä yhteys virtalähteeseen.
- Varmista ennen reikien poraamista, että porattavalla alueella ei ole kaapeleita tai muita esteitä.

Asennusvaihtoehtoja on kaksi:

8120-laitteen uppoasennus

- 1. Kiinnitä uppoasennusmalli valittuun asennuspaikkaan teipillä.
- 2. Poraa mallissa näkyvien leikkausviivojen kohdalle aloitusreiät ennen suuremman reiän leikkaamista reikäsahalla.
- Poista seuraavaksi mallissa näkyvä ylimääräinen materiaali leikkaamalla sahalla koko leikkauslinjan ympäri.
- 4. Tarkista, että laite sopii leikatulle alueelle oikein. Säädä sovitusta tarvittaessa viilalla.
- 5. Valitse 2 3,5 mm:n tai 1/8 tuuman poranterä porattavan materiaalin kovuuden mukaan. Pehmeille puulajeille tarvitaan halkaisijaltaan pienemmät reiät. Jos taas kiinnitysalusta on valmistettu kovasta materiaalista, kuten lasikuidusta, aloitusreikien on oltava suuremmat (suosittelemme 3,5 mm:n (1/8 tuuman) terän käyttämistä lasikuidulle ja alumiinille).
- Poraa valitulla terällä laitteen kiinnittämiseen käytettävien ruuvien (koko 8G) neljä aloitusreikää. Reikien paikat on merkitty asennusmallin kulmiin.
- 6. Kytke kaikki kaapelit laitteen takaosaan ennen laitteen sijoittamista kojetauluun.
- 7. Kiinnitä laite tukevasti paikalleen neljällä 8G -kokoisella kierteittävällä ruuvilla.

- Huomautus: Viisi 14G-kokoista kierteittävää ruuvia on tarkoitettu ainoastaan telineasennusta varten.
- 8. Viimeistele asennus painamalla kehysreuna tukevasti paikalleen.

8120-laitteen telineasennus

8120-laitteen voi uppoasennuksen sijasta asentaa myös telineeseen. Tämän menetelmän etuna on se, että näyttölaitteen voi helposti poistaa, kun se ei ole käytössä. Jos näyttölaite asennetaan telineeseen, sitä on helppo kallistaa parhaan katselukulman saavuttamiseksi.

Huomautus: Laitetta ei voi kiertää asennustelineessä sivusuunnassa.

- 1. Käytä asennustelinettä mallina, jonka avulla merkitset ruuvinreikien (5) paikat.
- Valitse sopiva poranterä (huomautus: jos asennat lasikuituun, tarvitaan suuremmat aloitusreiät) ja poraa aloitusreiät merkitsemiisi paikkoihin.
- 3. Kiinnitä asennusteline viiden 14Gkokoisen kierteittävän ruuvin avulla.
- 4. Vedä 8120-laite asennustelineeseen ja kiinnitä se paikalleen telineen nuppien avulla.
- 5. Viimeistele asennus painamalla kehysreuna tukevasti paikalleen.

18-4 Asennus: Virta/datakaapeli

Virta/datakaapelissa on musta lukituskaulus ja useita erillisiä johtoja.

1 Kytke laitteen Autopower-virtajohto, jos haluat, että laite käynnistyy aina, kun veneen sytytysvirta kytketään, jos haluat kirjata moottorin käyttötunnit laitteen muistiin tai jos laitteen on laskettava jäljellä olevan polttoaineen määrä (jos esimerkiksi Navmanin bensiinianturi on asennettu tai jos SmartCraft on asennettu ilman polttoainemäärän antureita). Muussa tapauksessa kytke tavallinen virtajohto (lisätietoja, katso osa 2-2).

Tavallinen virtajohto

Autopower

Jos laitteen Autopower-virtajohto on kytketty, laite käynnistyy automaattisesti, kun veneen sytytysvirta kytketään. Jos haluat sammuttaa laitteen, kun sytytysvirta sammutetaan, määritä laitteen Autopower-asetukseksi Off (katso osat 2-2 ja 17-1)

- 2 Kytke mahdollisten ulkoisten hälytysvalojen tai -summerien johdot. Hälytysliitännät on kytketty siten, että hälytysääni kuuluu, kun virtapiiri maadoitetaan. Jos virta on yli 200 mA, asenna rele.
- 3 Liitä virta/datakaapeli takaisin näyttöyksikön mustaan liittimeen ja kierrä sen lukituskaulus kiinni.

18-5 Asennus: GPS-antenni

Antennin valitseminen

Asenna jokin seuraavista GPS-antenneista:

- Tavallisesti käytetään laitteen mukana toimitettua GPS-antennia.
- Lisävarusteena saatava DGPS-maa-asemaantenni, joka parantaa paikannuksen tarkkuutta maa-asemien vaikutusalueella alueilla, joissa WAAS- tai EGNOSjärjestelmää ei voi käyttää. Tällaisessa DGPS-antennissa on sekä GPS-vastaanotin että maa-asemavastaanotin ja se ottaa korjauksen automaattisesti käyttöön GPS-paikannuksessa.
- Yhteensopiva GPS- tai DGPS-vastaanotin tai -antenni, joka on liitetty NavBusliitännän (katso osa 18-11) tai NMEAliitännän (katso osa 18-12) kautta. Tässä tapauksessa laitteen omaa antennia ei tarvita.

Huomautus:

 Lisätietoja eri antennivaihtoehtojen määrittämisestä laitteeseen, katso osa 17-4.

Kysy lisätietoja Navman-jälleenmyyjältä.

DGPS-lähde:

Ottaa satelliittipohjaisen DGPS-korjauksen käyttöön tai poistaa sen käytöstä (katso osa 8). Vaihtoehdot ovat Ei mik. tai WAAS/EGNOS. Jos WAAS/EGNOS otetaan käyttöön järjestelmän toiminta-alueen ulkopuolella, paikannuksen tarkkuus saattaa heikentyä. WAAS-järjestelmää voi käyttää koko USA: ssa ja suurimmassa osassa Kanadaa. WAAS-järjestelmän käyttäminen edellyttää, että antennista on suora yhteys suoraan ylös taivaalle. Kun EGNOS-järjestelmä tulee käyttöön, sitä voi käyttää suurimmassa osassa Länsi-Eurooppaa.

Käynnistä uudelleen GPS:

Käynnistää GPS-vastaanottimen uudelleen. Yhteys satelliitteihin katkeaa, kunnes uudelleenkäynnistyminen on valmis ja laite on muodostanut jälleen yhteyden satelliitteihin.

Valitse Käynnistä uudelleen GPS ja paina

Varoitus: MOB ei toimi, jos laitteessa ei ole GPS-paikannustietoa.

Antennin asentaminen

Jos laitteeseen on asennettava ulkoinen antenni, asenna antenni paikalleen ja liitä antennikaapeli näyttöyksikköön. Noudata antennin käyttö- ja asennusohjeita. Käytä tarvittaessa lisävarusteena saatavaa Navmanjatkokaapelia.

Kun määrität laitteen asetuksia, määritä laite käyttämään valittua antennia. Katso osa 17-4.

18-6 Asennus: Kaikuluotausanturi

Älä asenna muovisia rungon läpi mittaavia antureita puurunkoisiin veneisiin. Tästä saattaa aiheutua vuotoa rungon lävitse.

Älä asenna pronssisia antureita metallirunkoihin. Tämä aiheuttaa elektrolyyttistä korroosiota, joka saattaa vahingoittaa runkoa tai anturia.

Liitä anturi laitteen siniseen liittimeen ja kiristä lukituskaulus.

Asetusten määrittämisen aikana

- a) Määritä Sonar-asetukseksi⊠(katso osa 17-1).
- b) Määritä kaikuluotausasetukset (katso osa 17-3).

18-7 Asennus: NAVMAN-bensiinianturit

Asenna lisävarusteena toimitettava bensiinianturisarja sarjan mukana toimitettujen ohjeiden mukaisesti.

Huomautus:

- SmartCraft-moottoreissa on polttoainevirtausanturit, joten Navmanpolttoaineantureita ei tarvita.
- Jos veneessä on kaksi moottoria, asenna kaksi sarjaa.
- Kytke laitteen Autopower-virtajohto (katso osa 18-4).

Asetusten määrittämisen aikana:

a) Määritä polttoainetiedot (katso osa 17-5)

18-8 Asennus: Navmanin dieselanturit

Asenna lisävarusteena saatava dieselsarja sarjan mukana toimitettujen asennusohjeiden mukaisesti. Huomautus:

- SmartCraft-moottoreissa on polttoainevirt ausanturit, joten Navmanin dieselantureita ei tarvita.
- Jos veneessä on kaksi moottoria, asenna kaksi sarjaa. Kytke dieselvirtausanturien kaapelit rinnakkain.
- Normaalisti anturi kannattaa kytkeä moottorin sytytysvirtaan. Tällöin laitteen Autopower-virtakaapelia ei tarvitse kytkeä (katso osa 18-4).

Valkoinen

Asetusten määrittämisen aikana:

a) Määritä NavBus-asetukseksi ⊠(katso osa 17-10).

Polttoaineanturin kaapeli

b) Määritä polttoainetiedot (katso osa 17-5)

18-9 Asennus: DSC VHF -radio

Asenna lisävarusteena saatava Navman DSC VHF-radio ja määritä sen asetukset radion mukana toimitettujen ohjeiden mukaisesti. Asetusten määrittämisen aikana:

- a) Määritä radioon haluamasi kaveriveneet.
- b) Määritä laitteen NavBus-asetukseksi (katso osa 17-10).

18-10 Asennus: SmartCraft

Jos veneessä on yksi tai kaksi SmartCraftyhteensopivaa Mercury-bensiinimoottoria, liitä laite SmartCraft-moottoreihin lisävarusteena saatavan SmartCraft Gatewayn kautta. Näyttöyksikkö voi näyttää tietoja moottorista ja sen trimmistä sekä hallita uistelutoimintoja.

Huomautus:

- Jos veneessä on yksi moottori, on asennettava yksittäinen Gateway, ja jos veneessä on kaksi moottoria, on asennettava kaksi Gatewaytä.
- SmartCraft-moottoreissa on polttoainevirtausanturit, joten Navmanpolttoaineantureita ei tarvita.
- Kytkentään tarvitaan lisävarusteena saatava GPS/polttoaine-Y-kaapeli.

• Jos polttoainesäiliössä ei ole SmartCrafttasoantureita, kytke laitteen Autopowervirtajohto (katso osa 18-4).

Määritä asetusten määrittämisen aikana Y-kaapeli-asetukseksi di (katso osa 17-1) ja anna SmartCraft-asetustiedot. Jos haluat lisätietoja SmartCraftin asentamisesta, määrittämisestä ja käyttämisestä, katso SmartCraft Gatewayn Asennus- ja käyttöohje.

18-11 Asennus: Muut NavBus-laitteet

NavBus on Navmanin kehittämä järjestelmä, jolla voi liittää eri mittareita toisiinsa ja yhteisiin antureihin. Kun mittarit on liitetty toisiinsa NavBus-liitännällä:

- Jos mittayksiköitä, hälytyksiä tai kalibrointia muutetaan yhdessä mittarissa, samat muutokset tulevat automaattisesta käyttöön kaikissa saman tyyppisissä mittareissa.
- Kunkin mittarin voi liittää laiteryhmään. Jos taustavaloa muutetaan ryhmään 1, 2, 3 tai 4 kuuluvassa mittarissa, sama muutos tapahtuu kaikissa saman ryhmän mittareissa.

Jos taustavaloa muutetaan ryhmän 0 mittarissa, muiden mittarien taustavalo ei muutu.

 Hälytysäänen voi vaimentaa kuittaamalla hälytyksen mistä tahansa mittarista, jossa hälytys on näkyvissä.

NavBus ja tämä laite

Laite voi:

- Näyttää tuulen nopeuden ja suunnan, joka on saatu lisävarusteena hankitusta Navman-tuulimittarista.
- Vastaanottaa ja näyttää syvyyden, joka on saatu lisävarusteena hankitusta Navmansyvyysmittarista.
- Vastaanottaa ja näyttää veneen nopeuden, joka on saatu lisävarusteena hankitun nopeusmittarin siipipyöräanturilta.

 vastaanottaa ilmanpainetietoja lisävarusteena hankitusta Navmanin VHF-radiosta. Laite voi näyttää seuraavat tiedot:

Ilmanpaine: nykyinen ilmanpaine Ilmanpainehistoria: edelliset ilmanpainetiedot

Sää: ilmanpaineen muutoksiin perustuva ennuste

Kalaennuste: ilmanpaineen muutoksiin perustuva ennuste.

- Vastaanottaa tietoja lisävarusteena toimitettavasta GPS- tai GPS/DGPSvastanottimesta.
- Lähettää tietoja muihin NAVMANmittareihin, esimerkiksi toistimeen.

Kun asennat NavBus-mittareita, aseta NavBus-asetukseksi 📷 ja liitä mittariin NavBus-ryhmän numero (katso osa 17-10).

18-12 Asennus: Muut NMEA-laitteet

NMEA on alan standardiksi muodostunut tapa liittää mittareita ja laitteita toisiinsa. Se ei ole yhtä joustava ja monipuolinen kuin NavBus.

Laite voi:

- vastaanottaa ja näyttää tuulen suunnan, joka on saatu lisävarusteena hankitusta yhteensopivasta tuulimittarista
- vastaanottaa ja näyttää syvyyden, siipipyöräanturin mittaaman veneen nopeuden sekä veden lämpötilan, jotka on saatu joka on saatu lisävarusteena hankituista yhteensopivista mittareista
- vastaanottaa tietoja lisävarusteena hankitusta yhteensopivasta GPS- tai GPS/DGPS-vastanottimesta
- lähettää GPS-paikannustiedon ja muita navigointitietoja automaattiohjauslaitteeseen tai muuhun laitteeseen. Automaattiohjauslaite edellyttää APB-, APA- ja VTG-lauseita (katso osa 17-10).

Kysy lisätietoja NMEA-tietojen lähettämisestä laitteeseen Navman-jälleenmyyjältä.

Jos haluat lähettää NMEA-dataa muihin laitteisiin, määritä asetusten määrityksen aikana NMEA-lähtö-asetukseksi 🛛 ja määritä lähetettävä NMEA-data (katso osa 17-10).

18-13 Asennus: Asetusten määrittäminen ja testaus

Asetukset ja testaus

- 1 Aseta suojus kaikkien näyttöyksikön takakannessa olevien käyttämättömien liittimien päälle. Varmista, että kaikki liittimet on kiinnitetty ja että näyttöyksikkö on asennettu paikalleen.
- 2 Jos näyttöyksikkö on asennettu asennustelineeseen, säädä sen kallistus- ja kiertokulma parhaaseen katselukulmaan sopivaksi ja kierrä kiristysnuppi kiinni.
- 3 Asenna mahdollisesti tarvittava C-MAPkarttakortti paikalleen (katso osa 1-3).
- 4 Kytke laite päälle (katso osa 2-). Kun laite kytketään päälle ensimmäisen kerran, näkyviin tulee asennusvalikko:
  - i Valitse käytettävä kieli.
  - ii Muuta tarvittaessa tietoja (katso osa 2-1)
  - iii Kun asetustiedot ovat oikeat, paina

Näitä tietoja voi muuttaa myöhemmin (katso osa 17).

- 5 Syötä asetustiedot, joita laitteessa tarvitaan omia erityisvaatimuksiasi tai mahdollisia lisämittareita tai -antureita varten (katso osa 17).
- 6 Tarkista satelliitti-ikkunassa, että laite vastaanottaa signaaleja GPS-satelliiteilta. Odota, että GPS-vastaanotin käynnistyy ja paikannustyypiksi tulee 'GPS-paikannus' eikä 'Hakee'. Siihen pitäisi kulua enintään kaksi minuuttia (katso osa 8).
- 7 Tee koeajo ja tarkista, että navigointilaitteet toimivat oikein, erityisesti jos käytössä on radiolähetin tai tutka.

Liite A - tekniset tiedot

YLEISTÄ

- Koko: 256 mm (10,08 tuumaa) K x 385 mm (15,16 tuumaa) L x 78,5 mm (3,09 tuumaa) S. Jätä kummallekin puolelle 3 mm:n väli suojakantta varten.
- Näyttö: halkaisija 307 mm (12,1"), väri-TFT, 800 x 600 pikseliä.
- Taustavalo: näyttö ja näppäimet
- Syöttöjännite 10,5 32 V DC.
- Syöttövirta: 13,8 V:n jännitteellä väh.

350 mA - ei taustavaloa enint.

- 1 A täysi taustavalo
- **Ulkoinen summeri tai varoitusvalo**: äänimerkki kuuluu maadoitettuna, 30 V DC, enintään 200 mA.

Käyttölämpötila 0 - 50 °C (32 - 122 °F)

HÄLYTYKSET:

 Käyttäjän määritettävissä: saapumisalue, ankkuri, XTE, vaara, liian matalaa, liian syvää, kala, lämpötila, lämpötilan muutos, akku, polttoaine vähissä (lisävaruste), DGPSpaikannuksen katoaminen

GPS-NAVIGOINTI

Karttakortti: C-MAP™ SD-kortti (NT-MAX, NT+ tai NT)

Käyttäjän kortti: SD-kortti

- Reittipisteet: enintään 3000, nimessä enintään 8 aakkosnumeerista merkkiä, valmistajan tai käyttäjän määrittämät nimet
- Reitit: 25 reittiä, kussakin enintään 50 reittipistettä
- Ajohist.: Ajan tai matkan mukaan, yksi 2000 pisteen reitti tai neljä 500 pisteen reittiä.

Karttadatumit

- 121 karttadatumia (katso seuraava sivu)
- Yksi käyttäjän määrittämä karttakorjaus.
- Kartan mittakaava: 0,05 4096 nm kartalla (karttakohtainen), 0,01 nm:iin asti piirturitilassa.

KALOJEN ETSIMINEN KAIKULUOTAIMELLA

(Edellyttää lisävarusteena saatavaa kaikuluotainanturia)

Syvyysalue: 1 m (3 jalkaa) - 1000 m (3300 jalkaa)

Kaikuluotaimen teho:

- Teho: vaihtelee, enintään 600/1000 W RMS
- Kaksi taajuutta: 50 kHz ja 200 kHz

Luotauksen aloittamisaika käynnistyksestä:

Tavallisesti 2 sekuntia, syvyys 30 m (100 jalkaa)

Lämpötila:

- Alue 0° 37,7°C (32° 99,9°F)
- 0,1°:n välein.

Nopeus (siipipyöräanturilta):

1 - 96,6 km/h (57,5 mph, 50 kn).

POLTTOAINETIETOKONE

(tarvitaan lisävarusteena saatava(t) polttoaineanturi(t))

Moottorityypit:

- Perämoottori, kaksitahtinen kaasutinmoottori tai EFI-bensiinimoottori: 50 - 300 hv.
- Nelitahtinen bensiinikäyttöinen perämoottori: 90 - 300 hv.
- Bensiinikäyttöinen sisämoottori: 70 400 hv.

Virtausnopeus:

- Vähintään 5 litraa tunnissa (1,3 US- gallonaa tunnissa).
- Enintään 130 litraa tunnissa (34 US- gallonaa tunnissa).

TIETOLIIKENNEYHTEYDET

NavBus

Yhteys muihin Navman-mittareihin.

NMEA: NMEA 0183 ver 2, 4800 baudiao

Tietojen syöttö yhteensopivilta laitteilta: BWR, DPT, GGA, GLL, GSA, GSV, HDG, HDM, HDT, MTW, MWV, RMC, VHW, VTG ja DBT:

Tietojen lähetys yhteensopiviin laitteisiin:

APA, APB, BWR, DBT, DPT, GGA, GLL, GSA, GSV, RMB, RMC, MTW, VHW, VLW, VTG, XTE

Standardienmukaisuus

EMC:

- USA: FCC Part 15 Class B.
- Eurooppa: (CE) EN301843-1
- Uusi-Seelanti ja Australia: (C Tick) IEC60945

Ympäristö: IPx6/IPx7/CFR46 (korttipidike ja liittimet paikallaan)

Video

75 Ω BNC-liitin. Tukee useimpia PAL- ja NTSCmuotoja. (PAL BGHI, PAL N, Combination PAL N, PAL M, NTSC M, NTSC N, NTSC 4.43, NTSC-Japan ja SECAM)

Karttadatumien luettelo

Adindan American Samoa 1962 ARC 1950 Astro Beacon 'F' 1945 Astro Tern Island (Frig) 1961 Ayabelle Lighthouse Bissau Camp Area Astro Cape Chatham Island Astro 1971 Corrego Alegre Djakarta (Batavia) European 1950 Gan 1970 Guam 1963 Herat North Hong Kong 1963 Indian 1954 Indonesian 1974 ISTS 073 Astro 1969 Kerguelen Island 1949 LC 5 Astro 1961 Luzon Massawa Minna Nahrwan United Arab Emirates North American 1927 Observatorio Meteorolog, 1939 Oman Pitcairn Astro 1967 Porto Santo 1936 Puerto Rico Oornoa S-42 (Pulkovo 1942) Sapper Hill 1943 Sierra Leone 1960 South Asia Tokyo Voirol 1874 Wake-Eniwetok 1960 Zanderii

Afaoove Anna 1 Astro 1965 ARC 1960 Astro DOS 71/4 Australian Geodetic 1966 Bellevue (IGN) Bogota Observatory Campo Inchauspe 1969 Cape Canaveral Chua Astro Dabola DOS 1968 European 1979 Geodetic Datum 1949 Gunung Segara Hermannskogel Hu-Tzu-Shan Indian 1960 Ireland 1965 Johnston Island 1961 Kertau 1948 Leiaon M'Poraloko Merchich Montserrat Island Astro 1958 Nahrwan Saudi Arabia North American 1983 Old Equptian 1907 Ord. Survey Great Britain 1936 Point 58 Provis, South American 1956 Pulkovo 1942 Reunion Santo (DOS) 1965 Schwarzeck S-JTSK **Tananarive Observatory 1925** Tristan Astro 1968 Voirol 1960 WGS 84

AIN EL ABD 1970 Antigua Island Astro 1943 Ascension Island 1958 Astro Station 1952 Australian Geodetic 1984 Bermuda 1957 Bukit Rimpah Canton Astro 1966 Carthage Co-ord. Svs.1937 Estonia Deception Island Faster Island 1967 Fort Thomas 1955 Graciosa Base Sw 1948 GUX 1 Astro Hiorsev 1955 Indian Indian 1975 ISTS 061 Astro 1968 Kandawala Kusaie Astro 1951 Liberia 1964 Mahe 1971 Midwav Astro 1961 Nahrwan Masirah Is. Oman Naparima, BWI North Sahara 1959 Old Hawaiian Pico de las Nieves Pointe Noire 1948 Provis, South Chilean 1963 Oatar National Rome 1940 Sao Braz Selvagem Grande 1938 South American 1969 Timbalai 1948 Viti Levu 1916 Wake Island Astro 1952 Yacare

Liite B - Vianetsintä

Tässä vianetsintäohjeessa oletetaan, että käyttäjä on lukenut tämän käyttöohjeen ja ymmärtänyt siinä kerrotut tiedot

Monissa tapauksissa on mahdollista ratkaista ongelmat itse tarvitsematta lähettää näyttöyksikköä huoltoon. Noudata tämän vianetsintäoppaan ohjeita ennen kuin otat yhteyttä NAVMAN-jälleenmyyjään.

Laitteessa ei ole käyttäjän huollettavissa olevia osia. Näyttöyksikön kokoaminen oikein

B-1 Yleiset ongelmat

1-1 Laite ei käynnisty:

- a Laite on tarkoitettu toimimaan 12/24 voltin akkujärjestelmässä, jossa jännite voi vaihdella 10,5:n ja 32:n voltin välillä. Jos laitteen syöttöjännite on liian suuri, sulake laukeaa ja katkaisee näyttöyksiköstä virran. Tarkista sulake.
- b Tarkista, että näyttöyksikön takana oleva virtajohdon liitin on tiukasti kiinni ja sen lukituskaulus on paikallaan.
   Paikallaan oleva kaulus varmistaa liitoksen vedenpitävyyden.
- Mittaa akun jännite kuormitettuna
  kytke valot, radio tai muu akkuun liitetty sähkölaite päälle. Jos jännite on alle 32 volttia:
  - akun navat, kaapelit tai kaapelikengät ovat syöpyneet.
  - akku ei ota latausvirtaa vastaan ja se on vaihdettava.
- d Tarkista huolellisesti, että virtajohto on ehjä eikä siinä ole katkenneita, litistyneitä tai taittuneita kohtia.
- e Tarkista virtajohto (katso osa 18-4).
- f Tarkista, ettei virtajohdon liittimessä ole hapettumia ja puhdista tai vaihda liitin tarvittaessa.

ja vesitiiviiksi edellyttää erikoismenetelmiä ja testaustyökaluja. Käyttäjän itse tekemät huolto- ja korjaustoimet mitätöivät laitteen takuun.

Laitteen saa korjata vain Navmanin valtuuttama huoltopiste. Jos laite on lähetettävä huoltoon, on tärkeää lähettää sen mukana myös mahdolliset anturit.

Lisätietoja on Web-sivustossamme osoitteessa www.navman.com.

g Tarkista, että sulakkeet on asennettu virtajohtoon. Sulake voi olla palanut siitä huolimatta, että se näyttää olevan kunnossa. Sulake voi myös olla hapettunut. Testaa sulake tai vaihda se toimivaksi tiedettyyn sulakkeeseen.

1-2 Laite ei sammu:

Laitteen AutoPower-virtajohto voi olla kytketty. Jos näin on, laitetta ei voi sammuttaa niin kauan kuin sytytysvirta on kytketty (katso osa 2-2).

1-3 Laite antaa päälle kytkettäessä äänimerkin, mutta näyttöön ei tule mitään:

Laite voi olla toiminnassa, mutta taustavalo on liian himmeä (katso osa 2-3).

1-4 Näytössä näkyy väärä kieli:

Katso osa 17-1.

B-2 GPS-navigoinnin ongelmat

2-1 GPS-paikannus ei toimi tai paikannus kestää kauan virran kytkemisen jälkeen:

- Näin voi tapahtua ajoittain, jos antennilla ei ole esteetöntä näkymää taivaalle.
   Satelliittien sijainti taivaalla muuttuu jatkuvasti.
- b Antennikaapelia ei ole liitetty näyttöyksikköön.

2-2 Laitteen GPS -paikannuksen virhe on yli 10 m (33 jalkaa):

- a Laite on simulaatiotilassa. Poista simulaatiotila käytöstä (katso osa 17-14).
- b GPS-paikannuksen virhe on normaalisti yli 10 m (33 jalkaa) noin 5 % ajasta.
- c Erityisoloissa Yhdysvaltain puolustusministeriö saattaa tehdä GPS-paikannukseen tarkoituksellisen, vaihtelevan virheen, joka saattaa olla jopa 300 m (1000 jalkaa).

2-3 Laitteen ilmoittama sijainti on eri kuin sijainti kartalla:

- a Laite on simulaatiotilassa. Poista simulaatiotila käytöstä (katso osa 17-14).
- b Väärä karttadatum Valitse oikea karttadatum (katso osa 17-2).
- c Karttakorjausta on käytetty väärin. Poista karttakorjaus ja ota se tarvittaessa uudelleen käyttöön (katso osa 17-2).

2-4 Vene ei näy kartalla:

Vaihda vene keskellä -tilaan painamalla
 (katso osa 3-2-1).

B-3 Polttoaineen kulutukseen liittyvät ongelmat

- 3-1 Kuluneen tai jäljellä olevan polttoaineen määrä vaikuttaa virheelliseltä:
- a Laitteen Autopower-virtajohto ei ole kytketty (katso osa 18-4).
- b Kovassa merenkäynnissä polttoaine saattaa virrata edestakaisin polttoaineanturin läpi, mikä saattaa aiheuttaa virheellisiä lukemia. Asenna takaiskuventtiili polttoaineanturin ja polttoainesäiliön väliin.

2-5 Satelliittinäkymän aika tai päivämäärä on väärä tai sitä ei ole:

- a GPS-paikannustietoa ei ole.
- b Simulaatiotila. Poista simulaatiotila käytöstä (katso osa 17-14).
- Paikallinen aikapoikkeama on väärä (katso osa 17-12). Paikallista aikapoikkeamaa on muutettava kesäajan alkaessa tai päättyessä.

2-6 Automaattiohjaus ei reagoi laitteeseen, ei NMEA-lähtöä:

- NMEA-lähtö on pois käytöstä tai tarvittavia NMEA-lauseita ei ole otettu käyttöön.
   Tarkista NMEA-asetukset (katso osa 17-10).
- b Tarkista, että laite on liitetty oikein.

2-7 Ei DGPS-paikannustietoa tai DGPSpaikannustieto katoaa:

- a DGPS-paikannustiedon vastaanotto edellyttää, että WAAS/EGNOS on otettu käyttöön tai että lisävarusteena saatava DGPS-antenni on asennettu (katso osa 8).
- b WAAS/EGNOS käytössä: vene ei ole toiminta-alueella (katso osa 8).
- c WAAS käytössä: GPS-antennilla ei ole esteetöntä näkymää taivaalle.
- b Maa-asema-DGPS käytössä: vene ei ole DGPS-lähettimen vaikutusalueella.

- c Aseta jäljellä oleva polttoaine -arvo on nollattava joka tankkauskerran jälkeen (katso osa 13-1).
- d Polttoainesäiliö ei ehkä täyty joka kerta samalla tavalla ilmataskujen takia. Tämä on tavallista erityisesti välipohjan alla olevissa säiliöissä.
- e Polttoaineanturit kuluvat vähitellen ja ne on vaihdettava 5000 polttoainelitran välein.

3-2 Virtaus osoittaa, ettei polttoainetta ole tai sitä on vähän:

- a Tarkista, että moottoreiden määräksi on asetettu 1 (katso osa 17-5).
- b Tarkista, että polttoaineanturin johdon liitin on tiukasti kiinni ja sen lukituskaulus on paikallaan. Kaulus varmistaa liitoksen vedenpitävyyden.
- c Polttoaineanturi voi olla tukossa. Jos näin on, irrota anturi varovasti polttoaineputkesta ja puhalla varovasti sen läpi polttoainevirtauksen suuntaa vastaan.

Anturin ja polttoainesäiliön väliin on asennettava polttoainesuodatin polttoaineasennusohjeiden mukaisesti. Jos näin ei tehdä, takuu saattaa mitätöityä.

- d Tarkista polttoaineputki päästä päähän ja varmista, ettei siinä ole katkenneita, haljenneita, taittuneita tai litistyneitä kohtia.
- e Tarkista, että polttoainesuodatin on puhdas.

3-3 Kaksimoottoriasennuksessa näkyy vain yksi virtausnopeus:

a Tarkista, että moottoreiden määräksi on asetettu 2 (katso osa 17-5).

3-4 Polttoaineen virtauslukemat ovat virheellisiä:

- a Polttoaineanturi on ehkä asennettu liian lähelle polttoainepumppua tai paikkaan, jossa se on alttiina tärinälle. Katso lisätietoja polttoaineanturin mukana toimitetuista ohjeista.
- b Tarkista, ettei polttoaineputkistossa tai säiliössä olevassa polttoaineen imuputkessa ole vuotoja.
- c Polttoainesuodatin-arvo ei sovi moottorille. Tarkista, että arvo ei ole nolla, ja suurenna arvoa, kunnes virtausarvon näyttö vakiintuu (katso osa 17-5).

3-5 Polttoaineen kulutus ei näy:

- a Veneen on liikuttava vedessä, ennen kuin Ajotapa tulee näkyviin.
- b Tarkista, että nopeusanturin siipipyörä pyörii vapaasti ja että anturin kaksi magneettia ovat vielä paikoillaan.

B-4 Kalojen etsimiseen kaikuluotaimella liittyvät ongelmat

4-1 Laite antaa virheellisiä tietoja:

- a Tarkista, että anturiin ole tarttunut roskia (esimerkiksi levää tai muovipussi).
- b Anturi on saattanut olla vaurioitunut lähdössä tai ajon aikana esimerkiksi roskien vaikutuksesta. Jos anturiin on osunut isku, se saattaa olla siirtynyt ylöspäin asennustelineessä. Jos anturi ei ole fyysisesti vaurioitunut, aseta se takaisin paikalleen. (Katso *Transom Transducers Installation Guide*.)
- Jos anturi on alle 0,6 m:n (2 jalan)
  etäisyydellä pohjasta, syvyyslukemat saattavat olla virheellisiä.
- Manuaalinen herkkyys saattaa olla
  liian alhainen, mikä aiheuttaa heikon
  pohjakaiun tai kalakaikujen häviämisen.
  Jos herkkyysasetus on Manuaalinen, yritä
  suurentaa asetusta.
- e Varmista, että anturin alapinnan takareuna

on hieman alempana kuin etureuna ja että etureuna on mahdollisimman syvällä vedessä kavitaation aiheuttamien ilmakuplien vähentämiseksi. (Katso *Transom Transducers Installation Guide*)

- f Tarkista näyttöyksikön takaseinästä, että anturikaapelin ja virtakaapelin liitännät ovat kiinni ja että kaulus on lukittu paikalleen. Paikallaan oleva kaulus varmistaa liitoksen vedenpitävyyden.
- g Tarkista huolellisesti, että virtajohto on ehjä eikä siinä ole katkenneita, litistyneitä tai taittuneita kohtia.
- h Varmista, ettei käytössä ole toista kaikuluotainta, joka voisi aiheuttaa häiriöitä laitteeseen.
- i Veneen moottorin tai jonkin lisälaitteen aiheuttama sähkömagneettinen

häiriö voi häiritä anturin ja/tai laitteen toimintaa. Sen seurauksena laite saattaa automaattisesti pienentää herkkyyttä, jos herkkyysasetus ei ole Manuaalinen.

Tällöin laite poistaa myös heikot todelliset signaalit, kuten kalojen tai jopa pohjan aiheuttamat kaiut. Tämän voi tarkistaa sammuttamalla moottorin ja muut mahdolliset häiriönaiheuttajat (esimerkiksi pilssipumpun) yksi kerrallaan, kunnes häiritsevä laite löytyy. Sähköhäiriöiden aiheuttamien ongelmien vähentäminen:

- Vie laitteen virtakaapeli ja anturikaapeli eri paikasta kuin veneen muu sähkökaapelointi.
- Kytke näyttöyksikön virtakaapeli suoraan akkuun johtosulakkeen kautta.

4-2 Pohja ei näy:

- a Laitteessa voi olla käytössä Manuaalialue ja veden syvyys on valitun alueen ulkopuolella. Vaihda laite Automaattialue-tilaan tai muuta syvyysaluetta (katso osa 9-5).
- b Syvyys voi olla laitteen luotausalueen ulkopuolella. Jos Automaattialue on valittuna, näyttöyksikössä näkyy "--,-" sen merkkinä, että pohjaa ei ole havaittu. Siirryttäessä matalampiin vesiin pohjan pitäisi tulla automaattisesti näkyviin.

4-3 Pohja näkyy liian ylhäällä näytössä :

Laitteessa voi olla käytössä Manuaalialue ja määritetty alue on liian syvä todelliseen syvyyteen verrattuna. Vaihda laite Automaattialue-tilaan tai muuta syvyysaluetta (katso osa 9-5).

4-4 Kun vene on liikkeellä, pohjakaiku katoaa tai digitaalinäyttö näyttää väärin:

- a Varmista, että anturin alapinnan takareuna on hieman alempana kuin etureuna ja että etureuna on mahdollisimman syvällä vedessä kavitaation aiheuttamien ilmakuplien vähentämiseksi. (Lisätietoja, katso Transom Transducers Installation Guide.)
- b Anturi saattaa olla pyörteilevässä vedessä. Vedessä olevat ilmakuplat häiritsevät palautuvia kaikuja ja heikentävät laitteen mahdollisuuksia löytää pohja tai muut vedessä olevat kohteet. Tämä tapahtuu usein silloin, kun venettä peruutetaan. Jos halutaan, että laite toimii optimaalisesti kaikilla veneen kulkunopeuksilla, anturi on asennettava paikkaan, jossa vesi virtaa tasaisesti.
- c Veneen moottorin aiheuttamat sähköiset häiriöt saattavat häiritä laitteen toimintaa. Asenna sytytystulppiin häiriönpoistajat.
- 4-5 Jos näytössä näkyy kaksinkertainen pohjakaiku:
- a Vene voi olla alueella, jossa muodostuu katveita (katso osa 9-2).
- b Matalassa vedessä kaiut saattavat heijastua edestakaisin. Pienennä herkkyysasetusta (katso osa 9-6) ja/tai pienennä kaikuluotauspulssin tehoa (katso osa 17-3).
- c Pienennä aluetta.

Liite C - Sanasto ja navigointitiedot

Ilman lämpö - Ilman lämpötila (edellyttää Navman 7200 VHF -radiota).

Hälytyksen tila - Näyttää kunkin aktiivisen hälytyksen (katso osa 17-8) symbolin. Symboli on tavallisesti musta, ja se muuttuu punaiseksi, kun hälytys laukeaa.

Vaara-alue - kartassa näkyvä huomionarvoinen alue, esimerkiksi ankkurointikieltoalue tai matalikko (katso osa 17-2).

Syvyyskäyrä - veden syvyyttä osoittava käyrä kartassa.

Karttakortti - laajennuskortti, jossa on tietyn alueen karttatiedot (katso osa 1-3).

C-MAP™-karttakortti - katso Karttakortti.

C-MAP™-käyttäjän kortti - katso Käyttäjän kortti.

Kursori - näytössä näkyvä 🕂 -symboli (katso osa 3-2).

DGPS - Differential Global Positioning System. GPS-järjestelmään perustuva navigointityökalu, jossa on korjattu tiettyjä virheitä (katso osa 8).

DTN - etäisyys seuraavaan sijaintiin, johon 8120 navigoi; joko reittipisteeseen tai kursoriin.

Kalaennuste - ilmanpaineen muutoksiin perustuva ennuste kalaonnesta. Mitä enemmän näytössä näkyy kaloja, sitä suurempi kalan saamisen todennäköisyys on (edellyttää Navman 7200 VHF -radiota).

Vaihde - vaihde, joka on kytkettynä moottorissa (edellyttää SmartCraft-toimintoa).

Mene - yksinkertainen tapa navigoida suoraan reittipisteeseen tai kursorin osoittamaan paikkaan (katso osa 3-1).

GPS - Global Positioning System. Satelliittinav igointityökalu (katso osa 8).

Legi - reittipisteestä toiseen johtava reitin suora osa. Reitissä, jossa on neljä reittipistettä, on kolme legiä. MOB - Man overboard (mies yli laidan).

MOB-toiminto - aloittaa navigoinnin takaisin paikkaan, jossa joku on pudonnut yli laidan (katso osa 2-4).

NavBus - liitäntä, jonka kautta voi yhdistää monta NAVMAN-laitetta toisiinsa (katso osa 18-11).

NMEA - National Marine Electronics Association.

NMEA 0183 - elektronisten merenkulkulaitteiden liitäntästandardi (katso osa 18-12).

Reitti - kaksi tai useampia toisiinsa liitettyä reittipistettä, joiden välistä linjaa pitkin vene kulkee (katso osa 6).

Sonarin tila - yhteenveto kaikuluotaimen asetuksista [tämä on selitettävä tarkemmin].

TTN - aika seuraavaan sijaintiin, johon 8120 navigoi; joko reittipisteeseen tai kursoriin.

Käyttäjän kortti - laajennuskortti, johon tallennetaan reittipisteitä, reittejä ja ajohistorioita (katso osa 1-2).

UTC - Universal Time Coordinated tai Coordinated Universal Time, standardi maailmanaika, joka tunnetaan myös nimellä Greenwich Mean Time (GMT).

Reittipiste - laitteen karttaan määritettävä piste, joka voi osoittaa kalapaikan tai reitillä olevan pisteen (katso osa 6).

Sää - ilmanpaineeseen perustuva sääennuste (edellyttää Navman 7200 VHF -radiota).

Navigointitiedot

Vene on matkalla lähtöpisteestä kohteeseen ja on ajautunut sivuun niiden väliseltä lasketulta kurssilta.

- BRG suuntima kohteeseen: suuntima veneestä kohdepisteeseen.
- +BRG suuntima kursoriin: suuntima veneestä kursoriin (kursoritila, katso osa 3-2-1).
- CDI kurssipoikkeamaosoitin: kun vene kulkee kohti reittipistettä, sekä kartta- että maantieikkunassa näkyy lasketun reitin molemmin puolin sen kanssa samansuuntainen linja. Nämä ovat kurssipoikkeamalinjat (Course Deviation Indicator, CDI). Niiden etäisyyttä lasketusta kurssista kutsutaan CDI-asteikoksi.

CDI-asteikon (katso osa 17-2) arvoksi asetetaan suurin etäisyys, jonka veneen halutaan voivan etääntyä lasketusta kurssista. Kartta- ja maantieikkunassa näkyvät CDI-linjat muodostavat ikään kuin veden päällä kulkevan maantien, jolla vene voi liikkua. Näkymästä voi tarkistaa, kuinka kauas vene on etääntynyt lasketulta kurssilta, sekä sen, onko se lähestymässä CDI-linjaa. Jos XTE-hälytys on käytössä (katso osa 17-8), laite antaa hälytyksen, kun vene saavuttaa CDI-linjan.

- COG kurssi pohjan suhteen (Course Over Ground): suunta, johon vene liikkuu pohjan suhteen.
- CTS kurssi (Course To Steer): optimaalinen kurssi, jolla palataan lasketulle kurssille.
- DTG kuljettava matka (Distance To Go): veneen etäisyys kohteesta.
- ETA arvioitu saapumisaika (Expected Time of Arrival): saapumisaika kohteeseen olettaen, että SOG ja COG säilyvät vakiona.
- +DST etäisyys veneestä kursoriin (kursoritila, katso osa 3-2).
- SOG nopeus pohjan suhteen (Speed Over Ground): veneen nykyinen nopeus pohjan suhteen. Tämä ei välttämättä ole sama kuin veneen nopeus veden suhteen tai nopeus, jolla vene lähestyy kohdetta.
- STR ohjaus (Steering): COG:n ja CTS:n ero.
- TTG aika kohteeseen (Time To Go): arvioitu aika, jonka kuluttua vene on kohteessa.
- XTE sivuttaisvirhe (Cross Track Error): veneen etäisyys lasketun kurssin lähimmästä pisteestä. XTE-arvoon saattaa kuulua kirjain R (right), joka tarkoittaa, että laskettu kurssi on veneestä katsoen oikealla puolella, tai kirjain L (left), joka tarkoittaa, että kurssi on veneestä katsoen vasemmalla puolella.
- VMG todellinen nopeus (Velocity Made Good): nopeus, jolla vene lähestyy kohdetta.

FCC-lausunto

Huomautus: Tämä laite on testattu ja sen on todettu täyttävän seuraavat digitaalisille laitteille tarkoitetut FCC-määräykset: Class B, Part 15. Näiden raja-arvojen on todettu antavan riittävän suojan häiriöitä vastaan normaaleissa asennuksissa. Tämä laitteisto tuottaa, käyttää ja voi säteillä radiotaajuista energiaa ja jos laitteistoa ei asenneta ja käytetä ohjeiden mukaisesti, se voi aiheutta häiriöitä radioliikenteelle. Näiden ohjeiden noudattaminen ei kuitenkaan takaa, ettei laitteisto aiheutta häiriöitä. Jos tämä laitteisto aiheuttaa häiriöitä radio- tai televisiovastaanottoon (minkä voi todeta kytkemällä laitteistoon virran ja sitten katkaisemalla sen), häiriöitä voi yrittää vähentää tai poistaa seuraavilla eri tavoilla:

- Suuntaa vastaanottoantenni uudelleen tai siirrä sitä.
- Siirrä laitteisto ja vastaanotin kauemmas toisistaan.
- Kytke laitteisto johonkin toiseen virtapiiriin kuin siihen, johon vastaanotin on kytketty.
- Kysy neuvoja jälleenmyyjältä tai asiantuntevalta asentajalta.
- Oheislaitteiden liittämisessä sarjaportteihin pitää käyttää suojattua kaapelia.

Industry Canada

Käyttöä koskee seuraavat varaukset: (1) laite ei saa aiheuttaa häiriöitä ja (2) laitteen on hyväksyttävä mahdolliset häiriöt, mukaan lukien häiriöt, jotka saattavat aiheuttaa toimintahäiriöitä laitteessa.

How to contact us

NORTH AMERICA

BNT - Marine Flectronics 30 Sudbury Rd, Acton, MA 01720. Toll Free: +1 866 628 6261 Fax: +1 978 897 8264 e-mail: sales@navmanusa.com web:www.navman.com

OCFANIA **Australia**

Navman Australia Pty. Limited Suite 2, 408 Victoria Road Gladesville, NSW 2111, Australia, +61 2 9879 9000 Dh۰ Fax: +61 2 9879 9001 e-mail: sales@navman.com.au web: www.navman.com

New Zealand

Absolute Marine Ltd Unit B. 138 Harris Road. East Tamaki, Auckland, Ph: +64 9 273 9273 Fax: +64 9 273 9099 e-mail: navman@absolutemarine.co.nz

Papua New Guinea

Lohberger Engineering, Lawes Road, Konedobu. PO Box 810 Port Moreshy Ph: +6753212122Fax: +6753212704e-mail: loheng@online.net.pg web: www.lohberger.com.pg

LATIN AMERICA Argentina

Costanera Uno S.A. Av Pte Ramón S. Castillo y Calle 13 Zip 1425 Buenos Aires, Argentina. +54 11 4312 4545 Ph: +541143125258Fax e-mail: purchase@costanerauno.com.ar web: www.costanerauno.ar

Brazil

Equinautic Com Imp Exp de Equip Nauticos I tda Rua Ernesto Paiva, 139 Clube dos Jangadeiros Porto Alegre - RS - Brasil CEP: 91900-200. Ph +55 51 3268 6675 +55 51 3269 2975 +555132681034Fax: e-mail: equinautic@equinautic.com.br web: www.equinautic.com.br

REALMARTNE

Av Inf Dom Henrique s/nº - Loja 12 Marina da Glória - Rio de Janeiro - R.J. Brasil Cep: 2021-140 Ph: +55 21 3235-6222 Fax: +55 21 3235-6228 e-mail: vendas@realmarine.com.br website: www.realmarine.com.br

Chile

Equimar Manuel Rodrigurez 27 Santiago, Chile. +56 2 698 0055 Ph +56 2 698 3765 Fax e-mail: mmontecinos@equimar.cl Mera Vennik Colon 1148. Talcahuano. 4262798, Chile. Ph +56 41 541 752 +56 41 543 489 Fax e-mail: meravennik@entel.chile.net

Mexico

Mercury Marine de Mexico Anastacio Bustamente #76 Interior 6 Colonia Francisco Zarabia, Zapapan, Jalisco, C.P. 45236 Mexico. Ph: +52 33 3283 1030 Fax: +52 33 3283 1034 web: www.equinautic.com.br Uruguay Alvaro Burmudez, Nautica Puerto del Buceo 11300 Montevideo, Uruguay

Phone & Fax +59 82 628 6562 e-mail : alvaro@nautica.com.uy web: www.nautica.com.uv

ΔSIΔ

China Peaceful Marine Electronics Co. Ltd. Guangzhou, Hong Kong, Dalian, Qingdao, Shanghai 1701 Yanjiang Building 195 Yan Jiang Zhong Rd. 510115 Guangzhou, China. +86 20 3869 8839 Đh۰ Fax: +86 20 3869 8780 e-mail: sales@peaceful-marine.com web: www.peaceful-marine.com India Access India Overseas Pvt. Ltd. A-98. Sector 21. Noida - 201 301, India. Ph: +91 120 244 2697 TeleFax: +91 120 253 7881 Mobile: +91 98115 04557 e-mail: vkapil@del3.vsnl.net.in Esmario Export Enterprises Block No. F-1. 3rd Floor, Surva Towers Sardar Patel Rd, Secunderbad 500 003. Ph + 91 40 2784 5163 Fax: +91 40 2784 0595 e-mail: gjfeee@hdl.vsnl.net.in web: www.esmario.com Korea Kumhomarine Technology Co. Ltd.

#604-842, 2F, 1118-15, Janglim1-Dong, Saha-Gu, Busan, Korea, Ph: +82512938589Fax: +82 51 265 8984 e-mail: info@kumhomarine.com web: www.kumhomarine.com

Japan

PlusGain Inc. 1-A 324-3 Matunoki-Tyou Takayama-City, Gifu-Ken, Japan Ph: +81 577 36-1263 Fax: +81 577 36-1296 email: info@plusgain.co.ip web: www.plusgain.co.ip Andivos

Maizan Electronics Pte. Ltd. Henveyru, 08 Sosunmagu. Male' Maldives Mobile: +960 78 24 44 Ph: +960 32 32 11 Fax: +960 32 57 07 e-mail: ahmed@maizan.com.mv Singapore and Malaysia, Brunei and Indonesia RIQ PTE Ltd. Blk 3007, 81 Ubi Road 1, #02-440, Singapore 408701. Ph: +65 6741 3723 Fax: +65 6741 3746 e-mail: email@rig.com.sg web: www.ria.com.sa

Taiwan

Seafirst International Corporation No. 281. Hou-An Road. Chien-Chen Dist. Kaohsiung, Taiwan R.O.C. Ph: +886 7 831 2688 Fax: +886 7 831 5001 e-mail: seafirst@seed.net.tw web: www.seafirst.com.tw

Thailand

Thong Electronics (Thailand) Co. Ltd. 923/588 Ta Prong Road, Mahachai, Muang, Samutsakhon 74000, Thailand. Ph: +6634411919Fax: +66 34 422 919 e-mail: sales@thongelectronics.com admins@thongelectronics.com web: www.thongelectronics.com

Vietnam

HaiDang Co. Ltd. 763 Le Hong Phong St. Ward 12 District 10, Hochiminh City, Vietnam +84 8 863 2159 Ph Fax: +84 8 863 2524 e-mail: haidang-co@hcm.vnn.vn web: www.haidangvn.com

MIDDLE EAST

United Arab Emirates Kuwait, Oman, Saudi Arabia, Bahrain and Qatar

Abdullah Moh'd Ibrahim Trading, opp Creak Rd. Banivas Road. Dubai. Ph· + 971 4 229 1195 Fax: +971 4 229 1198 e-mail: sales@amitdubai.com

Egypt

18 Abou El-Ataheva St., via Abbas Al-Akkad St., Nasr City, Cairo Egypt +202 274 2911 Ph۰ +202 272 8493 Fax: +202 274 5219 e-mail: seet@internetegypt.com Lebanon

Balco Stores

Balco Building, Moutran Street, Tripoli (via Beirut). - Lebanon P.O. Box: 622. Ph: +961 6 624 512 Fax: +961 6 628 211 e-mail: balco@cyberia.net.lb

AFRICA South Africa

Pertec (Pty) Ltd (Coastal Division) 16 Paarden Eiland Road. Paarden Filand 7405 PO Box 527 Paarden Eiland, 7420 Cape Town, South Africa. Ph: +27 21 508 4707 Fax: +27 21 508 4888 e-mail: info@kfa.co.za web: www.pertec.co.za

FUROPE

Plastimo International 15. rue Ingénieur Verrière. BP435. 56325 Lorient Cedex Ph: +33 2 97 87 36 36 Fax: +33 2 97 87 36 49 e-mail: plastimo@plastimo.fr web: www.plastimo.fr

www.navman.com

OTHER COUNTRIES IN EUROPE Norway

ProNav AS Fiskarvik Maritime Senter, Hovlandsveien 52, N-4370 Egersund, Norway. Ph: +47 51 494 300 Fax: +47 51 492 100 e-mail: mail@pronav.no web: www.pronav.no

Finland

Vator Ov Puuskarinne 8, 00850 Helsinki, Finland. Ph: +35 8 040 300 7212 Fax: +35 8 040 300 7200 e-mail: info@vator.com web: www.vator.com Croatia Meridian Projekt d.o.o. Savska 58, Ph: +38 5 1 617 6364 Fax: +38 5 1 617 6365 e-mail: navman@meridianprojekt.com web: www.meridianprojekt.com

HEADQUARTERS

Navman N7 Limited 7-21 Kawana St. Northcote. P.O. Box 68 155, Newton Auckland New Zealand. Ph: +64 9 481 0500 Fax: +64 9 481 0590 e-mail: marine.sales@navman.com web: www.navman.com

Lat 36° 48.404'S

Made in New Zealand MN000444A

Datahelm 8120 Asennus- ja käyttöohje